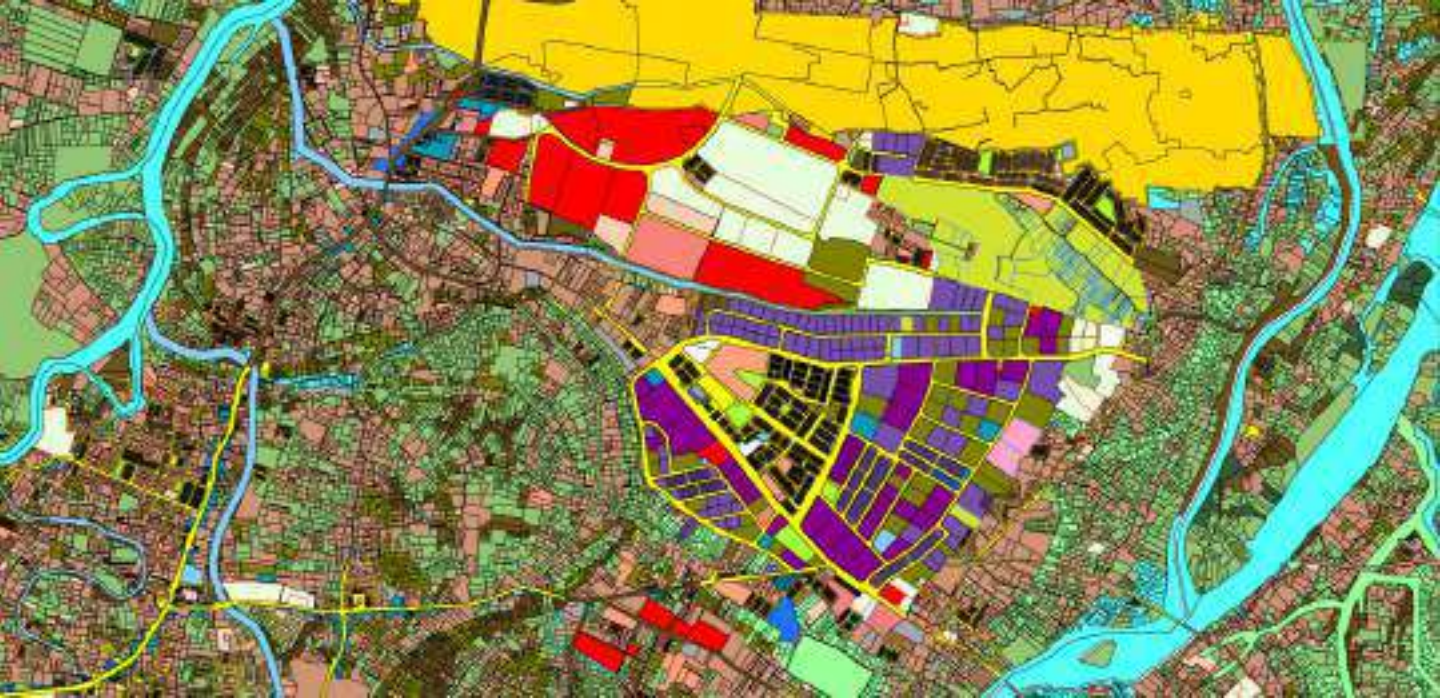


# **BAB : 3**

## **KLASIFIKASI GUNA TANAH DAN KOD WARNA**





### 3.0 KLASIFIKASI GUNA TANAH DAN KOD WARNA

Klasifikasi guna tanah Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3 merujuk kepada 12 jenis guna tanah di Semenanjung Malaysia dan Wilayah Persekutuan Labuan. Klasifikasi guna tanah perancangan ini dibuat berdasarkan kepada trend keperluan semasa perancangan guna tanah negara.

Objektif utama klasifikasi guna tanah adalah untuk memudahkan pengurusan guna tanah perancangan yang menjadi asas kepada penyediaan rancangan pemajuan, kawalan perancangan, pemantauan guna tanah serta keperluan lain yang berkaitan dengan guna tanah khususnya untuk mengelakkan berlakunya percanggahan guna tanah.

Secara umumnya, bab 3 ini menerangkan perkara berhubung klasifikasi guna tanah bagi tiga (3) guna tanah utama dalam perancangan iaitu guna tanah semasa, guna tanah komited dan guna tanah zoning.

#### GUNA TANAH SEMASA

Penggunaan tanah sedia ada di atas tanah tersebut termasuk ciri-ciri semula jadi atau binaan manusia, contohnya badan air hutan, perumahan, industri, infrastruktur dan tanah lapang.

#### GUNA TANAH KOMITED

Penggunaan tanah berkenaan dengan pembangunan yang:

- Telah diberi Kebenaran Merancang dalam tempoh sah laku; dan
- Telah memulakan kerja tanah atau pembinaan, tetapi belum dikeluarkan Sijil Siap dan Pematuhan (CCC).

#### GUNA TANAH ZONING

Penggunaan tanah yang telah dizonkan untuk pembangunan masa hadapan berdasarkan kepada Rancangan Tempatan yang diwartakan contohnya badan air, hutan, perumahan, industri, infrastruktur dan kawasan lapang.

## KAEDAH DAN SUMBER PENGEMASKINIAN DATA GUNA TANAH

Pengemaskinian data guna tanah adalah berdasarkan kepada beberapa kaedah dan sumber iaitu:

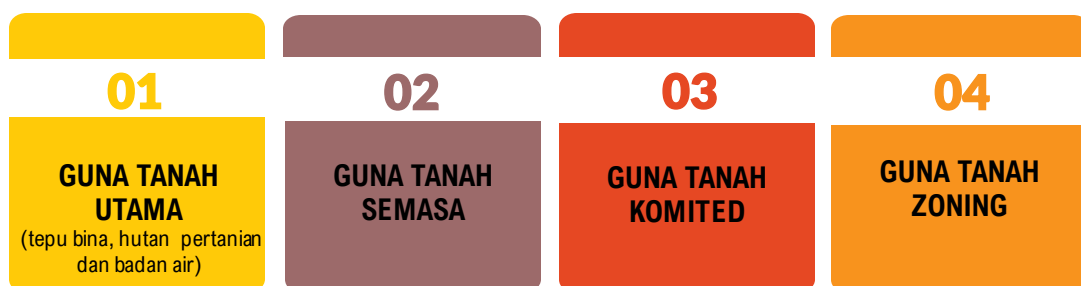


## KLASIFIKASI GUNA TANAH

Maklumat guna tanah merupakan elemen penting dalam geospasial yang mana ketepatan dan kekemasan data guna tanah dapat membantu memastikan perkhidmatan dan capaian maklumat dilaksanakan dengan cepat dan mudah difahami. Penyediaan kod mengikut klasifikasi guna tanah membantu penyedia data menyusun, mengintegrasikan dan mengemaskini maklumat guna tanah dengan lebih mudah dan seragam.

Inisiatif penambahbaikan klasifikasi guna tanah dalam Manual GIS Versi 3 ini merupakan usaha sama di antara BMGN dengan PLANMalaysia Negeri, Agensi Kerajaan Persekutuan dan Negeri, Bahagian-bahagian di PLANMalaysia Ibu Pejabat, Perunding Perancangan Bandar dan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT).

Klasifikasi maklumat guna tanah dalam manual ini telah dikaji, ditambah baik, diolah dan direka semula mengikut kegunaan khususnya untuk kajian rancangan pemajuan dan kajian perancangan di PLANMalaysia. Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3 ini juga telah menambah baik klasifikasi guna tanah kepada:



## KOD WARNA GUNA TANAH

Penggunaan kod warna bertujuan untuk menggambarkan maklumat spatial secara lebih jelas dan berkesan. Penggunaan warna dalam peta dan data geospasial adalah penting untuk membezakan pelbagai jenis data seperti guna tanah, topografi, zon pembangunan dan data lain yang berkaitan dengan perancangan bandar dan desa.

Penggunaan warna ini juga dapat menghasilkan persembahan data guna tanah kajian yang lebih kemas dan seragam serta lebih komprehensif.

Data geospasial di PLANMalaysia yang menggunakan kod warna adalah:



**GUNA TANAH SEMASA**  
kod warna berdasarkan kepada jenis guna tanah (gtn1) dan aktiviti guna tanah (gtn3).



**GUNA TANAH KOMITED**  
kod warna berdasarkan Kepada 11 jenis guna tanah komited.



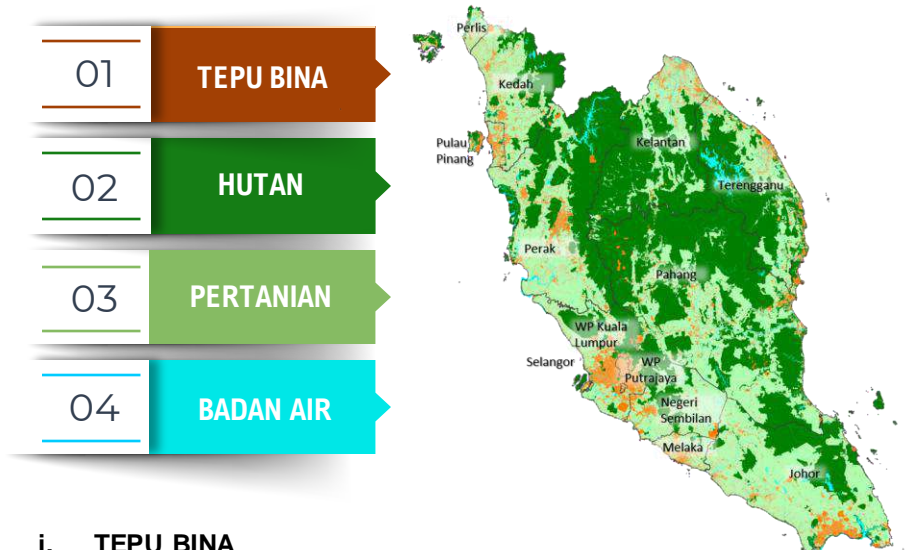
**GUNA TANAH ZONING**  
kod warna berdasarkan 12 jenis guna tanah zoning.

## 3.1 GUNA TANAH UTAMA

Guna tanah utama merupakan guna tanah yang digunakan bagi kajian-kajian di peringkat negeri (seperti Rancangan Struktur Negeri) dan peringkat nasional (contoh: Rancangan Fizikal Negara, Dasar Perbandaran Negara, Laporan Maklumat Guna Tanah dan lain-lain kajian) bagi menunjukkan trend atau pembangunan utama di Malaysia.

### 3.1.1 JENIS GUNA TANAH UTAMA

Guna tanah utama ini terbahagi kepada empat (4) guna tanah iaitu:



#### i. TEPU BINA

Tepu bina merujuk kepada kawasan pembangunan sedia ada yang terdiri daripada lapan (8) jenis guna tanah iaitu:

- |  |                               |
|--|-------------------------------|
| a) Perumahan;                          | e) Tanah Lapang dan Rekreasi; |
| b) Komersial;                          | f) Tanah Pembangunan;         |
| c) Industri,                           | g) Pengangkutan; dan          |
| d) Institusi dan Kemudahan Masyarakat; | h) Infrastruktur dan Utiliti. |

#### ii. HUTAN

Hutan merujuk kepada semua kategori hutan iaitu Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan Bukan Hutan Simpanan Kekal (Bukan HSK).

#### iii. PERTANIAN

Pertanian merujuk kepada semua kategori guna tanah pertanian merangkumi tanaman makanan, tanaman komoditi, tanaman lain, pertanian campuran, penternakan, perikanan/akuakultur dan tanah pertanian yang tidak diusahakan.

#### iv. BADAN AIR

Badan air adalah termasuk semua kategori guna tanah badan air dan pantai.

### 3.1.2 METADATA GUNA TANAH UTAMA

Metadata guna tanah utama menerangkan mengenai maklumat guna tanah utama (gtu) bagi setiap lot dalam data geospasial. Bagi menyeragamkan dan memudahkan penyimpanan maklumat data guna tanah utama ini, struktur pangkalan data guna tanah utama perlu mematuhi metadata sepertimana di Jadual 3.1.

Jadual 3.1: Metadata Guna Tanah Utama

<b>METADATA GUNA TANAH UTAMA</b>				
Medan Data	Jenis Perisian			Catatan
	ArcGIS	MapInfo	QGIS	
gtu	Text_10	Character_10	String_10	Guna tanah utama <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Tepu bina</li> <li>▪ Hutan</li> <li>▪ Pertanian</li> <li>▪ Badan Air</li> </ul>
gtn1	Text_50	Character_50	String_50	Jenis guna tanah 1
kemaskini	Date	Date	Date	Tarikh pengemaskinian dijalankan bagi mana-mana lot yang terlibat dengan perubahan
luas_h	Double _12,4	Decimal_12,4	Real_12,4	Luas dalam unit hektar
fcode	Text_6	Character_6	String_6	Merujuk kepada Malaysia Standard MS1759:2024 (DD1000 – semasa)
kod_gtn	Text_7	Character_7	String_7	Klasifikasi guna tanah – warna mengikut gtn1
negeri_id	Text_2	Character_2	String_2	Kod negeri merujuk kepada kod yang disediakan oleh pihak JUPEM (contoh: 02 – Kedah)
daerah_id	Text_4	Character_4	String_4	Gabungan kod negeri dan kod daerah yang disediakan oleh JUPEM (contoh: 0201 – Kota Setar)

Sekiranya kajian memerlukan maklumat tambahan, medan data boleh ditambah bagi memenuhi kehendak dan keperluan kajian.

### 3.1.3 PANDUAN PENGISIAN MAKLUMAT METADATA GUNA TANAH UTAMA

Penyedia data perlu mematuhi panduan pengisian maklumat guna tanah utama sepertimana Jadual 3.2 bagi memastikan maklumat yang penting dan diperlukan telah diambil kira dan direkodkan dalam pangkalan data geospasial.

**Jadual 3.2: Panduan Pengisian Maklumat Metadata Guna Tanah Utama**

<b>METADATA GUNA TANAH UTAMA</b>		
<b>Medan Data</b>	<b>Catatan</b>	<b>Panduan Pengisian Maklumat Guna Tanah Utama</b>
gtu	Guna tanah utama <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Tepu bina</li> <li>▪ Hutan</li> <li>▪ Pertanian</li> <li>▪ Badan Air</li> </ul>	<b>Wajib dipenuhkan</b>
gtn1	Jenis guna tanah 1	<b>Wajib dipenuhkan</b>
kemaskini	Tarikh pengemaskinian dijalankan bagi mana-mana lot yang terlibat dengan perubahan	Diisi sekiranya lot tersebut dikemaskini.
luas_h	Luas dalam unit hektar	<b>Wajib dipenuhkan</b>
fcode	Merujuk kepada Malaysia Standard MS1759:2024 (DD1000 – semasa)	<b>Wajib dipenuhkan</b>
kod_gtn	Klasifikasi guna tanah – warna mengikut gtn1	<b>Wajib dipenuhkan</b>
negeri_id	Kod negeri merujuk kepada kod yang disediakan oleh pihak JUPEM (contoh: 02 – Kedah)	<b>Wajib dipenuhkan</b>
daerah_id	Gabungan kod negeri dan kod daerah yang disediakan oleh JUPEM (contoh: 0201 – Kota Setar)	<b>Wajib dipenuhkan</b>

### 3.1.4 PERINCIAN KLASIFIKASI GUNA TANAH UTAMA

Perincian empat (4) klasifikasi guna tanah utama adalah seperti berikut:

GUNA TANAH UTAMA	DEFINISI	KOD GTN	R	G	B	SKTN / WARNA
Tepu Bina	<b>Tepu bina merujuk kepada kawasan pembangunan sedia ada yang terdiri daripada lapan (8) jenis guna tanah iaitu:</b>					
	i. Perumahan	TRM000	167	74	17	
	ii. Komersial	TPK000				
	iii. Industri	TPI000				
	iv. Institusi dan Kemudahan Masyarakat	TIS000				
	v. Tanah Lapang dan Rekreasi	TLR000				
	vi. Tanah Pembangunan	TP000				
	vii. Pengangkutan	IPG000				
viii. Infrastruktur dan Utiliti	IFU000					
Hutan	<b>Hutan merujuk kepada semua kategori hutan iaitu Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan Bukan Hutan Simpanan Kekal (Bukan HSK).</b>	HTN000	34	139	34	
Pertanian	<b>Pertanian merujuk kepada semua kategori guna tanah pertanian merangkumi tanaman makanan, tanaman komoditi, tanaman lain, pertanian campuran, penternakan, perikanan/akuakultur dan tanah pertanian yang tidak diusahakan.</b>	PT000	147	197	114	
Badan Air	<b>Badan air adalah termasuk semua kategori guna tanah badan air dan pantai.</b>					
	i. Badan Air	BA000	0	255	255	
	ii. Pantai	PN000	0			

Jadual 3.4: Perincian Klasifikasi Guna Tanah Utama















## 3.2 GUNA TANAH SEMASA

Guna tanah semasa merujuk kepada penggunaan tanah sedia ada di atas tanah tersebut termasuk ciri-ciri semula jadi atau binaan manusia, contohnya badan air, hutan, perumahan, industri, infrastruktur dan kawasan lapang. Perubahan guna tanah yang berlaku di atas setiap tapak/lot dikemaskini dan dipaparkan dalam Sistem I-Plan.

### JENIS GUNA TANAH 1

Klasifikasi guna tanah semasa merujuk kepada pengkategorian penggunaan tanah berdasarkan fungsinya atau aktiviti yang berlaku di atas tanah tersebut yang dibahagi kepada tiga (3) peringkat iaitu guna tanah 1, guna tanah 2 dan guna tanah 3.

Guna tanah 1 merujuk kepada 12 jenis guna tanah iaitu:

- |  |   |
|--|---|
|  1 Perumahan                          |  7 Pengangkutan              |
|  2 Komersial                          |  8 Infrastruktur dan Utiliti |
|  3 Industri                           |  9 Pertanian                 |
|  4 Institusi dan Kemudahan Masyarakat |  10 Hutan                    |
|  5 Tanah Lapang dan Rekreasi          |  11 Badan Air                |
|  6 Tanah Pembangunan                 |  12 Pantai                  |

Susunan klasifikasi setiap 12 jenis guna tanah masing-masing diperincikan dengan kategori guna tanah 2. Manakala guna tanah 3 pula merupakan perincian aktiviti di setiap kategori guna tanah 2 bertujuan untuk memudahkan pengumpulan, penyusunan dan penyediaan maklumat guna tanah mengikut kumpulan guna tanah. Klasifikasi guna tanah ini dibentuk melalui penggabungan guna tanah yang mempunyai persamaan kategori dan aktiviti utama mengikut kriteria persamaan yang khusus (Rujuk Ringkasan Klasifikasi Guna Tanah di Rajah 3.1 – Rajah 3.12). Secara keseluruhannya pecahan kategori dan aktiviti guna tanah adalah seperti berikut:

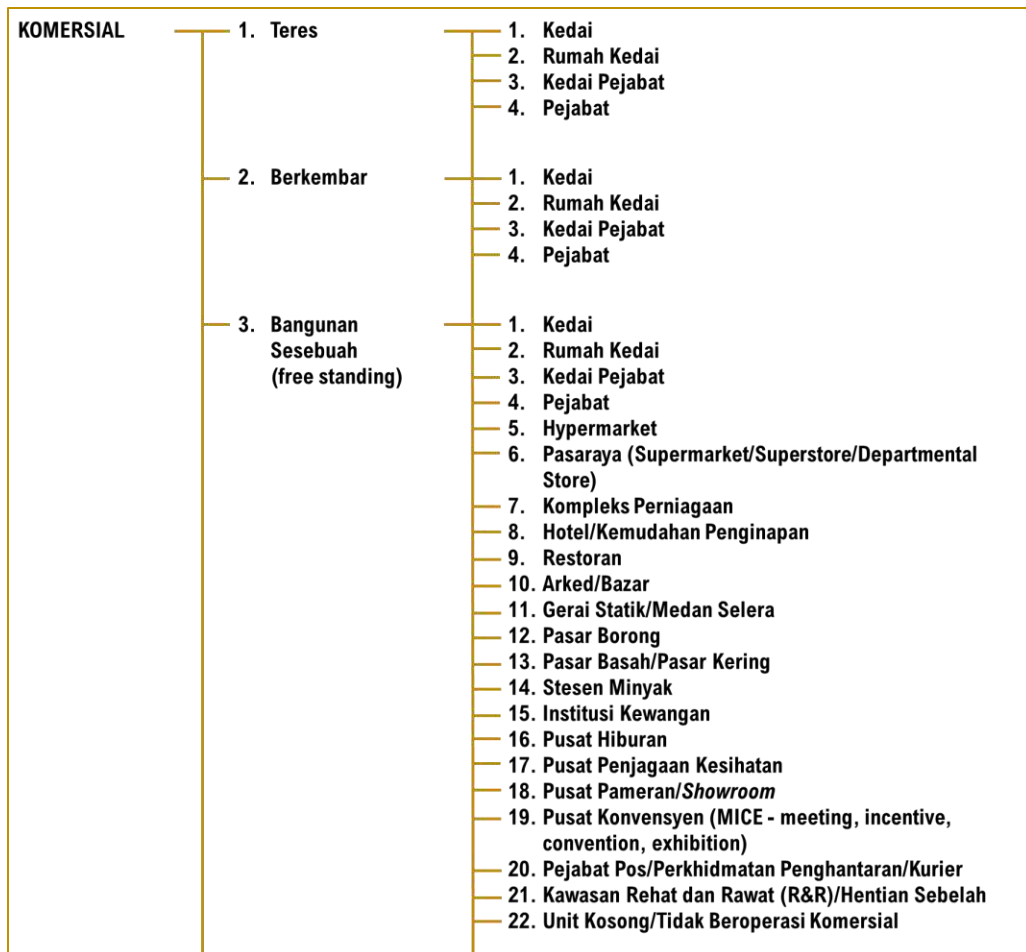
BIL.	JENIS GUNA TANAH 1	JUMLAH KATEGORI GUNA TANAH 2	JUMLAH AKTIVITI GUNA TANAH 3
1.	Perumahan	4	25
2.	Komersial	5	52
3.	Industri	4	58
4.	Institusi dan Kemudahan Masyarakat	9	82
5.	Tanah Lapang dan Rekreasi	3	13
6.	Tanah Pembangunan	2	4
7.	Pengangkutan	4	26
8.	Infrastruktur dan Utiliti	10	62
9.	Pertanian	7	34
10.	Hutan	2	7
11.	Badan Air	3	12
12.	Pantai	2	6
<b>Jumlah</b>		<b>55</b>	<b>381</b>

Jadual 3.4: Perincian Jumlah Jenis, Kategori dan Aktiviti Guna Tanah Semasa

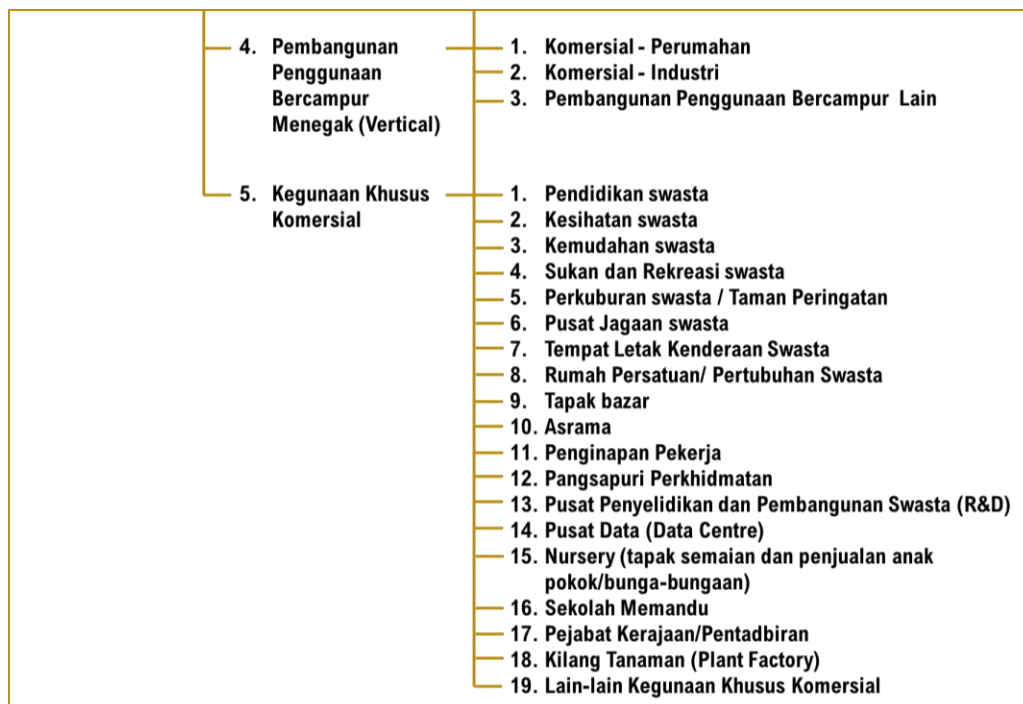
Rajah 3.1: Ringkasan Klasifikasi Perumahan



Rajah 3.2: Ringkasan Klasifikasi Komersial



...Sambungan Rajah 3.2: Klasifikasi Komersial



Rajah 3.3: Ringkasan Klasifikasi Industri



...Sambungan Rajah 3.3: Klasifikasi Industri



BAB 3

Rajah 3.4: Ringkasan Klasifikasi Institusi dan Kemudahan Masyarakat



...Sambungan Rajah 3.4: Klasifikasi Institusi dan Kemudahan Masyarakat



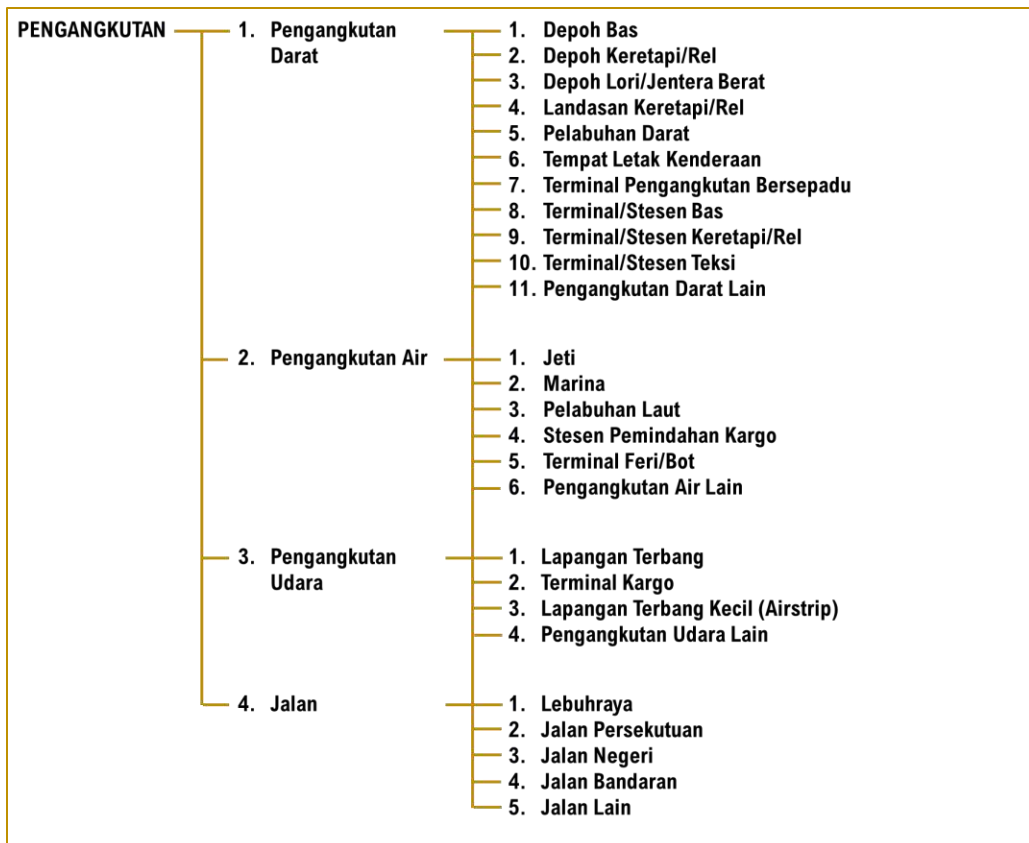
Rajah 3.5: Ringkasan Klasifikasi Tanah Lapang dan Rekreasi



Rajah 3.6: Ringkasan Klasifikasi Tanah Pembangunan



Rajah 3.7: Ringkasan Klasifikasi Pengangkutan



Rajah 3.8: Ringkasan Klasifikasi Infrastruktur dan Utiliti

INFRASTRUKTUR DAN UTILITI	1. Bekalan Elektrik	1. Laluan Rentis 500 kv 2. Laluan 275 kv 3. Laluan Rentis 132 kv 4. Laluan Rentis 32 kv 5. Laluan Rentis 22 kv 6. Loji Janakuasa Elektrik 7. Loji Janakuasa Hidro 8. Pencawang Masuk Utama (PMU) 9. Pencawang Pembahagi Utama (PPU) 10. Pencawang Elektrik (PE) 11. Loji Janakuasa Arang Batu 12. Loji Janakuasa Kincir Angin 13. Loji Janakuasa Solar 14. Bekalan Elektrik Lain
	2. Bekalan Gas/Petroleum	1. City Gates 2. Laluan Paip Gas (PGU I, PGU II, PGU III) 3. Stesen Pengagihan Gas 4. Bekalan Gas/Petroleum lain
	3. Bekalan Air	1. Loji Rawatan Air 2. Paip Pengairan Air Antara Negara/Negeri/Daerah 3. Rumah Pam Bekalan Air 4. Takat Pengambilan Air 5. Tangki Air 6. Bekalan Air Lain
	4. Pengairan dan Perparitan	1. Benteng Pemecah Ombak 2. Kolam Takungan 3. Rangkaian Sistem Perparitan/Monsun Drain 4. Saliran Pertanian 5. Stesen Pam 6. Tali Air dan Jalan 7. Pengairan dan Perparitan Lain
	5. Telekomunikasi	1. Satelit Bumi 2. Bangunan Ibu Sawat 3. IT Hub 4. Menara Pemancar Telekomunikasi 5. Menara Radar/Antena 6. Rizab Telekomunikasi 7. Stesen Bukit 8. Stesen Radio 9. Stesen Radio Selular 10. Stesen VSAT 11. Telekomunikasi Lain
	6. Pengurusan Sisa Pepejal	1. Pusat Rawatan Sisa Pepejal 2. Pusat Pemindahan Sisa Pepejal 3. Loji Rawatan Termal (Incinerator) 4. Tapak Pelupusan Sisa Pepejal Sanitari 5. Tapak Pusat Pengumpulan/Pemindahan 6. Pusat Kitar Semula 7. Tapak Pelupusan Sisa Pepejal Bukan Sanitari 8. Tapak Pelupusan Sisa Pepejal Bersepadu 9. Tapak Pelupusan Sisa Pepejal Yang Telah Ditutup 10. Pelupusan Sisa Pepejal Lain
	7. Pelupusan Sisa Berjadual	1. Pusat Pengurusan Bahan Kimia/Berbahaya 2. Pusat Pengurusan Sisa Klinikal 3. Pusat Pengurusan Sisa Radioaktif 4. Buangan Terjadual Lain

...Sambungan Rajah 3.8: Ringkasan Klasifikasi Infrastruktur dan Utiliti



Rajah 3.9: Ringkasan Klasifikasi Pertanian





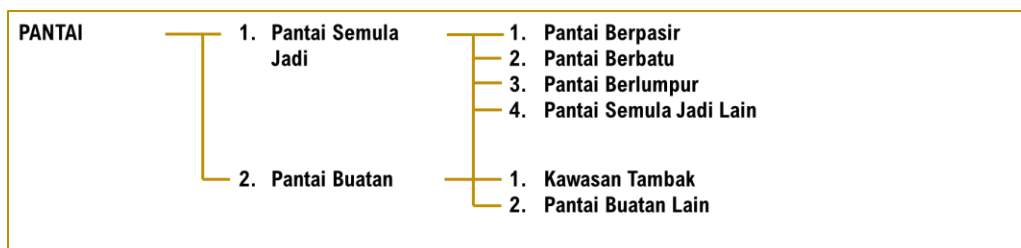
**Rajah 3.10 Ringkasan Klasifikasi Hutan**



**Rajah 3.11: Ringkasan Klasifikasi Badan Air**



**Rajah 3.12: Ringkasan Klasifikasi Pantai**



## METADATA GUNA TANAH SEMASA

Metadata guna tanah semasa menerangkan mengenai maklumat guna tanah bagi setiap lot. Bagi menyeragamkan dan memudahkan penyimpanan maklumat kepada data guna tanah semasa, struktur pangkalan data guna tanah semasa perlu mematuhi metadata sepertimana di Jadual 3.5.

Jadual 3.5: Metadata Guna Tanah Semasa

<b>METADATA GUNA TANAH SEMASA</b>				
Medan Data	Jenis Data			Catatan
	ArcGIS	MapInfo	QGIS	
UPI	Text _16	Character _16	String _16	Unique Parcel Identifier (UPI) berdasarkan <i>National Digital Cadastral Database</i> (NDCDB)
gtn1	Text _50	Character _50	String _50	Jenis guna tanah 1
gtn2	Text _50	Character _50	String _50	Kategori guna tanah 2
gtn3	Text _150	Character _150	String _150	Perincian aktiviti guna tanah 3
nama	Text _150	Character _150	String _150	Nama Khas (Cth: Sek. Ren. Seksyen 13, Shah Alam)
status / catatan	Text _150	Character _150	String _150	Status khas (ikut keperluan) bagi kategori atau aktiviti guna tanah. Contoh : perumahan – rumah mampu milik; tanah lapang – warta
kemaskini	Date	Date	Date	Tarikh pengemaskinian dijalankan bagi mana-mana lot yang terlibat dengan perubahan
luas_h	Double _12,4	Decimal _12,4	Real _12,4	Luas dalam unit hektar
fcode	Text _6	Character _6	String _6	Kod fitur berdasarkan Malaysia Standard MS1759:2024 (DD1000 – semasa)
kod_gtn	Text _7	Character _7	String _7	Kod guna tanah 3
negeri_id	Text _2	Character _2	String _2	Kod negeri merujuk kepada kod yang disediakan oleh pihak JUPEM
daerah_id	Text _4	Character _4	String _4	Gabungan kod negeri dan kod daerah yang disediakan oleh JUPEM (contoh: 0201 – Kota Setar)
mukim_id	Text _6	Character _6	String _6	Kombinasi kod negeri, kod daerah dan kod mukim yang disediakan oleh pihak JUPEM
seksyen_id	Text _9	Character _9	String _9	Kombinasi kod negeri, kod daerah, kod mukim dan kod seksyen yang disediakan oleh pihak JUPEM
no_lot	Text _10	Character _10	String _10	No lot
pbt_id	Text _6	Character _6	String _6	Kod PBT merujuk kepada Data <i>Dictionary</i> Sektor Awam (DDSA)
tahun_data	Short _4	Integer _4	Integer _4	Tahun data dikemaskini

## PANDUAN PENGISIAN MAKLUMAT GUNA TANAH SEMASA

Penyedia data perlu mematuhi panduan pengisian maklumat guna tanah semasa seperti Jadual 3.6 bagi memastikan maklumat yang penting dan diperlukan telah diambil kira dan direkodkan dalam pangkalan data geospasial.

Jadual 3.6: Panduan Pengisian Maklumat Guna Tanah Semasa

### METADATA GUNA TANAH SEMASA

Medan Data	Catatan	Panduan Pengisian Maklumat Guna Tanah Semasa
UPI	<i>Unique Parcel Identifier (UPI)</i> berdasarkan <i>National Digital Cadastral Database (NDCDB)</i>	UPI merupakan gabungan kod negeri, daerah, mukim, seksyen dan nombor lot. (Perlu dimasukkan sekiranya ada maklumat no lot)
gtn1	Jenis guna tanah	<b>Wajib dipenuhkan</b>
gtn2	Kategori guna tanah	<b>Wajib dipenuhkan</b>
gtn3	Perincian aktiviti guna tanah	<b>Wajib dipenuhkan</b>
nama	Nama Khas (Cth: Sek. Ren. Seksyen 13, Shah Alam)	Digalakkan untuk dilengkapkan bagi memudahkan carian maklumat
status / catatan	Status khas (ikut keperluan) bagi kategori atau aktiviti guna tanah. Contoh : perumahan – rumah mampu milik ; tanah lapang – warta	Diisi mengikut keperluan
kemaskini	Tarikh pengemaskinian dijalankan bagi mana-mana lot yang terlibat dengan perubahan	<b>Wajib dipenuhkan</b>
luas_h	Luas dalam unit hektar	<b>Wajib dipenuhkan</b>
fcode	Kod fitur berdasarkan Malaysia Standard MS1759:2024 (DD1000 – semasa)	<b>Wajib dipenuhkan</b>
kod_gtn	Klasifikasi guna tanah warna mengikut gtn3	<b>Wajib dipenuhkan</b>
negeri_id	Kod negeri merujuk kepada kod yang disediakan oleh pihak JUPEM	<b>Wajib dipenuhkan</b>
daerah_id	Gabungan kod negeri dan kod daerah yang disediakan oleh JUPEM (contoh: 0201 – Kota Setar)	<b>Wajib dipenuhkan</b>
mukim_id	Kombinasi kod negeri, kod daerah dan kod mukim yang disediakan oleh pihak JUPEM	<b>Wajib dipenuhkan</b>
seksyen_id	Kombinasi kod negeri, kod daerah, kod mukim dan kod seksyen yang disediakan oleh pihak JUPEM	<b>Wajib dipenuhkan</b>
no_lot	No lot	No lot diperolehi daripada maklumat dalam lotNDCDB JUPEM
pbt_id	Kod PBT merujuk kepada Data <i>Dictionary</i> Sektor Awam (DDSA)	<b>Wajib dipenuhkan</b>
tahun_data	Tahun data dikemaskini	<b>Wajib dipenuhkan</b>

### 3.2.1 PERUMAHAN

Malaysia merupakan sebuah negara yang sedang pesat membangun dengan sektor perumahan memainkan peranan penting dalam pembangunan sosioekonomi negara. Guna tanah untuk perumahan telah berkembang seiring dengan pertumbuhan penduduk dan urbanisasi. Matlamat utama perumahan pada asalnya dilihat sebagai 'tempat tinggal' (shelter) telah berubah kepada memastikan perumahan disediakan secara mencukupi dan mampu dimiliki oleh pelbagai golongan masyarakat sehinggalah keperluan untuk menikmati persekitaran kediaman yang kondusif, selesa, berkualiti, selamat dan harmoni.

#### Definisi Perumahan

Secara umumnya, perumahan merujuk kepada **struktur atau unit kediaman yang disediakan untuk tujuan tempat tinggal individu atau keluarga**. Kamus Dewan Edisi Keempat pula mentafsirkan perumahan sebagai:

**“Kumpulan rumah, rumah-rumah tempat tinggal.”**

#### Klasifikasi Perumahan

Guna tanah perumahan diklasifikasikan kepada empat (4) kategori perumahan iaitu:

##### i. Perumahan Strata

Perumahan strata merujuk pada bentuk pemilikan hartanah yang mana individu memiliki unit rumah tertentu (seperti rumah pangsa, pangsapuri, kondominium, *townhouse* dan rumah-rumah dalam skim komuniti berpagar) yang membahagikan bangunan dan tanah kepada petak-petak, petak aksesori dan harta bersama serta telah ditetapkan sistem pengurusan bagi skim tersebut.



Eco Majestic, Semenyih



Kondominium Sentul Utama



The Strata Townhouse, Bangi

Contoh Kategori Perumahan Strata

##### ii. Perumahan Bukan Strata

Perumahan bukan strata merujuk kepada unit-unit perumahan bertanah (selain daripada *landed strata*).

##### iii. Kampung

Sebuah petempatan tradisi di kawasan desa yang mempunyai ciri-ciri tradisional yang tinggi dari segi sosio-budaya dan fizikal.

##### iv. Setinggan

Kawasan petempatan atau rumah yang dibina tanpa kebenaran atau tanpa perancangan formal yang kebiasaannya dibina atas tanah kerajaan atau tanah persendirian.

## Perincian Klasifikasi Perumahan

Jadual 3.7: Perincian Klasifikasi Perumahan

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
PERUMAHAN			TRM000	Kumpulan rumah, rumah-rumah tempat tinggal. (tidak termasuk pangsapuri perkhidmatan)	Dewan Bahasa dan Pustaka (2005), Kamus Dewan Edisi Ke-4	233	133	100	
Perumahan	Perumahan Strata		TRM100	Perumahan strata merujuk pada pemilikan hartanah yang mana individu memiliki unit rumah tertentu (seperti rumah pangsapuri, kondominium, <i>townhouse</i> dan rumah-rumah dalam skim komuniti berpagar) yang membahagikan bangunan dan tanah kepada petak-petak, petak aksesori dan harta bersama serta telah ditetapkan sistem pengurusan bagi skim tersebut.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	161	122	
Perumahan	Perumahan Strata	Rumah Berbilang Tingkat	TRM101	Bangunan bertingkat yang mengandungi beberapa unit rumah yang berasingan. Kemudahan asas yang disediakan oleh pihak pemaju/pengurusan adalah lebih daripada rumah flat seperti surau, tempat letak kereta terbuka, dan berbumbung, kawasan rekreasi, taman permainan, khidmat keselamatan dan dikelilingi kawasan berpagar.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	161	122	
Perumahan	Perumahan Strata	Penginapan Pekerja	TRM102	Satu kemudahan tempat tinggal pekerja secara berpusat atau berkelompok (sama ada pekerja asing atau tempatan) di sesuatu kawasan atau bangunan khas (kekal/ separa kekal) yang dilengkapi pelbagai kemudahan asas dan sokongan yang lebih teratur dan terancang untuk keselesaan penghuni dalam persekitaran kondusif.	PLANMalaysia, 2023, GPP Penginapan Pekerja Berpusat ( <i>Centralised Labpur Quarters - CLQ</i> ).	255	161	122	
Perumahan	Perumahan Strata	Rumah Bandar ( <i>Townhouse</i> )	TRM103	Struktur rumah bandar seperti rumah teres dua tingkat yang bersambung secara menegak atau melintang antara satu sama lain dalam satu bangunan. Cuma perbezaannya ialah setiap tingkat diduduki oleh penghuni yang berlainan dan mempunyai pintu masuk yang berasingan.	Jabatan Perangkaan Malaysia (2018). Jenis Tempat Kediaman, <a href="http://www.dosm.gov.my">http://www.dosm.gov.my</a>	255	161	122	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Perumahan	Perumahan Strata	Berkembar	TRM104	Dua buah rumah berasingan tetapi berkongsi dinding yang sama dan mempunyai pintu masuk berasingan di kawasan skim kediaman berpagar ( <i>Gated Community</i> ) dan berhakmilik strata (yang dibangunkan mengikut peruntukan Seksyen 6(1A) Akta Hakmilik Strata 1985 (Akta 318)).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	161	122	
Perumahan	Perumahan Strata	Berkembar	TRM105	Dua buah rumah berasingan tetapi berkongsi dinding yang sama dan mempunyai pintu masuk berasingan di kawasan skim kediaman berpagar ( <i>gated community</i> ) dan berhakmilik strata (yang dibangunkan mengikut peruntukan subseksyen 6(1A) Akta Hakmilik Strata 1985 (Akta 318)).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	161	122	
Perumahan	Perumahan Strata	Teres	TRM106	Rumah berasingan dibina secara berbaris tetapi berkongsi dinding dengan rumah di sebelahnya. Ia mengandungi sekurang- kurangnya tiga unit rumah atau lebih dan dibina di skim kediaman berpagar ( <i>gated community</i> ) dan berhakmilik strata (yang dibangunkan mengikut peruntukan subseksyen 6(1A) Akta Hakmilik Strata 1985 (Akta 318)).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	161	122	
Perumahan	Perumahan Strata	Kluster	TRM107	Rumah kluster merupakan tempat kediaman atau beberapa unit bangunan kediaman yang berkongsi dinding belakang dengan rumah lain di skim kediaman berpagar ( <i>gated community</i> ) dan berhakmilik strata (yang dibangunkan mengikut peruntukan subseksyen 6(1A) Akta Hakmilik Strata 1985 (Akta 318)).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	161	122	
Perumahan	Perumahan Strata	Pondok Pengawal	TRM108	Struktur atau pos kecil yang biasanya dibina berhampiran pintu masuk utama kawasan perumahan dan berfungsi sebagai pusat kawalan keselamatan untuk memastikan keselamatan penduduk dan hartanah dalam komuniti strata.	Olahan daripada PLANMalaysia. 2019, GPP Skim Perumahan Komuniti Strata.	255	161	122	
Perumahan	Perumahan Bukan Strata		TRM200	Perumahan bukan strata merujuk kepada unit-unit perumahan bertanah (selain daripada <i>landed strata</i> ).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	251	206	177	
Perumahan	Perumahan Bukan Strata	Sesebuah	TRM201	Rumah berasingan tidak berkongsi dinding dengan rumah lain yang dibina.	Jabatan Perangkaan Malaysia (2018). Jenis Tempat Kediaman, <a href="http://www.dosm.gov.my">http://www.dosm.gov.my</a>	251	206	177	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Perumahan	Perumahan Bukan Strata	Berkembar	TRM202	Dua buah rumah berasingan tetapi berkongsi dinding yang sama dan mempunyai pintu masuk berasingan.	Jabatan Perangkaan Malaysia (2018). Jenis Tempat Kediaman, <a href="http://www.dosm.gov.my">http://www.dosm.gov.my</a>	251	206	177	
Perumahan	Perumahan Bukan Strata	Teres	TRM203	Rumah berasingan dibina secara berbaris tetapi berkongsi dinding dengan rumah di sebelahnya. Ia mengandungi sekurang- kurangnya tiga unit atau lebih.	Jabatan Perangkaan Malaysia (2018). Jenis Tempat Kediaman, <a href="http://www.dosm.gov.my">http://www.dosm.gov.my</a>	251	206	177	
Perumahan	Perumahan Bukan Strata	Kluster	TRM204	Rumah 'Kluster' merupakan tempat kediaman atau beberapa unit bangunan kediaman yang berkongsi dinding belakang dengan rumah lain.	Jabatan Perangkaan Malaysia (2018). Jenis Tempat Kediaman, <a href="http://www.dosm.gov.my">http://www.dosm.gov.my</a>	251	206	177	
Perumahan	Perumahan Bukan Strata	Kuarters Kerajaan: Rumah Sesebuah/ Teres/ Berbilang Tingkat	TRM205	Tempat tinggal kakitangan atau pekerja yang disediakan oleh kerajaan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	251	206	177	
Perumahan	Perumahan Bukan Strata	Perumahan Bukan Strata Lain	TRM206	Jenis perumahan bukan strata yang lain (yang aktiviti tidak tersenarai di atas).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	251	206	177	
Perumahan	<b>Kampung</b>		<b>TRM300</b>	<b>Sebuah petempatan tradisi di kawasan desa yang mempunyai ciri-ciri tradisional yang tinggi dari segi sosiobudaya dan fizikal</b>	<b>PLANMalaysia (2017), Dpf Desa Negara 2030</b>	<b>205</b>	<b>149</b>	<b>117</b>	
Perumahan	Kampung	Kampung Tersusun	TRM301	<ul style="list-style-type: none"> <li>Kampung yang dirancang berasaskan beberapa sebab seperti penempatan semula Kampung, pemberian tanah dan bencana alam.</li> <li>Susun atur Kampung yang tersusun.</li> <li>Densiti rendah dan sederhana.</li> <li>Penduduk terlibat dalam pelbagai aktiviti ekonomi.</li> </ul>	PLANMalaysia (2017), DPF Desa Negara 2030	205	149	117	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Perumahan	Kampung	Petempatan Tanah Rancangan FELDA/FELCRA/ RISDA	TRM302	<ul style="list-style-type: none"> <li>Petempatan kampung terancang berikutan dari pembangunan tanah secara besar-besaran.</li> <li>Majoriti penduduk adalah kaum Melayu.</li> <li>Konsep asas adalah untuk mewujudkan suatu petempatan yang '<i>self-contained</i>' bertujuan membasmi kemiskinan dan memberi hak milik tanah di kalangan penduduk di kawasan desa.</li> <li>Corak petempatan berbentuk berpusat (<i>concentrated</i>) atau berkelompok.</li> <li>Kepadatan penduduk sederhana tinggi.</li> </ul>	PLANMalaysia (2017), DPF Desa Negara 2030	205	149	117	
Perumahan	Kampung	Kampung Baru	TRM303	<ul style="list-style-type: none"> <li>Merupakan petempatan kampung yang wujud pada masa darurat (1948-1960) bagi mengatasi masalah ancaman komunis.</li> <li>Majoriti penduduk adalah kaum Cina.</li> <li>Terletak di ladang-ladang getah, kawasan perlombongan bijih timah dan di sekitar bandar-bandar sedia ada.</li> <li>Corak petempatan adalah berpusat dan berbentuk <i>grid iron</i>.</li> </ul>	PLANMalaysia (2017), DPF Desa Negara 2030	205	149	117	
Perumahan	Kampung	Kampung Tradisional	TRM304	<ul style="list-style-type: none"> <li>Wujud secara tidak dirancang atau organik.</li> <li>Kampung tradisional di bandar menampung bilangan penduduk yang tinggi dan majoriti terlibat dengan aktiviti perbandaran.</li> <li>Keadaan fizikal kampung kurang teratur dan sesak.</li> <li>Kampung tradisional di desa berdensiti rendah.</li> <li>Taburan petempatan dipengaruhi oleh aktiviti ekonomi setempat seperti pertanian, perlombongan dan sebagainya.</li> <li>Corak adalah berjajar atau berkelompok.</li> <li>Kampung tradisional juga boleh terdapat di pulau-pulau.</li> <li>Majoriti penduduk adalah kaum Melayu dan Cina.</li> </ul>	PLANMalaysia (2017), DPF Desa Negara 2030	205	149	117	
Perumahan	Kampung	Kampung Nelayan	TRM305	<ul style="list-style-type: none"> <li>Petempatan kampung yang terletak di kuala atau sepanjang sungai, di tepi-tepi pantai dan di pulau-pulau.</li> <li>Majoriti penduduk adalah kaum Melayu dan Cina.</li> <li>Pekerjaan adalah menangkap ikan, membuat perahu dan menjalankan aktiviti berasaskan hasil laut dan sungai.</li> <li>Corak fizikal perkampungan nelayan dipengaruhi oleh faktor semula jadi seperti sungai, muara dan pantai.</li> <li>Keadaan kampung adalah padat.</li> </ul>	PLANMalaysia (2017), DPF Desa Negara 2030	205	149	117	



GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Perumahan	Kampung	Kampung Atas Air/ Kampung Bagan	TRM306	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Terletak di atas air sama ada di sungai, tasik atau laut dan rumah-rumah dibina secara bertiang di atas air.</li> <li>• Dhubung oleh jeti atau jambatan kayu.</li> <li>• Pelbagai densiti mengikut lokasi.</li> <li>• Majoriti penduduk adalah kaum Melayu dan Cina.</li> <li>• Pekerjaan adalah menangkap ikan, membuat perahu dan menjalankan aktiviti berasaskan hasil laut dan sungai.</li> </ul>	PLANMalaysia (2017), Dasar Perancangan Fizikal (DPF) Desa Negara 2030	205	149	117	
Perumahan	Kampung	Kampung Orang Asli	TRM307	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Merupakan petempatan yang wujud secara tidak terancang dan mempunyai identiti tersendiri.</li> <li>• Kebiasaannya jauh di kawasan pedalaman dan berdekatan sungai.</li> <li>• Corak petempatan adalah berselerak mengikut suku kaum.</li> <li>• Aktiviti pekerjaan sara diri seperti pertanian, mencari hasil hutan, memburu dan menangkap ikan.</li> </ul>	PLANMalaysia (2017), Dasar Perancangan Fizikal (DPF) Desa Negara 2030	205	149	117	
Perumahan	Kampung	Petempatan Estet/Perumahan Ladang	TRM308	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Rumah pekerja ladang yang disediakan oleh majikan pengurusan ladang.</li> <li>• Corak petempatan adalah berkelompok.</li> <li>• Majoriti penduduk kaum India.</li> <li>• Aktiviti utama sebagai peladang kelapa sawit dan getah.</li> </ul>	PLANMalaysia (2017), Dasar Perancangan Fizikal (DPF) Desa Negara 2030	205	149	117	
Perumahan	Kampung	Perumahan Kampung Lain	TRM309	Jenis rumah kampung yang lain (yang aktiviti tidak tersenarai di atas).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	205	149	117	
Perumahan	Setinggan		TRM400	<b>Kawasan petempatan atau rumah yang dibina tanpa kebenaran atau perancangan formal di mana kebiasaannya dibina atas tanah kerajaan atau tanah persendirian.</b>	<b>PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3</b>	165	113	100	
Perumahan	Setinggan	Setinggan	TRM401	Kawasan petempatan atau rumah yang dibina tanpa kebenaran atau perancangan formal di mana kebiasaannya dibina atas tanah kerajaan atau tanah persendirian.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	165	113	100	

### 3.2.2 KOMERSIAL

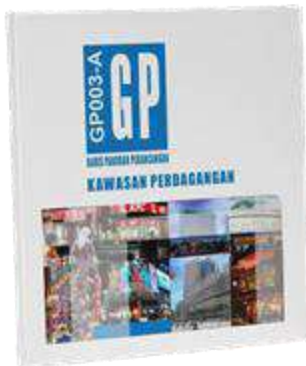
Guna tanah komersial merujuk kepada kawasan yang diperuntukkan untuk aktiviti perdagangan, perniagaan dan perkhidmatan. Aktiviti guna tanah ini memainkan peranan penting dalam menyokong pertumbuhan ekonomi dan penyediaan peluang pekerjaan di kawasan tertentu.

#### Definisi Komersial

Komersial merupakan istilah yang digunakan secara meluas dalam pelbagai bidang, dan takrifannya boleh berbeza-beza bergantung pada bidang atau konteks yang digunakan. Kebiasaannya, komersial akan merujuk kepada aktiviti yang berkaitan atau bertujuan untuk mengaut keuntungan. Istilah lain yang sering digunakan dan membawa maksud yang sama adalah perniagaan atau perdagangan.

Menurut Kamus Dewan Edisi Keempat, komersial didefinisikan sebagai:

“ Berkaitan dengan atau bersifat perdagangan: kepentingan dan tujuan - nilai-nilai ekonomi.”



Garis Panduan Perancangan (GPP) Kawasan Perdagangan, PLANMalaysia pula mentakrifkan perdagangan sebagai aktiviti penawaran, pertukaran, perkhidmatan dan penyimpanan barangan untuk **tujuan perniagaan**.

Dalam konteks guna tanah perancangan, guna tanah komersial boleh ditakrifkan sebagai **segala aktiviti berkaitan dengan atau bersifat perdagangan yang mempunyai kepentingan dan tujuan nilai-nilai ekonomi sama ada melibatkan sesebuah kawasan / lot atau pun bangunan**.

#### Klasifikasi Komersial

Guna tanah komersial diklasifikasikan kepada lima (5) kategori komersial iaitu:

##### i. Teres

Premis komersial yang dibina bersambung antara satu sama lain dalam satu barisan (lebih daripada 2 unit) yang berkongsi dinding sisi dengan premis di sebelahnya.



Contoh Komersial Kategori Teres

ii. **Berkembar**

Premis komersial yang dibina bersebelahan dan berkongsi satu dinding tengah, tetapi mempunyai dua (2) unit berasingan.



Contoh Komersial Kategori Berkembar

iii. **Bangunan Sesebuah**

Premis komersial berasingan yang tidak berkongsi dinding (struktur bebas) dengan premis komersial lain.



Contoh Komersial Kategori Bangunan Sesebuah

iv. **Pembangunan Penggunaan Bercampur Menegak (Vertical)**

Pembangunan yang membenarkan lebih dari satu penggunaan di dalam sebuah bangunan atau bangunan-bangunan yang kesemuanya didirikan di atas satu lot tanah yang lazimnya merupakan pembangunan berstrata. Jenis penggunaan bercampur hendaklah saling menyokong di antara satu sama lain dan terdiri daripada penggunaan bercampur kediaman, komersial dan kemudahan awam.



Contoh Komersial Kategori Pembangunan Bercampur

Pembangunan *Small Office Home Office* (SoHo), *Small Office Flexible Office* (SoFo) dan *Small Office Virtual Office* (SoVo) merupakan trend pembangunan penggunaan bercampur dalam pasaran hartanah masa kini terutama bagi memenuhi keperluan golongan usahawan muda, ahli perniagaan dan 'expatriate'. Trend pembangunan yang kian popular dan mendapat permintaan yang tinggi ini perlu dikawal dan dikenal pasti dalam maklumat guna tanah bagi memastikan keperluan penyediaan kemudahan untuk tujuan bekerja dan tempat tinggal diambil kira dalam perancangan pembangunan.

v. **Kegunaan Khusus Komersial**

Premis komersial yang menjalankan aktiviti lain selain aktiviti perniagaan.

## Perincian Klasifikasi Komersial

Jadual 3.8: Perincian Klasifikasi Komersial

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
KOMERSIAL			TPK000	~Segala aktiviti berkaitan dengan atau bersifat perdagangan yang mempunyai kepentingan dan tujuan nilai-nilai ekonomi sama ada melibatkan sesebuah kawasan /lot atau pun bangunan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	0	0	255	
Komersial	Teres		TPK100	Premis komersial yang dibina bersambung antara satu sama lain dalam satu barisan (lebih daripada 2 unit) yang berkongsi dinding sisi dengan premis di sebelahnya.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	31	117	255	
Komersial	Teres	Kedai	TPK101	Premis komersial satu (1) tingkat yang menjalankan kegiatan aktiviti perniagaan dan perkhidmatan yang khusus seperti kedai buku, kedai runcit, kedai makan, bakeri, dobi dan sebagainya.	Olahan daripada: PLANMALAYSIA (2017), GPP Perdagangan (GP003-A)	31	117	255	
Komersial	Teres	Rumah Kedai	TPK102	Premis komersial yang mempunyai dua (2) fungsi iaitu untuk kediaman dan perniagaan di dalam satu bangunan pada aras yang berbeza.	Olahan daripada: PLANMALAYSIA (2017), GPP Perdagangan (GP003-A)	31	117	255	
Komersial	Teres	Kedai Pejabat	TPK103	Premis komersial yang mempunyai dua (2) fungsi iaitu untuk pejabat dan perniagaan di dalam satu bangunan pada aras yang berbeza.	Olahan daripada: PLANMALAYSIA (2017), GPP Perdagangan (GP003-A)	31	117	255	
Komersial	Teres	Pejabat	TPK104	Premis komersial yang dijadikan tempat bekerja atau tempat diselenggarakan pelbagai urusan (tidak termasuk pejabat kerajaan)	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	31	117	255	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Komersial	Berkembar		TPK200	Premis komersial yang dibina bersebelahan dan berkongsi satu dinding tengah, tetapi mempunyai dua unit berasingan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	137	207	240	
Komersial	Berkembar	Kedai	TPK201	Premis komersial berkembar satu (1) tingkat yang menjalankan kegiatan aktiviti perniagaan dan perkhidmatan yang khusus seperti kedai buku, kedai runcit, kedai makan, bakeri, dobi dan sebagainya.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	137	207	240	
Komersial	Berkembar	Rumah Kedai	TPK202	Premis komersial berkembar yang mempunyai dua (2) fungsi iaitu untuk kediaman dan perniagaan di dalam satu bangunan pada aras yang berbeza.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	137	207	240	
Komersial	Berkembar	Kedai Pejabat	TPK203	Premis komersial berkembar yang mempunyai dua (2) fungsi iaitu untuk pejabat dan perniagaan di dalam satu bangunan pada aras yang berbeza.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	137	207	240	
Komersial	Berkembar	Pejabat	TPK204	Premis komersial berkembar yang dijadikan tempat bekerja atau tempat diselenggarakan pelbagai urusan (tidak termasuk pejabat kerajaan)	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	137	207	240	
Komersial	Bangunan Sesebuah		TPK300	Premis komersial berasingan yang tidak berkongsi dinding (struktur bebas) dengan premis komersial lain.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	13	152	186	
Komersial	Bangunan Sesebuah	Kedai	TPK301	Premis komersial sesebuah yang menjalankan kegiatan aktiviti perniagaan dan perkhidmatan yang khusus seperti kedai buku, kedai runcit, kedai makan, bakeri, dobi dan sebagainya.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	13	152	186	
Komersial	Bangunan Sesebuah	Rumah Kedai	TPK302	Premis komersial sesebuah yang mempunyai dua (2) fungsi iaitu untuk kediaman dan perniagaan di dalam satu bangunan pada aras yang berbeza.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	13	152	186	
Komersial	Bangunan Sesebuah	Kedai Pejabat	TPK303	Premis komersial sesebuah yang mempunyai dua (2) fungsi iaitu untuk pejabat dan perniagaan di dalam satu bangunan pada aras yang berbeza.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	13	152	186	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Komersial	Bangunan Sesebuah	Pejabat	TPK304	Premis komersial sesebuah yang dijadikan tempat bekerja atau tempat diselenggarakan pelbagai urusan (tidak termasuk pejabat kerajaan)	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	13	152	186	
Komersial	Bangunan Sesebuah	<i>Hypermarket</i>	TPK305	<i>Hypermarket</i> adalah gedung perniagaan layandiri dalam bangunan sesebuah dengan keluasan ruang lantai perniagaan tidak kurang daripada 5,000 meter persegi yang menjual pelbagai jenis barangan pengguna, merangkumi barangan makanan dan bukan makanan, dalam pelbagai saiz, kuantiti dan bentuk pembungkusan. (KPDNKK, 2012).	PLANMALAYSIA (2017), GPP Perdagangan (GP003-A)	13	152	186	
Komersial	Bangunan Sesebuah	Pasaraya (Supermarket/ Superstore/ Departmental Store)	TPK308	Pasaraya adalah perniagaan runcit bersaiz sederhana besar yang menjual pelbagai jenis barangan yang beroperasi dalam premis perniagaan dan ruang niaga.	PLANMALAYSIA (2017), GPP Perdagangan (GP003-A)	13	152	186	
Komersial	Bangunan Sesebuah	Kompleks Perniagaan	TPK309	Kompleks (mall) perniagaan adalah merupakan satu pusat pembangunan perniagaan yang dibangunkan secara komprehensif di mana ianya merangkumi pelbagai jenis ruang perniagaan seperti pusat membeli-belah, butik, arked, bazar, studio fesyen, restoran, medan selera, pejabat, hotel dan sebagainya.	PLANMALAYSIA (2017), GPP Perdagangan (GP003-A)	13	152	186	
Komersial	Bangunan Sesebuah	Hotel/ Kemudahan Penginapan	TPK310	Premis komersial yang menyediakan kemudahan penginapan.	Olahan daripada: PLANMALAYSIA, GPP Perdagangan (GP003-A), Addendum 2017.	13	152	186	
Komersial	Bangunan Sesebuah	Restoran	TPK311	Aktiviti perdagangan yang menyediakan dan menghidang makanan serta minuman kepada pelanggan. Terdapat restoran yang dibina secara berasingan yang menawarkan kemudahan pandu lalu (drive-through) dan penghantaran makanan seperti McDonald, KFC, Pizza Hut dan sebagainya.	PLANMALAYSIA, GPP Perdagangan (GP003-A), Addendum 2017.	13	152	186	
Komersial	Bangunan Sesebuah	Aarked/Bazar	TPK312	Aarked atau bazar merupakan premis perdagangan yang ditempatkan di dalam lorong berbumbung atau di dalam bangunan yang menempatkan aktiviti perniagaan kecil-kecilan.	PLANMALAYSIA, GPP Perdagangan (GP003-A), Addendum 2017.	13	152	186	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Komersial	Bangunan Sesebuah	Gerai Statik/Medan Selera	TPK313	Gerai statik/medan selera adalah aktiviti perniagaan informal yang wujud di pusat bandar, pusat kejiranan, kawasan perumahan, kawasan perindustrian dan kawasan institusi yang menjual pelbagai barangan, makanan dan minuman dalam ruang yang disediakan secara tetap atau sementara dan lebih kecil daripada kedai.	PLANMALAYSIA, GPP Perdagangan (GP003-A), Addendum 2017.	13	152	186	
Komersial	Bangunan Sesebuah	Pasar Borong	TPK314	Menempatkan aktiviti jual beli barangan secara pukal. Ia menawarkan perkhidmatan untuk tadahan penduduk yang ramai dan kawasan yang lebih luas.	PLANMALAYSIA, GPP Perdagangan (GP003-A), Addendum 2017.	13	152	186	
Komersial	Bangunan Sesebuah	Pasar Basah/Pasar Kering	TPK315	Menempatkan aktiviti penjualan barangan makanan harian seperti ikan, sayuran, buah-buahan dan sebagainya.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi3	13	152	186	
Komersial	Bangunan Sesebuah	Stesen Minyak	TPK316	Stesen minyak merupakan premis khas yang menyediakan kemudahan mengisi bahan api iaitu petrol, diesel dan NGV untuk kenderaan bermotor.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi3	13	152	186	
Komersial	Bangunan Sesebuah	Institusi Kewangan	TPK317	Institusi kewangan, institusi yang menyediakan pelbagai perkhidmatan berkaitan dengan kewangan kepada unit-unit ekonomi isi rumah dan kerajaan. Secara umum, terdapat tiga jenis utama institusi kewangan iaitu:  1) Institusi depositori - deposit institusi - yang menerima dan menguruskan deposit dan membuat pinjaman, termasuk bank-bank, membina masyarakat, kesatuan kredit, syarikat amanah dan pinjaman gadai janji syarikat; 2) Institusi kontrak - syarikat insurans dan dana pencen; dan 3) Institusi pelaburan - bank pelaburan, penaja jamin, syarikat broker	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi3	13	152	186	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Komersial	Bangunan Sesebuah	Pusat Hiburan	TPK318	<p>“Mana-mana tempat yang mempunyai struktur bersifat kekal atau sementara yang di dalamnya atau di situ sesuatu hiburan diadakan dan orang ramai dibenarkan masuk dengan atau tanpa bayaran.” Dari segi perancangan, pusat hiburan ditakrifkan di antaranya sebagai:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Aktiviti pusat karaoke (terbuka atau bilik berasingan)</li> <li>• Tari-menari</li> <li>• Restoran/kafe yang mengadakan pertunjukan <i>live band</i></li> <li>• Kelab malam</li> <li>• Pusat Snuker</li> <li>• Lain-lain aktiviti hiburan yang menyerupai aktiviti-aktiviti yang disenaraikan.</li> </ul>	<p>olahan daripada: Jabatan Perancangan Bandar DBKL (2015), Garis Panduan Perancangan Pusat Hiburan</p>	13	152	186	
Komersial	Bangunan Sesebuah	Pusat Penjagaan Kesihatan	TPK319	<p>Pusat penjagaan kesihatan ertinya mana-mana premis yang digunakan untuk memberikan urutan, rawatan atau latihan kecergasan fizikal dengan atau tanpa peralatan. Aktiviti yang dilesenkan di bawah kategori ini adalah:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Refleksologi</li> <li>• Fisioterapi</li> <li>• Akupunktur</li> <li>• Bekam</li> <li>• Sauna/Spa/Jakuzzi</li> <li>• Aerobic/ <i>fitness centre/gymnasium</i></li> <li>• Pusat meditasi</li> <li>• Apa-apa rawatan kesihatan yang dibenarkan oleh Pihak Berkuasa Melesen</li> </ul>	<p>Majlis Perbandaran Subang Jaya (2016), Garis Panduan Permohonan Lesen Pusat Penjagaan Kesihatan</p>	13	152	186	
Komersial	Bangunan Sesebuah	Pusat Pameran / <i>Showroom</i>	TPK320	<p>Pusat pameran ialah premis komersial yang direka khas untuk mengadakan pelbagai jenis pameran, seperti pameran perdagangan, seni, teknologi, atau automotif.</p>	<p>PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3</p>	13	152	186	
Komersial	Bangunan Sesebuah	Pusat Konvensyen (MICE - meeting, incentive, convention, exhibition)	TPK321	<p>Pusat konvensyen merujuk kepada bangunan atau kompleks yang dirancang khusus untuk mengadakan majlis, pertemuan, persidangan, pameran, atau acara besar lain. Ia biasanya dilengkapi dengan ruang dew anyang luas, bilik-bilik mesyuarat, peralatan teknologi, dan kemudahan lain untuk menyokong pelbagai jenis acara, dari mesyuarat korporat hingga majlis sosial.</p>	<p>PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3</p>	13	152	186	



GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Komersial	Bangunan Sesebuah	Pejabat Pos/Perkhidmatan Penghantaran/Kurier	TPK322	Premis komersial yang menyediakan perkhidmatan berkaitan penghantaran surat, bungkusan, dan transaksi kewangan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	13	152	186	
Komersial	Bangunan Sesebuah	Kawasan Rehat dan Rawat(R&R)/Hentian Sebelah	TPK323	Kawasan Rehat dan Rawat (R&R) ialah premis komersial yang disediakan di sepanjang lebuh raya untuk memberi kemudahan kepada pengguna jalan raya berehat sebelum meneruskan perjalanan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	13	152	186	
Komersial	Bangunan Sesebuah	Unit Kosong/ Tidak Beroperasi Komersial	TPK324	Premis komersial yang tidak digunakan untuk sebarang aktiviti dan tidak mempunyai operasi aktif.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	13	152	186	
Komersial	<b>Pembangunan Penggunaan Bercampur Menegak (Vertical)</b>		<b>TPK400</b>	<b>Pembangunan yang membenarkan lebih dari satu penggunaan di dalam sebuah bangunan atau bangunan-bangunan yang kesemuanya didirikan di atas satu lot tanah yang lazimnya merupakan pembangunan berstrata. Jenis penggunaan bercampur hendaklah saling menyokong di antara satu sama lain dan terdiri daripada penggunaan bercampur kediaman, komersial dan kemudahan awam.</b>	<b>PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3</b>	<b>31</b>	<b>117</b>	<b>255</b>	
Komersial	Pembangunan Penggunaan Bercampur Menegak (Vertical)	Komersial - Perumahan	TPK401	Pembangunan yang menempatkan aktiviti komersial dan perumahan dalam satu bangunan/lot yang sama.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	161	122	
Komersial	Pembangunan Penggunaan Bercampur Menegak (Vertical)	Komersial - Industri	TPK402	Pembangunan yang menempatkan aktiviti komersial dan industri dalam satu bangunan/lot yang sama.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	181	126	220	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Komersial	Pembangunan Penggunaan Bercampur Menegak (Vertical)	Pembangunan Penggunaan Bercampur Lain	TPK403	pembangunan yang menempatkan aktiviti komersial dan aktiviti lain (yang aktiviti tidak tersenarai di atas).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	31	117	255	
Outline Border						138	73	107	
<b>Komersial</b>	<b>Kegunaan Khusus Komersial</b>		<b>TPK500</b>	<b>Premis komersial yang menjalankan aktiviti lain selain aktiviti perniagaan.</b>	<b>PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3</b>	<b>108</b>	<b>160</b>	<b>220</b>	
Komersial	Kegunaan Khusus Komersial	Pendidikan Sw asta	TPK501	Institusi pendidikan dioperasikan oleh pihak swasta yang menawarkan aktiviti pendidikan pelbagai peringkat. Ia melibatkan sekolah pra pendidikan, pendidikan rendah, pendidikan menengah, pendidikan tinggi dan termasuk pendidikan khas dan sokongan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	233	255	219	
Komersial	Kegunaan Khusus Komersial	Kesihatan Sw asta	TPK502	Institusi kesihatan dioperasikan oleh pihak swasta. (Contoh : hospital swasta, klinik swasta, pusat rawatan dialisis dan lain-lain)	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	135	140	
Komersial	Kegunaan Khusus Komersial	Sukan dan Rekreasi Sw asta	TPK504	Kawasan/kemudahan sukan dan rekreasi yang dioperasikan oleh pihak swasta (Contoh : taman tema, zoo, gelanggang futsal, kolam renang, padang golf dan lain-lain)	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	209	226	49	
Komersial	Kegunaan Khusus Komersial	Perkuburan swasta/Taman Peringatan	TPK505	Kawasan perkuburan yang dioperasikan oleh pihak swasta (Contoh : <i>memorial park</i> , krematorium, kolabarium dan lain-lain)	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	168	168	168	
Komersial	Kegunaan Khusus Komersial	Pusat Jagaan Sw asta	TPK506	Institusi kebajikan dioperasikan oleh pihak swasta. (Contoh : Rumah warga emas, rumah jagaan orang kelainan upaya (OKU) dan lain-lain.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	248	131	121	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Komersial	Kegunaan Khusus Komersial	Tempat Letak Kenderaan Sw asta	TPK507	Kawasan atau bangunan tempat letak kenderaan yang disediakan oleh pihak swasta sama ada di kawasan terbuka atau dalam bangunan khas dan dikenakan bayaran.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	250	205	
Komersial	Kegunaan Khusus Komersial	Rumah Persatuan/ Pertubuhan Sw asta	TPK508	Rumah Persatuan ialah sebuah bangunan atau tempat yang digunakan sebagai pusat aktiviti dan pentadbiran bagi sesuatu persatuan atau organisasi tertentu.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	248	131	121	
Komersial	Kegunaan Khusus Komersial	Tapak Bazar	TPK510	Kawasan atau tapak yang telah dikhususkan untuk perniagaan jenis bazar dan sebagainya.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	161	122	
Komersial	Kegunaan Khusus Komersial	Asrama Pelajar	TPK509	Asrama khas yang disediakan untuk pelajar yang belajar di sekolah, kolej, universiti, atau institusi pendidikan lain.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	108	160	220	
Komersial	Kegunaan Khusus Komersial	Penginapan Pekerja	TPK511	Satu kemudahan tempat tinggal pekerja secara berpusat atau berkelompok (sama ada pekerja asing atau tempatan) di sesuatu kawasan atau bangunan khas (kekal/separa kekal) yang dilengkapi pelbagai kemudahan asas dan sokongan yang lebih teratur dan terancang untuk keselesaan penghuni dalam persekitaran kondusif.	PLANMalaysia, 2023, GPP Penginapan Pekerja Berpusat ( <i>Centralised Labpur Quarters - CLQ</i> ).	255	161	122	
Komersial	Kegunaan Khusus Komersial	Pangsapuri Perkhidmatan	TPK512	Unit-unit kediaman berbilang tingkat yang menyediakan kemudahan perkhidmatan kepada pemilik atau penyewa seperti hotel.	PLANMALAYSIA (2017), GPP Perdagangan (GP003-A)	255	161	122	
Komersial	Kegunaan Khusus Komersial	Pusat Penyelidikan dan Pembangunan Sw asta (R&D)	TPK513	Merangkumi pusat penyelidikan dan pembangunan yang dibangunkan untuk tujuan sw asta	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	108	160	220	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Komersial	Kegunaan Khusus Komersial	Pusat Data	TPK514	Satu bangunan fasiliti yang digunakan untuk menempatkan peralatan dan infrastruktur ICT secara berpusat bagi tujuan mengurus data seperti menyimpan, mengumpul, memproses dan mangagih data bagi sesuatu organisasi atau syarikat.	PLANMalaysia (2024), GPP Pusat Data	108	160	220	
Komersial	Kegunaan Khusus Komersial	Nurseri/ Tapak Semaian	TPK515	Tapak semaian (nurseri) ialah kawasan atau tempat khas yang digunakan untuk menyemai, menanam, dan menjaga anak benih tumbuhan untuk dijual.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	108	160	220	
Komersial	Kegunaan Khusus Komersial	Sekolah Memandu	TPK516	Sekolah memandu ialah institusi atau pusat latihan yang menyediakan pengajaran dan latihan praktikal kepada individu yang ingin mendapatkan lesen memandu.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	108	160	220	
Komersial	Kegunaan Khusus Komersial	Pejabat Kerajaan/Pentadbiran	TPK517	Bangunan/premis komersial yang digunakan oleh agensi atau jabatan kerajaan untuk menjalankan urusan pentadbiran dan perkhidmatan aw am.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	108	160	220	
Komersial	Kegunaan Khusus Komersial	Kilang Tanaman (Plant Factory)	TPK518	Kilang tanaman merujuk kepada penanaman tanaman dalam bangunan/premis komersial yang tidak memberi kesan seperti kawasan perindustrian/perkilangan biasa, di mana tanaman dalam persekitaran terkawal dan menggunakan teknologi moden.	PLANMalaysia (2024), GPP Kilang Tanaman (Plant Factory)	108	160	220	
Komersial	Kegunaan Khusus Komersial	Lain-lain Kegunaan Khusus Komersial	TPK519	Lain-lain kegunaan/aktiviti komersial yang tidak dinyatakan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	108	160	220	

### 3.2.3 INDUSTRI

Guna tanah industri merupakan guna tanah utama yang menyumbang kepada pertumbuhan ekonomi negara. Kawasan industri perlu dirancang dengan teratur bagi mengurangkan isu dan masalah khususnya di kawasan perbandaran.

Aktiviti industri pada masa kini bukan sahaja tertumpu kepada penghasilan produk atau barangan malahan melibatkan aktiviti penyelidikan dan pembangunan yang memberikan peluang kerja kepada masyarakat di samping penggunaan teknologi.

#### Definisi Industri

Secara umumnya, Kamus Dewan Edisi Keempat mendefinisikan industri sebagai perusahaan (biasanya secara besar-besaran) untuk membuat, menghasilkan dan mengeluarkan barangan.



Draf Garis Panduan Perancangan (GPP) Perindustrian mendefinisikan guna tanah industri sebagai:

**“Sebarang aktiviti pengeluaran, pemprosesan dan pengekstrakan produk atau perkhidmatan yang dijalankan melalui pembinaan, operasi dan penyelenggaraan kilang, bengkel serta infrastruktur berkaitan.”**

Ini termasuklah penghasilan produk seperti makanan, minuman, pakaian dan tekstil, peralatan dan perkakasan elektrik, kenderaan dan sebagainya.

Kamus Perancangan Bandar dan Desa yang diterbitkan oleh PLANMalaysia pada tahun 2023 mentafsirkan kawasan industri termasuklah menjalankan sesuatu pengilangan, perekaan, pembaikan, pemasangan atau memproses keluaran pertanian atau proses pengemasan.

Sehubungan itu, Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3 ini mendefinisikan guna tanah industri sebagai:



**“Perusahaan atau sebarang aktiviti pengeluaran, pemprosesan dan pengekstrakan produk atau perkhidmatan, bengkel, aktiviti penyelidikan dan pembangunan berkaitan perindustrian serta infrastruktur berkaitan.”**

## Klasifikasi Industri

Guna tanah industri diklasifikasikan kepada empat (4) kategori iaitu:

**i. Bukan Taman Perindustrian**

Aktiviti industri tidak terancang dan tidak mempunyai infrastruktur bersepadu.



Contoh Industri Kategori Bukan Taman Perindustrian

**ii. Taman Perindustrian**

Kawasan industri yang dirancang khas untuk menempatkan pelbagai jenis industri dan kilang dalam satu lokasi yang strategik. Ia dibangunkan dengan infrastruktur lengkap seperti jalan raya, bekalan elektrik, air, gas, sistem kumbahan serta kemudahan logistik bagi menyokong operasi perniagaan dan pengilangan.



Contoh Industri Kategori Taman Perindustrian

**iii. Perlombongan**

Perlombongan dan pengkuarian termasuk pengekstrakan mineral yang terjadi secara semula jadi seperti pepejal (batu arang dan bijih), cecair (petroleum) atau gas (gas asli). Pengekstrakan boleh dijalankan melalui pelbagai kaedah seperti perlombongan bawah tanah atau dedah, pengoperasian telaga, perlombongan dasar laut dan lain-lain. *In-situ Leaching* (ISL) juga merupakan salah satu kaedah perlombongan.



Contoh Industri Kategori Perlombongan/Kuari

**iv. Kegunaan Khusus Industri**

Premis/aktiviti industri yang menjalankan aktiviti lain dan tidak melibatkan sebarang aktiviti pengeluaran, pemprosesan dan pengekstrakan produk secara besar-besaran.



Ladang Solar, Marang

Contoh Industri Kategori Kegunaan Khusus Industri

## Perincian Klasifikasi Industri

Jadual 3.9: Perincian Klasifikasi Industri

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
INDUSTRI			TPI000	Perusahaan atau sebarang aktiviti pengeluaran, pemprosesan dan pengekstrakan produk atau perkhidmatan, bengkel, aktiviti penyelidikan dan pembangunan berkaitan perindustrian serta infrastruktur berkaitan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	174	34	174	
Industri	Bukan Taman Perindustrian		TPI100	Aktiviti industri tidak terancang dan tidak mempunyai infrastruktur bersepadu	PLANMalaysia (2024), Draf GPP Perindustrian.	136	0	137	
Industri	Bukan Taman Perindustrian	Aeroangkasa	TPI101	Merujuk kepada sektor industri yang terlibat dalam reka bentuk, pembangunan, pembuatan, penyelenggaraan, dan operasi pesawat, kapal angkasa, serta sistem berkaitan penerbangan dan angkasa lepas	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	136	0	137	
Industri	Bukan Taman Perindustrian	Alat Pengukuran Saintifik	TPI102	Peralatan atau instrumen yang digunakan untuk mengukur, mengumpul, menganalisis data dalam pelbagai bidang sains seperti fizik, kimia, biologi, dan astronomi. Alat ini direka untuk mendapatkan bacaan yang tepat dan boleh dipercayai bagi parameter tertentu seperti suhu, tekanan, jisim, panjang, voltan, dan sebagainya. (Contoh mikrometer skru, termometer, barometer, voltmeter, mikroskop, spektrofotometer, teleskop dll).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	136	0	137	
Industri	Bukan Taman Perindustrian	Automotif/Jentera/ Kelengkapan Kenderaan	TPI103	Industri ini merangkumi reka bentuk, pembangunan, pengeluaran, dan penjualan kenderaan bermotor seperti kereta, motosikal, lori, dan bas. Ia turut merangkumi kelengkapan kenderaan yang menyokong sektor ini dengan menyediakan alat ganti, aksesori, dan komponen penting bagi tujuan pembuatan serta penyelenggaraan kenderaan. Selain itu, industri ini juga meliputi syarikat yang menghasilkan bahagian asas seperti enjin, sistem brek, dan transmisi, serta aksesori tambahan seperti sistem audio, GPS dan peralatan keselamatan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	136	0	137	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Industri	Bukan Taman Perindustrian	Barangan Kitar Semula	TP104	Premis industri yang menjalankan aktiviti mengumpul, memproses, atau menukar bahan buangan menjadi produk baharu yang boleh digunakan semula.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	136	0	137	
Industri	Bukan Taman Perindustrian	Bengkel/Depoh Kenderaan	TP105	Aktiviti atau ruang kerja di mana aktiviti seperti pembaikan atau penyelenggaraan dan penyimpanan kenderaan dibuat. Aktiviti ini menghasilkan sisa seperti bahan kimia dan minyak terbuang dll.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	136	0	137	
Industri	Bukan Taman Perindustrian	Gudang (Warehouse)	TP106	Bangunan/premis yang digunakan untuk menyimpan barang, bahan mentah, atau produk siap dalam jangka masa tertentu.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	136	0	137	
Industri	Bukan Taman Perindustrian	Industri Tenaga Boleh Baharu	TP107	Industri ini merangkumi pengeluaran/pembuat tempatan bagi alat menghasilkan tenaga boleh baharu seperti modul solar PV, penyongsang sistem solar pv, dandang (boilers), enjin gas dan peggas.	Pihak Berkuasa Pembangunan Tenaga Lestari (SEDA ) Malaysia	136	0	137	
Industri	Bukan Taman Perindustrian	Kayu dan Perabot	TP108	Aktiviti yang melibatkan pengeluaran produk kayu seperti perabot rumah, perabot pejabat, lantai kayu, pintu dan tingkap, serta produk-produk lain yang dibuat daripada kayu. Ia melibatkan pelbagai proses termasuk pemprosesan kayu mentah, reka bentuk, pembuatan, penjualan produk kayu dan perabot.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	136	0	137	
Industri	Bukan Taman Perindustrian	Kelengkapan Farmaseutikal/ Perubatan/Kosmetik/ Optikal	TP109	Aktiviti yang melibatkan pengeluaran, pemasangan, atau penyimpanan kelengkapan produk yang digunakan dalam bidang kesihatan, kecantikan dan penjagaan diri; seperti ubat-ubatan, vaksin, makanan tambahan (contohnya, vitamin dan enzim probiotik), alat penjagaan rambut, cermin mata, kanta sentuh serta peralatan pembedahan mata.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	136	0	137	
Industri	Bukan Taman Perindustrian	Kertas/Percetakan dan Penerbitan	TP110	Aktiviti yang melibatkan pengeluaran kertas, percetakan bahan-bahan bertulis atau bergambar, dan penerbitan karya-karya dalam bentuk fizikal seperti buku, majalah, surat khabar, dan bahan-bahan lain.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	136	0	137	



GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Industri	Bukan Taman Perindustrian	Kimia/Produk Kimia	TPI111	Aktiviti penghasilan bahan kimia dan produk kimia melalui proses pengolahan bahan mentah digunakan sebagai bahan mentah dalam pembuatan pelbagai barangan siap seperti elektrik dan elektronik, produk plastik, pertanian, automotif, minyak dan gas, farmaseutikal dan bahan binaan. Ini termasuk pembuatan pelbagai barangan seperti racun perosak, cat dan dakwat, sabun, penyediaan bahan pencuci, penyediaan pewangi dan dandanan diri, produk bahan letupan dan piroteknik, penyediaan kimia untuk kegunaan fotografi (termasuk filem dan <i>sensitized paper</i> ), gelatin, penyediaan diagnostik komposit, dll.	Jabatan Perangkaan Malaysia (2024), Plaw aian Klasifikasi Industri Malaysia.	136	0	137	
Industri	Bukan Taman Perindustrian	Komputer, Elektrik dan Elektronik	TPI112	Aktiviti ini termasuk pembuatan komputer, peranti komputer, peralatan komunikasi, dan produk elektronik seumpamanya, serta pembuatan komponen untuk produk tersebut. Proses pengeluaran bagi bahagian ini berdasarkan ciri-ciri reka bentuk dan penggunaan litar bersepadu dan aplikasi teknologi <i>highly specialised miniaturization</i> .	Jabatan Perangkaan Malaysia (2024), Plaw aian Klasifikasi Industri Malaysia.	136	0	137	
Industri	Bukan Taman Perindustrian	Kulit/Produk Kulit	TPI113	Aktiviti ini termasuk penyamakan dan pewarnaan bulu, pengubahsuaian belulang kepada barangan kulit secara penyamakan atau pengawetan dan pembentukan kulit kepada produk untuk penggunaan akhir. Ia juga termasuk pembuatan produk serupa daripada bahan lain (kulit tiruan atau gantian kulit), seperti kasut getah, bagasi daripada tekstil, dll.	Jabatan Perangkaan Malaysia (2024), Plaw aian Klasifikasi Industri Malaysia.	136	0	137	
Industri	Bukan Taman Perindustrian	Logam/Fabrikasi Logam	TPI114	Industri ini merangkumi pembuatan produk logam jenis ferus (seperti besi dan keluli), logam bukan ferus (seperti aluminium, timah, tembaga, dan lain-lain). Selain itu, industri ini turut merangkumi proses pembentukan logam bernilai tambah yang diperlukan dalam pembuatan mesin, komponen dan struktur bagi pelbagai industri. Contoh produk tersebut termasuk tong dram, kotak logam, tin timah, perabot, kelengkapan logam, wayar, produk wayar dan barangan kegunaan harian.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	136	0	137	
Industri	Bukan Taman Perindustrian	Makanan dan Minuman	TPI115	Aktiviti yang melibatkan pengeluaran, pemprosesan, pembungkusan dan pengedaran makanan serta minuman untuk penggunaan manusia.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	136	0	137	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Industri	Bukan Taman Perindustrian	Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS) / Industri Desa	TPH116	Merujuk kepada aktiviti industri yang berskala kecil dan sederhana berdasarkan beberapa kriteria seperti jumlah pekerja, pendapatan tahunan, serta modal atau aset yang dimiliki. Perusahaan kecil kecilan ini kebiasaannya diusahakan di rumah kediaman (peringkat kampung/desa). Walau demikian perusahaan tersebut boleh berkembang kepada industri kecil yang diusahakan di premis berasingan di tapak berdekatan rumah kediaman.	SME Corporation Malaysia (SME Corp) dan PLANMalaysia (2024), Draf GPP Perindustrian.	136	0	137	
Industri	Bukan Taman Perindustrian	Produk Getah	TPH117	Merangkumi keseluruhan rantaian nilai berkaitan dengan pengeluaran, pemprosesan, dan penggunaan getah semula jadi serta getah sintetik. (Contoh produk berasaskan getah seperti tayar baharu, kateter, sarung tangan dan benang lateks)	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	136	0	137	
Industri	Bukan Taman Perindustrian	Produk Mineral/Galian Bukan Logam	TPH118	Merujuk kepada aktiviti berasaskan sumber semula jadi yang diperoleh dari kerak bumi tetapi tidak mengandungi unsur logam termasuk aktiviti pembuatan produk pertengahan dan produk akhir dari galian bukan logam dari lombong atau kuari seperti pasir, kelikir, batu atau tanah liat.	PLANMalaysia, (2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	136	0	137	
Industri	Bukan Taman Perindustrian	Produk Petroleum	TPH119	Industri petroleum merangkumi penerokaan, pengekstrakan, pemprosesan, pengedaran, dan penjualan produk berasaskan minyak dan gas.	PLANMalaysia, (2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	136	0	137	
Industri	Bukan Taman Perindustrian	Produk Plastik	TPH120	Industri plastik merangkumi pengeluaran, pemprosesan, dan penggunaan bahan plastik dalam pelbagai sektor seperti pembungkusan, automotif, pembinaan dan elektronik.	PLANMalaysia, (2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	136	0	137	
Industri	Bukan Taman Perindustrian	Tekstil dan Pakaian	TPH121	Kumpulan ini termasuk pembuatan tekstil, termasuk operasi persediaan, pemintalan gentian tekstil dan tenunan tekstil. Ini boleh dilakukan daripada bahan mentah yang berbeza-beza, seperti sutera, benang bulu, gentian buatan manusia, haiwan lain atau tumbuhan, kertas atau kaca dan lain-lain.	Jabatan Perangkaan Malaysia. 2009. P1aw aian Klasifikasi Industri Malaysia, 2024	136	0	137	
Industri	Bukan Taman Perindustrian	Tembakau/Produk Tembakau	TPH122	Industri tembakau merangkumi penanaman, pemprosesan, pembuatan, dan pemasaran produk berasaskan tembakau, seperti rokok, cerut dan tembakau kunyah.	PLANMalaysia, (2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	136	0	137	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Industri	Bukan Taman Perindustrian	Unit Kosong/Tidak Beroperasi Industri	TPI123	Premis industri yang tidak digunakan untuk sebarang aktiviti dan tidak mempunyai operasi aktif.	PLANMalaysia, (2025) . Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	136	0	137	
Industri	Bukan Taman Perindustrian	Industri Lain	TPI124	Industri lain yang aktivitiya tidak tersenarai di atas.	PLANMalaysia, (2025) . Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	136	0	137	
<b>Industri</b>	<b>Taman Perindustrian</b>		<b>TPI200</b>	<b>Aktiviti industri tidak terancang dan tidak mempunyai infrastruktur bersepadu</b>	<b>PLANMalaysia (2024), Draf GPP Perindustrian.</b>	<b>120</b>	<b>81</b>	<b>169</b>	
Industri	Taman Perindustrian	Aeroangkasa	TPI201	Merujuk kepada sektor industri yang terlibat dalam reka bentuk, pembangunan, pembuatan, penyelenggaraan, dan operasi pesawat, kapal angkasa, serta sistem berkaitan penerbangan dan angkasa lepas	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	120	81	169	
Industri	Taman Perindustrian	Alat Pengukuran Saintifik	TPI202	Peralatan atau instrumen yang digunakan untuk mengukur, mengumpul, menganalisis data dalam pelbagai bidang sains seperti fizik, kimia, biologi, dan astronomi. Alat ini direka untuk mendapatkan bacaan yang tepat dan boleh dipercayai bagi parameter tertentu seperti suhu, tekanan, jisim, panjang, voltan, dan sebagainya. (Contoh mikrometer skru ,termometer, barometer, voltmeter, mikroskop, spektrofotometer, teleskop dll).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	120	81	169	
Industri	Taman Perindustrian	Automotif/Jentera/ Kelengkapan Kenderaan	TPI203	Industri ini merangkumi reka bentuk, pembangunan, pengeluaran, dan penjualan kenderaan bermotor seperti kereta, motosikal, lori, dan bas. Ia turut merangkumi kelengkapan kenderaan yang menyokong sektor ini dengan menyediakan alat ganti, aksesori, dan komponen penting bagi tujuan pembuatan serta penyelenggaraan kenderaan. Selain itu, industri ini juga meliputi syarikat yang menghasilkan bahagian asas seperti enjin, sistem brek, dan transmisi, serta aksesori tambahan seperti sistem audio, GPS dan peralatan keselamatan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	120	81	169	
Industri	Taman Perindustrian	Barangan Kitar Semula	TPI204	Premis industri yang menjalankan aktiviti mengumpul, memproses, atau menukar bahan buangan menjadi produk baharu yang boleh digunakan semula.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	120	81	169	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Industri	Taman Perindustrian	Bengkel/Depoh Kenderaan	TPI205	Aktiviti atau ruang kerja di mana aktiviti seperti pembaikan atau penyelenggaraan dan penyimpanan kenderaan dibuat. Aktiviti ini menghasilkan sisa seperti bahan kimia dan minyak terbuang dll.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	120	81	169	
Industri	Taman Perindustrian	Gudang (Warehouse)	TPI206	Bangunan/premis yang digunakan untuk menyimpan barang, bahan mentah, atau produk siap dalam jangka masa tertentu.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	120	81	169	
Industri	Taman Perindustrian	Industri Tenaga Boleh Baharu	TPI207	Industri ini merangkumi pengeluar/pembuat tempatan bagi alat menghasilkan tenaga boleh baharu seperti modul solar PV, penyongsang sistem solar pv, dandang (boilers), enjin gas dan penggas.	Phak Berkuasa Pembangunan Tenaga Lestari ( SEDA ) Malaysia.	120	81	169	
Industri	Taman Perindustrian	Kayu dan Perabot	TPI208	Aktiviti yang melibatkan pengeluaran produk kayu seperti perabot rumah, perabot pejabat, pintu dan tingkap, serta produk-produk lain yang dibuat daripada kayu. Ia melibatkan pelbagai proses termasuk pemprosesan kayu mentah, reka bentuk, pembuatan, penjualan produk kayu dan perabot.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	120	81	169	
Industri	Taman Perindustrian	Kelengkapan Farmaseutikal/ Perubatan/ Kosmetik/Optikal	TPI209	Aktiviti yang melibatkan pengeluaran, pemasangan, atau penyimpanan kelengkapan produk yang digunakan dalam bidang kesihatan, kecantikan dan penjagaan diri; seperti ubat-ubatan, makanan tambahan (contohnya, vitamin), cermin mata, kanta sentuh serta peralatan pembedahan mata.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	120	81	169	
Industri	Taman Perindustrian	Kertas/ Percetakan dan Penerbitan	TPI210	Aktiviti yang melibatkan yang melibatkan pengeluaran kertas, percetakan bahan-bahan bertulis atau bergambar, dan penerbitan karya-karya dalam bentuk fizikal seperti buku, majalah, surat khabar, dan bahan-bahan lain.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	120	81	169	
Industri	Taman Perindustrian	Kimia/Produk Kimia	TPI211	Aktiviti penghasilan bahan kimia dan produk kimia melalui proses pengolahan bahan mentah yang digunakan dalam pembuatan pelbagai barangan siap seperti racun perosak, cat dan dakwat, sabun, bahan pencuci, pewangi dan dandanan diri, penyediaan kimia untuk kegunaan fotografi, gelatin dan penyediaan diagnostik komposit, dll.	Jabatan Perangkaan Malaysia (2024), Piaw aian Klasifikasi Industri Malaysia.	120	81	169	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Industri	Taman Perindustrian	Komputer, Elektrik dan Elektronik	TPI212	Aktiviti ini termasuk pembuatan komputer, peranti komputer, peralatan komunikasi, dan produk elektronik seumpamanya, serta pembuatan komponen untuk produk tersebut. Proses pengeluaran bagi bahagian ini berdasarkan ciri-ciri reka bentuk dan penggunaan litar bersepadu dan aplikasi teknologi <i>highly specialised miniaturization</i> .	Jabatan Perangkaan Malaysia (2024), Piaw aian Klasifikasi Industri Malaysia.	120	81	169	
Industri	Taman Perindustrian	Kulit/Produk Kulit	TPI213	Aktiviti ini termasuk penyamakan dan pewarnaan bulu, pengubahsuaian belulang kepada barangan kulit secara penyamakan atau pengawetan dan pembentukan kulit kepada produk untuk penggunaan akhir. Ia juga termasuk pembuatan produk serupa daripada bahan lain (kulit tiruan atau gantian kulit), seperti kasut getah, bagasi daripada tekstil, dll.	Jabatan Perangkaan Malaysia (2024), Piaw aian Klasifikasi Industri Malaysia.	120	81	169	
Industri	Taman Perindustrian	Logam/Fabrikasi Logam	TPI214	Industri ini merangkumi pembuatan produk logam jenis ferus (seperti besi dan keluli), logam bukan ferus (seperti aluminium, timah, tembaga, dan lain-lain). Selain itu, industri ini turut merangkumi proses pembentukan logam bernilai tambah yang diperlukan dalam pembuatan mesin, komponen dan struktur bagi pelbagai industri. Contoh produk tersebut termasuk tong dram, kotak logam, tin timah, perabot, kelengkapan logam, wayar, produk wayar dan barangan kegunaan harian.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	120	81	169	
Industri	Taman Perindustrian	Makanan dan Minuman	TPI215	Aktiviti yang melibatkan pengeluaran, pemprosesan, pembungkusan, dan pengedaran makanan serta minuman untuk penggunaan manusia.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	120	81	169	
Industri	Taman Perindustrian	Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS) / Industri Desa	TPI216	Merujuk kepada aktiviti industri yang berskala kecil dan sederhana berdasarkan beberapa kriteria seperti jumlah pekerja, pendapatan tahunan, serta modal atau aset yang dimiliki. Perusahaan kecil kecilan ini kebiasaannya diusahakan di rumah kediaman (peringkat kampung/desa). Walau demikian perusahaan tersebut boleh berkembang kepada industri kecil yang diusahakan di premis berasingan di tapak berdekatan rumah kediaman.	SME Corporation Malaysia (SME Corp) dan PLANMalaysia (2024), GPP Perindustrian.	120	81	169	
Industri	Taman Perindustrian	Produk Getah	TPI217	Merangkumi keseluruhan rantaian nilai berkaitan dengan pengeluaran, pemprosesan, dan penggunaan getah semula jadi serta getah sintetik. (Contoh produk berasaskan getah seperti tayar baharu, kateter, sarung tangan dan benang lateks)	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	120	81	169	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Industri	Taman Perindustrian	Produk Mineral/Galian Bukan Logam	TPI218	Merujuk kepada aktiviti berasaskan sumber semula jadi yang diperolehi dari kerak bumi tetapi tidak mengandungi unsur logam termasuk aktiviti pembuatan produk pertengahan dan produk akhir dari galian bukan logam dari lombong atau kuari seperti pasir, kelikir, batu atau tanah liat.	PLANMalaysia, (2025) . Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	120	81	169	
Industri	Taman Perindustrian	Produk Petroleum	TPI219	Industri petroleum merangkumi penerokaan, pengekstrakan, pemprosesan, pengedaran, dan penjualan produk berasaskan minyak dan gas.	PLANMalaysia, (2025) . Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	120	81	169	
Industri	Taman Perindustrian	Produk Plastik	TPI220	Industri plastik merangkumi pengeluaran, pemprosesan, dan penggunaan bahan plastik dalam pelbagai sektor seperti pembungkusan, automotif, pembinaan, dan elektronik.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	120	81	169	
Industri	Taman Perindustrian	Tekstil dan Pakaian	TPI221	Kumpulan ini termasuk pembuatan tekstil, termasuk operasi persediaan, pemintalan gentian tekstil dan tenunan tekstil. Ini boleh dilakukan daripada bahan mentah yang berbeza-beza, seperti sutera, benang bulu, gentian buatan manusia, haiwan lain atau tumbuhan, kertas atau kaca dll.	Jabatan Perangkaan Malaysia (2024), Piaw aian Klasifikasi Industri Malaysia.	120	81	169	
Industri	Taman Perindustrian	Tembakau/Produk Tembakau	TPI222	Industri tembakau merangkumi penanaman, pemprosesan, pembuatan, dan pemasaran produk berasaskan tembakau, seperti rokok, cerut, dan tembakau kunyah.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	120	81	169	
Industri	Taman Perindustrian	Unit Kosong/Tidak Beroperasi Industri	TPI223	Premis industri yang tidak digunakan untuk sebarang aktiviti dan tidak mempunyai operasi aktif.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	120	81	169	
Industri	Taman Perindustrian	Industri Lain	TPI224	Industri lain yang aktiviti nya tidak tersenarai di atas.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	120	81	169	
Industri	Perlombongan/Kuari		TPI300	Perlombongan dan pengkuarian termasuk pengekstrakan mineral yang terjadi secara semula jadi seperti pepejal (batu arang dan bijih), cecair (petroleum) atau gas (gas asli). Pengekstrakan boleh dijalankan melalui pelbagai kaedah seperti perlombongan bawah tanah atau dedah, pengoperasian telaga, perlombongan dasar laut dan lain-lain. <i>In-situ Leaching</i> (ISL) juga merupakan salah satu kaedah perlombongan.	Jabatan Perangkaan Malaysia (2024), Piaw aian Klasifikasi Industri Malaysia.	192	128	255	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Industri	Perlombongan/ Kuari	Perlombongan	TPI301	Perlombongan ialah proses penggalian atau pengekstrakan bahan galian seperti mineral, logam, arang batu, batu kapur dan sumber semula jadi lain dari dalam bumi. Aktiviti ini boleh dilakukan melalui pelbagai kaedah, bergantung pada jenis bahan yang diekstrak dan keadaan geologi kawasan tersebut. Aktiviti perlombongan termasuk (i) perlombongan terbuka (contoh: emas, tembaga, dan arang batu); (ii) perlombongan bawah tanah (contoh: emas dan bijih timah); (iii) perlombongan hidraulik (hydraulic mining); (iv) in situ (in situ leaching) contoh: uranium dan tembaga; dan (v) perlombongan dulang (placer mining).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	192	128	255	
Industri	Perlombongan/ Kuari	Kuari	TPI302	Kuari merupakan tapak perlombongan terbuka yang digunakan untuk mengekstrak bahan batuan seperti batu kapur, granit, marmar, pasir, dan agregat pembinaan. (contoh: kuari batu kapur, kuari granit dan marmar serta kuari pasir dan batu kelikir).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	192	128	255	
Industri	Kegunaan Khusus Industri		TPI400	<b>Premis industri yang menjalankan aktiviti lain dan tidak melibatkan sebarang aktiviti pengeluaran, pemprosesan dan pengekstrakan produk secara besar-besaran.</b>	<b>PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3</b>	<b>224</b>	<b>193</b>	<b>255</b>	
Industri	Kegunaan Khusus Industri	Kemudahan Pelancar Angkasa	TPI 401	Apa-apa pelantar pelancar, pelabuhan angkasa, <i>platform</i> laut atau struktur lain atau apa-apa kapal, kapal udara atau kenderaan lain, yang darinya suatu objek angkasa boleh dilancarkan ke angkasa, termasuk apa-apa peralatan atau pelepasan di pelantar pelancar, pelabuhan angkasa <i>platform</i> laut atau struktur lain itu atau di atas kapal, kapal udara atau kenderaan lain itu, yang diperlukan untuk melancarkan suatu objek angkasa ke angkasa sepertimana yang dinyatakan dalam Akta Lembaga Angkasa Malaysia 2022 (Akta 734).	Olahan daripada Garis Panduan Kajian Kebolehlaksanaan Pembangunan Kemudahan Pelancar di Malaysia.	224	193	255	
Industri	Kegunaan Khusus Industri	Kilang Tanaman (Plant Factory)	TPI 402	Kilang tanaman merujuk kepada penanaman tanaman dalam bangunan/premis komersial yang tidak memberi kesan seperti kawasan perindustrian/perkilangan biasa, di mana tanaman dalam persekitaran terkawal dan menggunakan teknologi moden.	PLANMalaysia (2024), GPP Kilang Tanaman (Plant Factory)	224	193	255	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Industri	Kegunaan Khusus Industri	Ladang Solar	TPI 403	Aktiviti penjanaan elektrik daripada sumber solar dengan menggunakan panel <i>photovoltaic</i> (PV) bagi tujuan komersial yang disambungkan ke grid penghantaran nasional dengan kapasiti penghasilan tenaga elektrik satu (1) MW atau lebih.	PLANMalaysia (2022), GPP Pembangunan Ladang Solar.	224	193	255	
Industri	Kegunaan Khusus Industri	Penginapan Pekerja	TPI 404	Satu kemudahan tempat tinggal pekerja secara berpusat atau berkelompok (sama ada pekerja asing atau tempatan) di sesuatu kawasan atau bangunan khas (kekal/separa kekal) yang dilengkapi pelbagai kemudahan asas dan sokongan yang lebih teratur dan terancang untuk keselesaan penghuni dalam persekitaran kondusif.	PLANMalaysia, 2023, GPP Penginapan Pekerja Berpusat ( <i>Centralised Labpur Quarters</i> - CLQ).	224	193	255	
Industri	Kegunaan Khusus Industri	Pusat Data (Data Centre)	TPI 405	Suatu bangunan fasiliti yang digunakan untuk menempatkan peralatan dan infrastruktur ICT secara berpusat bagi tujuan mengurus data seperti menyimpan, mengumpul, memproses dan mengagih data bagi sesuatu organisasi atau syarikat.	PLANMalaysia (2024), GPP Pusat Data	224	193	255	
Industri	Kegunaan Khusus Industri	Pusat Pameran/ <i>Showroom</i>	TPI 406	Pusat pameran ialah premis komersial yang direka khas untuk mengadakan pelbagai jenis pameran, seperti pameran perdagangan, seni, teknologi, atau automotif.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	224	193	255	
Industri	Kegunaan Khusus Industri	Pusat Penyelidikan dan Pembangunan Sw asta (R&D)	TPI 407	Merangkumi pusat penyelidikan dan pembangunan yang dibangunkan untuk tujuan sw asta	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	224	193	255	
Industri	Kegunaan Khusus Industri	Pusat Penyebelihan	TPI 408	Mana-mana premis atau apa jua bangunan yang menjalankan aktiviti penyembelihan ternakan berkapasiti 5 hingga 10 ekor sehari bagi tujuan jualan di daerah berkenaan sahaja. Ia juga dikenali sebagai rumah sembelih atau <i>abattoir</i> .	Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani (2015), Manual Rumah Penyebelihan Tempatan untuk Ternakan Ruminan.	255	161	122	
Industri	Kegunaan Khusus Industri	Lain-lain kegunaan khusus Industri	TPI 409	Lain-lain kegunaan/aktiviti industri yang tidak dinyatakan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	224	193	255	



### 3.2.4 INSTITUSI DAN KEMUDAHAN MASYARAKAT

Institusi dan kemudahan masyarakat merupakan guna tanah perancangan utama yang penting dalam perancangan dan pembangunan sesebuah kawasan terutamanya kawasan yang berkepadatan tinggi. Penyediaan institusi dan kemudahan masyarakat yang baik akan memastikan akses yang mudah bagi masyarakat mendapatkan perkhidmatan yang berkualiti. Institusi dan kemudahan masyarakat merupakan satu komponen penting dalam proses perancangan dan pembangunan negara. Penyediaannya adalah selaras dengan Dasar Sosial Negara yang menekankan kepada kepuasan dan kecemerlangan hidup bermasyarakat melalui penyampaian perkhidmatan sosial yang merangkumi aspek:

01 Kebajikan Masyarakat

02 Kesihatan

03 Pendidikan

04 Pekerjaan

05 Perumahan

06 Penghayatan Nilai dan Budaya

07 Keselamatan

08 Persekitaran yang Sihat

Sumber: PLANMalaysia (2022), Garis Panduan Perancangan Kemudahan Masyarakat.

Secara umumnya, institusi merujuk pada organisasi yang bertanggungjawab untuk memberikan perkhidmatan dan perlindungan kepada masyarakat. Manakala kemudahan masyarakat pula disediakan untuk memenuhi keperluan masyarakat seperti kemudahan kesihatan, pendidikan, keagamaan dan lain-lain.

#### Definisi Institusi dan Kemudahan Masyarakat



Menurut Kamus Dewan Edisi Keempat, institusi merupakan badan atau organisasi yg ditubuhkan untuk sesuatu tujuan tertentu.

Garis Panduan Perancangan (GPP) Kemudahan Masyarakat mendefinisikan kemudahan masyarakat sebagai kemudahan atau perkhidmatan yang disediakan oleh agensi yang bertanggungjawab dalam penyediaannya, sama ada dari sektor awam mahupun swasta, atau kedua-duanya sekali, untuk penduduk atau masyarakat tempatan ke arah meningkatkan kualiti hidup dan kesejahteraan mereka.

Dalam Dasar Perbandaran Negara 2 (DPN2), JPBD (2016), menerangkan tentang kemudahan awam, dimana ia didefinisikan sebagai kemudahan yang disediakan untuk kegunaan orang ramai contohnya kemudahan keagamaan seperti masjid dan surau, kemudahan kesihatan seperti hospital dan klinik, kemudahan pendidikan seperti sekolah, tadika dan lain-lain kemudahan.



Sehubungan itu, dalam konteks guna tanah perancangan, Manual GIS Rancangan Pemajuan mendefinisikan institusi dan kemudahan masyarakat sebagai:

**“Kemudahan atau perkhidmatan yang disediakan oleh pihak berkuasa atau kerajaan untuk keperluan masyarakat tempatan ke arah meningkatkan kualiti hidup dan kesejahteraan masyarakat”.**

### Klasifikasi Institusi dan Kemudahan Masyarakat

Guna tanah institusi dan kemudahan masyarakat diklasifikasikan kepada sembilan (9) kategori institusi dan kemudahan masyarakat iaitu:

**i. Pendidikan**

Institusi yang menawarkan aktiviti pra pendidikan, pendidikan rendah, pendidikan menengah, pendidikan tinggi, pendidikan lain dan perkhidmatan pendidikan sokongan.



Contoh Pendidikan

**ii. Kesihatan**

Aktiviti kesihatan dan kerja sosial berkaitan dengan penjagaan kesihatan yang disediakan oleh profesional perubatan terlatih.



Contoh Kesihatan

**iii. Keagamaan**

Bangunan atau premis yang digunakan sebagai tempat ibadat, ceramah agama dan aktiviti-aktiviti lain yang berkaitan keagamaan.



Contoh Keagamaan

**iv. Perkuburan**

Tempat bagi aktiviti pengebumian mayat dan aktiviti yang berkaitan mengikut keagamaan.



Contoh Perkuburan

**v. Keselamatan**

Kawasan yang diperuntukkan untuk tujuan pertahanan negara, keselamatan dan ketenteraman awam.



Contoh Keselamatan

**vi. Rumah Kebajikan**

Institusi atau pusat yang menyediakan perlindungan, penjagaan, dan bantuan kepada golongan yang memerlukan seperti anak yatim, warga emas, orang kurang upaya (OKU), ibu tunggal dan individu kurang bernasib baik. Rumah kebajikan boleh dikendalikan oleh kerajaan, badan bukan kerajaan (NGO) atau pihak swasta.



Rumah Anak Yatim



Pusat Jagaan Warga Emas



Pusat Transit Gelandangan

Contoh Rumah Kebajikan

### vii. Kegunaan Kerajaan/Badan Berkanun

Bangunan atau premis untuk kegunaan kerajaan, kedutaan asing dan agensi-agensi berkaitan.



Muzium



Pejabat Penghulu



Istana

Contoh Kegunaan Kerajaan/Badan Berkanun

### viii. Kemudahan Awam

Kemudahan yang disediakan oleh pihak berkuasa atau kerajaan bagi keperluan orang ramai.



Tandas Awam



Perpustakaan Awam

Contoh Kemudahan Awam

### ix. Rumah Persatuan/Pertubuhan

Institusi untuk menjalankan aktiviti persatuan.



Bomba Sukarela

Contoh Persatuan/Pertubuhan

## Perincian Klasifikasi Institusi dan Kemudahan Masyarakat

Jadual 3.10: Perincian Klasifikasi Institusi dan Kemudahan Masyarakat

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
INSTITUSI DAN KEMUDAHAN MASYARAKAT			TIS000	Kemudahan atau perkhidmatan yang disediakan oleh pihak berkuasa atau kerajaan untuk keperluan masyarakat tempatan ke arah meningkatkan kualiti hidup dan kesejahteraan masyarakat.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	247	107	97	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Pendidikan		TIS100	Institusi yang menawarkan aktiviti pra pendidikan, pendidikan rendah, pendidikan menengah, pendidikan tinggi, pendidikan lain dan perkhidmatan pendidikan sokongan.	Jabatan Perangkaan Malaysia (2009), Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia, Ver.1.0	233	255	219	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Pendidikan	Asrama	TIS101	Bangunan tempat tinggal kumpulan tertentu (seperti murid sekolah, mahasiswa, jururawat dan lain-lain).	Kamus Dewan. 2005. Edisi Ke-4: Dewan Bahasa Pustaka	233	255	219	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Pendidikan	Institut Pengajian Tinggi/Kolej/ Politeknik/Maktab/ Institut Perguruan	TIS102	Kemudahan pendidikan tinggi yang membawa kepada penganugerahan diploma, ijazah atau setaraf dengannya.	JPBD Semenanjung Malaysia (2012) GPP Kemudahan Masyarakat	233	255	219	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Pendidikan	Kolej Vokasional/ Pusat Latihan Teknikal dan Vokasional	TIS103	Kolej Vokasional menawarkan aliran vokasional dan latihan kemahiran. Aliran vokasional menjurus kepada Sijil Vokasional Malaysia dan Diploma Vokasional Malaysia manakala latihan kemahiran menawarkan Sijil Kemahiran Malaysia.	My Government (2021). Pendidikan Formal. Kolej Vokasional. <a href="https://www.malaysia.gov.my/portal/subcategory/136">https://www.malaysia.gov.my/portal/subcategory/136</a>	233	255	219	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Pendidikan	Kompleks Sekolah Wawasan	TIS104	Sekolah Wawasan adalah sekolah rendah yang berkonsepkan dua atau tiga buah sekolah rendah berlainan aliran akan ditempatkan dalam kawasan yang sama. Setiap sekolah akan mempunyai bangunan sendiri yang boleh disambung antara satu sama lain dengan menggunakan jambatan penghubung (link-way).	Jabatan Penerangan Malaysia (2018). Pendidikan. Sekolah Wawasan. <a href="http://pmr.penerangan.gov.my/">http://pmr.penerangan.gov.my/</a>	233	255	219	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Pendidikan	Maahad Tahfiz	TIS105	Kemudahan pendidikan agama Islam yang memberi penekanan kepada bidang penghafazan Al-Quran.	PLANMalaysia, (2025) . Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi3	233	255	219	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Pendidikan	Maktab Rendah Sains Mara (MRSM)	TIS106	MRSM ialah singkatan bagi Maktab Rendah Sains MARA, iaitu rangkaian sekolah berasrama penuh yang dikendalikan oleh Majlis Amanah Rakyat (MARA) di Malaysia. MRSM bertujuan untuk memberikan pendidikan berkualiti tinggi terutama dalam bidang sains, teknologi, kejuruteraan, dan matematik (STEM) kepada pelajar cemerlang, khususnya dalam kalangan Bumiputera.	MARA.gov.my/bm/ pendidikan/MRSM	233	255	219	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Pendidikan	Sekolah Berasrama Penuh	TIS107	Sekolah Berasrama Penuh (SBP) merupakan kumpulan sekolah menengah perdana dikhaskan untuk pelajar-pelajar yang mendapat keputusan cemerlang di dalam UPSR dan PMR.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi3	233	255	219	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Pendidikan	Sekolah Bersepadu/Model Khas	TIS108	Sekolah yang mempunyai sekolah rendah dan sekolah menengah di atas lot yang sama.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi3	233	255	219	SB
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Pendidikan	Sekolah Jenis Kebangsaan Cina (SJKC)	TIS109	Sekolah Jenis Kebangsaan (SJK) merupakan lanjutan sekolah vernakular, berasaskan kaum di Malaysia yang menggunakan Bahasa Mandarin sebagai bahasa pengantar utama dalam pengajaran dan pembelajaran.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi3	233	255	219	SJKC
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Pendidikan	Sekolah Jenis Kebangsaan Tamil (SJKT)	TIS110	Sekolah Jenis Kebangsaan (SJK) merupakan lanjutan sekolah vernakular, berasaskan kaum di Malaysia yang menggunakan Bahasa Tamil sebagai bahasa pengantar utama dalam pengajaran dan pembelajaran.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi3	233	255	219	SJKT
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Pendidikan	Sekolah Menengah Agama	TIS111	Kemudahan pendidikan agama Islam untuk pelajar lelaki dan perempuan beragama Islam yang berumur antara 13 hingga 17 tahun.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi3	233	255	219	SMA
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Pendidikan	Sekolah Menengah Kebangsaan	TIS112	Sekolah yang menyediakan pendidikan menengah yang sesuai bagi murid yang baru sahaja tamat mengikuti pendidikan rendah.	Malaysia. 1996. Olanhan Akta Pendidikan 1996 [Akta 550]	233	255	219	SM

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Pendidikan	Sekolah Pendidikan Khas	TIS113	Sekolah khas yang menyediakan pendidikan khas yang ditetapkan melalui peraturan-peraturan yang dibuat di bawah seksyen 41, Akta Pendidikan 1996 [Akta 550].	Malaysia. 1996. Olahan Akta Pendidikan 1996 [Akta 550].	233	255	219	SK
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Pendidikan	Sekolah Rendah Agama	TIS114	Kemudahan pendidikan agama Islam untuk kanak-kanak lelaki dan perempuan beragama Islam yang berumur antara 7 hingga 12 tahun.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	233	255	219	SRA
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Pendidikan	Sekolah Rendah Kebangsaan	TIS115	Sekolah yang menyediakan pendidikan rendah yang sesuai bagi murid yang berumur dari 7 hingga 12 tahun.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	233	255	219	SR
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Pendidikan	Tadika / Pra Sekolah	TIS116	TADIKA merupakan akronim kepada Taman Didikan Kanak-Kanak. Tadika dan Pra sekolah disediakan oleh KPM yang merupakan kemudahan pendidikan untuk peringkat umur 4 hingga 6 tahun termasuk prasekolah yang diintegrasikan dalam sekolah rendah (KPM).	PLANMalaysia (2022), GPP Kemudahan Masyarakat.	233	255	219	TDK
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Pendidikan	Tabika	TIS117	TABIKA merupakan akronim kepada Taman Bimbingan Kanak-kanak yang disediakan oleh KEMAS. Tabika merupakan program yang memberi peluang pendidikan awal bagi kanak-kanak yang berumur 4 hingga 6 tahun.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	233	255	219	TBK
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Pendidikan	Taska	TIS118	Bermaksud mana-mana premis yang menerima masuk 4 atau lebih kanak-kanak di bawah umur 4 tahun dari lebih daripada satu isi rumah (2 atau lebih keluarga) untuk dijaga dengan upah. termasuk TASKA di rumah, TASKA di institusi, TASKA di tempat Kerja dan TASKA komuniti	Undang-undang Malaysia (1984), Akta Taman Asuhan Kanak-Kanak 1984 [Akta 308]	233	255	219	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Pendidikan	Kemudahan Pendidikan Lain	TIS119	Aktiviti pendidikan yang lain (yang aktivitinya tidak tersenarai di atas).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	233	255	219	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kesihatan		TIS200	Aktiviti kesihatan dan kerja sosial berkaitan dengan penjagaan kesihatan yang disediakan oleh profesional perubatan terlatih.	Jabatan Perangkaan Malaysia (2009), Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia Ver.1.0	255	135	140	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kesihatan	Hospital	TIS201	Hospital pakar, hospital dan institusi perubatan/hospital khas.	JPBD Semenanjung Malaysia. 2012. Draf Garis Panduan Perancangan Kemudahan Masyarakat	255	135	140	H
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kesihatan	Hospital Pakar	TIS202	Hospital yang memberi perkhidmatan kepakaran dan penjagaan yang khusus kepada sesuatu penyakit tertentu. (Contoh: Institut Jantung Negara, Institut Kanser Negara).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	135	140	HP
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kesihatan	Klinik Kesihatan/Poliklinik	TIS203	Klinik kesihatan yang memberi perkhidmatan asas seperti rawatan kuratif, pencegahan dan pemulihan.	PLANMalaysia (2022), GPP Kemudahan Masyarakat.	255	135	140	KK
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kesihatan	Klinik Desa	TIS204	Klinik Desa yang menyediakan perkhidmatan kesihatan ibu dan anak serta rawatan ringan bagi pesakit luar, perkhidmatan saringan dan program komuniti.	JPBD Semenanjung Malaysia. 2012. Draf Garis Panduan Perancangan Kemudahan Masyarakat	255	135	140	KD
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kesihatan	Klinik Ibu dan Anak	TIS205	Klinik yang menyediakan perkhidmatan ibu dan anak seperti penjagaan antenatal, post natal dan perkhidmatan perancangan keluarga.	JPBD Semenanjung Malaysia. 2012. Draf Garis Panduan Perancangan Kemudahan Masyarakat	255	135	140	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kesihatan	Klinik Komuniti	TIS206	Klinik yang menyediakan perkhidmatan rawatan ringan, rujukan kes ke hospital/klinik kesihatan, serta khidmat/promosi kesihatan kepada pesakit.	JPBD Semenanjung Malaysia. 2012. Draf Garis Panduan Perancangan Kemudahan Masyarakat	255	135	140	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kesihatan	Klinik Gigi	TIS207	Klinik yang menyediakan perkhidmatan pergigian termasuk aktiviti amalan pergigian am atau jenis khas	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	135	140	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kesihatan	Kemudahan Kesihatan Lain	TIS208	Aktiviti kesihatan yang lain (yang aktivitinya tidak tersenarai di atas)	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	135	140	
<b>Institusi dan Kemudahan Masyarakat</b>	<b>Keagamaan</b>		<b>TIS300</b>	<b>Bangunan atau premis yang digunakan sebagai tempat ibadat, ceramah agama dan aktiviti-aktiviti lain yang berkaitan keagamaan.</b>	<b>Jabatan Standard Malaysia (2024), <i>Geographic Information/Geomatics-Features and Attribute Codes (MS 1759:2004)</i></b>	<b>255</b>	<b>203</b>	<b>164</b>	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keagamaan	Masjid	TIS301	Bangunan bagi orang Islam beribadat digunakan untuk mendirikan sembahyang Jumaat dan boleh menampung pelbagai aktiviti.	JPBD Semenanjung Malaysia. 2009. Draf Garis Panduan Perancangan Masjid dan Surau	255	203	164	M
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keagamaan	Surau	TIS302	Bangunan atau musolla bagi orang Islam beribadat dan pusat aktiviti kemasyarakatan setempat pada skala yang lebih kecil berbanding masjid; tidak digunakan untuk mendirikan sembahyang Jumaat kecuali bagi keadaan-keadaan yang dibenarkan oleh pihak-pihak berkuasa agama Islam negeri.	JPBD Semenanjung Malaysia. 2009. Draf Garis Panduan Perancangan Masjid dan Surau	255	203	164	S
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keagamaan	Tokong	TIS303	Bangunan keagamaan mengikut kepercayaan agama Buddha dan Tao yang meliputi Tokong dan Vihara Buddha serta Wat Siam untuk kepercayaan Theravada, Mahayana, Vajjarana dan Tokong Taoist.	JPBD Semenanjung Malaysia. 2010. Draf GPP Tokong, Kuil, Gereja dan Gurdwara	255	203	164	T
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keagamaan	Kuil	TIS304	Bangunan keagamaan mengikut kepercayaan agama Hindu yang meliputi Kuil, Kovil dan Mandir Hindu seperti dewa-dewi Mariamman, Subramaniam, Vishnu, Siva, Ganesa dan Murugan.	JPBD Semenanjung Malaysia. 2010. Draf GPP Tokong, Kuil, Gereja dan Gurdwara	255	203	164	K
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keagamaan	Gereja	TIS305	Bangunan keagamaan mengikut kepercayaan agama Kristian terdiri daripada Gereja Roma Katolik dan Gereja Protestan.	JPBD Semenanjung Malaysia. 2010. Draf GPP Tokong, Kuil, Gereja dan Gurdwara	255	203	164	G
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keagamaan	Gurdwara	TIS306	Bangunan keagamaan untuk agama sikh.	JPBD Semenanjung Malaysia. 2010. Draf GPP Tokong, Kuil, Gereja dan Gurdwara	255	203	164	



GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keagamaan	Wat	TIS307	Bangunan keagamaan mengikut kepercayaan yang berupa kuil atau candi	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	203	164	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keagamaan	Kemudahan Keagamaan Lain	TIS308	Aktiviti keagamaan yang lain (yang aktivitinya tidak tersenarai di atas).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	203	164	
<b>Institusi dan Kemudahan Masyarakat</b>	<b>Perkuburan</b>		<b>TIS400</b>	<b>Tempat bagi aktiviti pengebumian mayat dan aktiviti yang berkaitan mengikut keagamaan.</b>	<b>Jabatan Standard Malaysia (2024), Geographic Information/ Geomatics - Features and Attribute Codes (MS 1759:2004)</b>	168	168	168	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Perkuburan	Perkuburan Islam	TIS401	Tanah dirizabkan untuk pengebumian mayat orang beragama Islam.	JPBD Semenanjung Malaysia. 2012. Draf GPP Tanah Perkuburan dan Krematorium	168	168	168	PI
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Perkuburan	Perkuburan Buddha/Tao	TIS402	Tanah dirizabkan untuk pengebumian mayat orang beragama Buddha/Tao.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	168	168	168	JC
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Perkuburan	Perkuburan Hindu	TIS403	Tanah dirizabkan untuk pengebumian mayat orang beragama Hindu.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	168	168	168	H
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Perkuburan	Perkuburan Kristian	TIS404	Tanah dirizabkan untuk pengebumian mayat orang beragama Kristian.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	168	168	168	PK
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Perkuburan	Krematorium/Dewan Pengurusan Mayat	TIS405	Bangunan atau tapak untuk membakar mayat beragama Hindu, Sikh, Buddha/Tao dan Kristian.	PLANMalaysia (2024), Draf GPP Tempat Perkuburan Bukan Islam, Krematorium dan Kolumbarium.	168	168	168	CMT

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Perkuburan	Kolumbarium	TIS406	Struktur kompartmen bagi menyimpan abu mayat yang telah dibakar bagi yang beragama Kristian dan Buddha/Tao.	PLANMalaysia (2024), Draf GPP Tempat Perkuburan Bukan Islam, Krematorium dan Kolumbarium.	168	168	168	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Perkuburan	Perkuburan Lain	TIS407	Aktiviti perkuburan lain. (yang aktiviti nya tidak tersenarai di atas)	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	168	168	168	
<b>Institusi dan Kemudahan Masyarakat</b>	<b>Keselamatan</b>		<b>TIS500</b>	<b>Kawasan yang diperuntukkan untuk tujuan pertahanan negara, keselamatan, dan ketenteraman awam</b>	<b>PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3</b>	<b>255</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keselamatan	Angkatan Pertahanan Awam Malaysia	TIS501	Bangunan pentadbiran dan operasi pasukan Angkatan Pertahanan Awam Malaysia bagi melaksanakan tugas menyelamat, perlindungan dan khidmat kemanusiaan dari sebarang ancaman musuh, bencana dan kecemasan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	0	0	APM
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keselamatan	Balai Bomba dan Penyelamat	TIS502	Perkhidmatan bomba disediakan oleh Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia. Fungsi dan peranan Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia berdasarkan peruntukan Akta Perkhidmatan Bomba 1998 (Akta 341).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	0	0	BBP
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keselamatan	Balai Polis	TIS503	Bangunan yang berfungsi sebagai ibu pejabat di kawasan bandaraya, bandar utama, kawasan strategik yang berjauhan dengan IPD, kawasan pusat petempatan, perumahan utama, pinggiran bandar utama untuk menjalankan operasi polis bagi menjamin ancaman keselamatan dan aktiviti jenayah	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	0	0	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keselamatan	Balai Polis Komuniti/Pondok Polis	TIS504	Bangunan yang berfungsi sebagai ibu pejabat yang terdapat di pusat petempatan dan taman perumahan utama untuk menjalankan operasi pasukan polis bagi menjamin ancaman keselamatan dan aktiviti jenayah.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	0	0	BP
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keselamatan	<i>Cure &amp; Care Vocational Centre (CCVC)</i>	TIS505	Pusat pemulihan yang berfungsi sebagai institut latihan kemahiran vokasional jangka panjang kepada klien Agensi Antidadah Kebangsaan (AADK).	Agensi Antidadah Kebangsaan (2018). <i>Cure &amp; Care Vocational Central (CCVC)</i> ,	255	0	0	PSD
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keselamatan	Depoh Tahanan Imigresen/Khas	TIS506	Pusat tahanan sementara untuk warganegara asing yang telah melakukan kesalahan di bawah Akta dan Peraturan Imigresen serta yang telah selesai menjalani hukuman di penjara Malaysia sebelum dihantar balik ke negara asal	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	0	0	PTI
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keselamatan	Ibu Pejabat Jabatan Bomba dan Penyelamat	TIS507	Bangunan pentadbiran dan operasi pasukan bomba dan penyelamat di peringkat Negeri	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	0	0	IPB
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keselamatan	Ibu Pejabat Polis Daerah (IPD)	TIS508	Merupakan hierarki yang kedua tertinggi di dalam kemudahan polis.	JPBD Semenanjung Malaysia. 2022. Kajian GPP Kemudahan Masyarakat (Semakan Semula)	255	0	0	IPD
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keselamatan	Ibu Pejabat Polis Kontinjen (IPK)	TIS509	Merupakan hierarki tertinggi kemudahan polis bagi penyediaan pada peringkat negeri.	JPBD Semenanjung Malaysia. 2022. Kajian GPP Kemudahan Masyarakat (Semakan Semula)	255	0	0	IPK
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keselamatan	Kem Tentera	TIS510	Kawasan bagi menjalankan pentadbiran, pengawasan dan operasi hal ehwal pertahanan ketenteraan yang terdiri daripada pasukan pertahanan darat, laut dan udara	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	0	0	KT
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keselamatan	Kem/Markas Pasukan Gerakan Am (PGA)	TIS511	Kawasan bagi menjalankan aktiviti pentadbiran dan operasi pasukan simpanan khas bagi menyediakan bantuan kepada pasukan polis dan tentera dalam memelihara undang-undang dan ketenteraman awam.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	0	0	PGA

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keselamatan	Lapang Sasar	TIS512	Kawasan bagi menjalankan aktiviti latihan menembak.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	0	0	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keselamatan	Pangkalan/Markas/ Depoh Polis Marin	TIS513	Kawasan bagi menjalankan aktiviti pentadbiran dan operasi pasukan polis marin yang berperanan menjaga keselamatan perairan negara daripada sebarang ancaman yang tidak diingini.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	0	0	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keselamatan	Penjara/Pusat Tahanan Sementara	TIS514	Bangunan khas untuk pentadbiran dan perkhidmatan penjara yang berfungsi sebagai tempat penjenayah dikurung sebagai hukuman/ Tempat tahanan reman untuk orang yang dituduh melakukan kesalahan jenayah untuk siasatan lanjut sementara menunggu perbicaraan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	0	0	PJ
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keselamatan	Pusat Latihan Tentera/Polis/ Bomba/ Relia/ APM/ Kastam/ KPDNKK/ JPJ	TIS515	Pusat latihan hal ehwal berkaitan pertahanan dan keselamatan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	0	0	PL
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keselamatan	Keselamatan Lain	TIS516	Aktiviti berkaitan keselamatan lain (yang aktivitiya tidak tersenarai di atas).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	0	0	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Rumah Kebajikan		TIS600	<b>Institusi atau pusat yang menyediakan perlindungan, penjagaan, dan bantuan kepada golongan yang memerlukan seperti anak yatim, warga emas, orang kurang upaya (OKU), ibu tunggal, dan individu kurang bernasib baik. Rumah kebajikan boleh dikendalikan oleh kerajaan, badan bukan kerajaan (NGO), atau pihak swasta.</b>	<b>PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3</b>	<b>248</b>	<b>131</b>	<b>121</b>	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Rumah Kebajikan	Rumah Anak Yatim	TIS601	Institusi yang menempatkan/menjaga anak yang kematian ibu, bapa atau kedua-duanya sekali.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	248	131	121	RAY
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Rumah Kebajikan	Pusat Pemulihan Akhlak	TIS602	Institusi menempatkan dan memulihkan orang yang bermasalah akhlak.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	248	131	121	PPA

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Rumah Kebajikan	Pusat Transit Gelandangan	TIS603	Pusat yang memberi kemudahan penginapan/perindungan sementara kepada golongan gelandangan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	248	131	121	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Rumah Kebajikan	Rumah Orang Kelainan Upaya	TIS604	Institusi yang menempatkan/ menjaga orang yang mempunyai kurang kekuatan, kemampuan, keupayaan atau ikhtiar.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	248	131	121	RI
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Rumah Kebajikan	Rumah Warga Emas	TIS605	Institusi yang menempatkan/menjaga warga emas.	PLANMalaysia, (2025) . Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	248	131	121	RWE
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Rumah Kebajikan	Rumah Kebajikan Lain	TIS606	Aktiviti rumah kebajikan yang lain (yang aktiviti nya tidak tersenarai di atas)	PLANMalaysia, (2025) . Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	248	131	121	
<b>Institusi dan Kemudahan Masyarakat</b>	<b>Kegunaan Kerajaan/Badan Berkanun</b>		<b>TIS700</b>	<b>Bangunan atau premis untuk kegunaan kerajaan, kedutaan asing dan agensi-agensi berkaitan</b>	<b>Jabatan Standard Malaysia (2024), <i>Geographic Information/ Features and Attribute Codes (MS 1759:2024)</i></b>	255	0	0	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kegunaan Kerajaan/Badan Berkanun	Badan Berkanun	TIS701	Bangunan untuk menjalankan aktiviti operasi Badan Berkanun seperti FELDA, Lembaga Pelabuhan Johor, Dewan Bahasa dan Pustaka, Kumpulan Simpanan Wang Pekerja, Lembaga Tabung Haji dan sebagainya.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	0	0	BB
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kegunaan Kerajaan/Badan Berkanun	Galeri/Memorial	TIS702	Bangunan untuk memamerkan karya-karya seni dsb	Kamus Dewan. 2005. Edisi Ke-4: Dewan Bahasa Pustaka	255	0	0	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kegunaan Kerajaan/ Badan Berkanun	Institut Latihan	TIS703	Bangunan atau tempat untuk menjalankan latihan kakitangan aw am/agensi-agensi kerajaan	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	0	0	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kegunaan Kerajaan/ Badan Berkanun	Istana	TIS704	Kediaman rasmi raja atau ketua negara/hegeri	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	0	0	IS

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kegunaan Kerajaan/Badan Berkanun	Mahkamah	TIS705	Bangunan untuk menjalankan pentadbiran dan operasi mahkamah undang-undang sivil dan jenayah, sistem kehakiman termasuk mahkamah syariah	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	0	0	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kegunaan Kerajaan/Badan Berkanun	Muzium	TIS706	Tempat barang-barang bersejarah, barang-barang sains dll disimpan dan dipamerkan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	0	0	MZ
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kegunaan Kerajaan/Badan Berkanun	Pejabat Kerajaan/Agensi Kerajaan	TIS707	Bangunan yang didiami atau dimiliki oleh kerajaan bagi menjalankan aktiviti pentadbiran, operasi dan perkhidmatan awam	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	0	0	PK
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kegunaan Kerajaan/Badan Berkanun	Pejabat Penghulu	TIS708	Bangunan/pejabat untuk menjalankan aktiviti penyebaran maklumat pentadbiran negeri, dasar-dasar kerajaan dan menganjur pembangunan masyarakat di peringkat mukim.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	0	0	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kegunaan Kerajaan/Badan Berkanun	Stesen Kaji Cuaca	TIS709	Stesen untuk menjalankan aktiviti/kajian bagi jumlah air hujan, tekanan udara, suhu, kelembapan, kelajuan dan arah angin.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	0	0	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kegunaan Kerajaan/Badan Berkanun	Kegunaan Kerajaan/Badan Berkanun Lain	TIS710	Aktiviti kegunaan kerajaan/badan berkanun yang lain (yang aktivitiinya tidak tersenarai di atas).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	0	0	
<b>Institusi dan Kemudahan Masyarakat</b>	<b>Kemudahan Awam</b>		<b>TIS800</b>	<b>Kemudahan yang disediakan oleh pihak berkuasa atau kerajaan bagi keperluan orang ramai</b>	<b>PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3</b>	<b>255</b>	<b>166</b>	<b>201</b>	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kemudahan Awam	Balai Raya/Pusat Komuniti	TIS801	Balai Raya/Pusat Komuniti untuk penduduk antara 200 – 5,000 orang yang mempunyai komponen-komponen sokongan yang ditetapkan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	166	201	BR

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kemudahan Awam	Dewan Orang Ramai	TIS802	Dewan orang ramai untuk penduduk antara 1,000 - 10,000 orang yang mempunyai komponen-komponen sokongan yang ditetapkan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	166	201	DOR
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kemudahan Awam	Dewan Serbaguna Awam	TIS803	Dewan serbaguna untuk penduduk antara 10,000 - 15,000 orang yang mempunyai komponen-komponen sokongan yang ditetapkan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	166	201	DS
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kemudahan Awam	Perpustakaan	TIS804	Bangunan (bilik dll) yg mengumpulkan buku-buku (utk bacaan dll)	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	166	201	PA
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kemudahan Awam	Tandas Awam	TIS805	Bilik khas untuk membuang air (yang dilengkapi dengan mangkuk tandas, sink dan sebagainya) yang disediakan untuk kegunaan orang ramai.	Dewan Bahasa dan Pustaka (2005), Kamus Dewan Edisi Ke-4	255	166	201	TA
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kemudahan Awam	Kemudahan Awam lain	TIS806	Aktiviti kemudahan awam yang lain (yang aktiviti nya tidak tersenarai di atas).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	166	201	
<b>Institusi dan Kemudahan Masyarakat</b>	<b>Rumah Persatuan/Pertubuhan</b>		<b>TIS900</b>	<b>Institusi untuk menjalankan aktiviti persatuan.</b>	<b>PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3</b>	<b>248</b>	<b>131</b>	<b>121</b>	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Rumah Persatuan/ Pertubuhan	Rumah Persatuan/ Pertubuhan	TIS901	Institusi untuk menjalankan aktiviti persatuan	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	248	131	121	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Rumah Persatuan/ Pertubuhan	Bomba Sukarela	TIS902	Penubuhan pasukan bomba sukarela adalah di bawah peruyukan seksyen 62(1)(Ca) Akta Perkhidmatan Bomba 1988 dan tertakluk kepada kawalan Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia dan penubuhannya tidak akan melibatkan implikasi kewangan terhadap kerajaan.	Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia (2016). Pasukan Bomba Sukarela	248	131	121	

### 3.2.5 TANAH LAPANG DAN REKREASI

Tanah lapang dan rekreasi adalah elemen penting dalam perancangan bandar bagi memberi manfaat kepada komuniti dengan meningkatkan kualiti hidup serta menyumbang kepada kesejahteraan mental dan fizikal.

Tanah lapang dan rekreasi saling berkaitan kerana guna tanah berfungsi sebagai ruang khas untuk menjalankan pelbagai aktiviti rekreasi. Tanah lapang dan ruang rekreasi bukan sahaja menyediakan peluang untuk aktiviti fizikal, tetapi juga berperanan dalam menyokong aspek sosial dan spiritual masyarakat.

#### Definisi Tanah Lapang dan Rekreasi

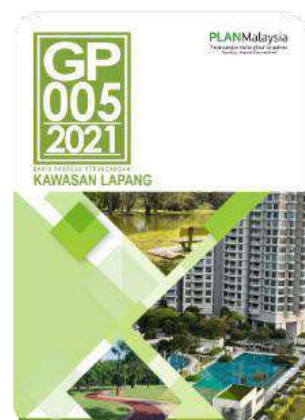
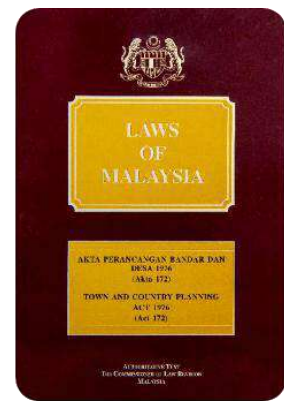
Merujuk kepada subseksyen 2 (1) Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 (Akta 172), tanah lapang telah ditafsirkan sebagai :

“Mana-mana tanah sama ada yang dikepong atau yang tidak disusun atur atau dirizabkan untuk disusun atur keseluruhannya atau sebagainya sebagai suatu taman bunga awam, taman awam, padang sukan dan rekreasi awam, tempat makan angin awam, tempat jalan kaki awam atau sebagai suatu tempat awam.”

Jabatan Landskap Negara (JLN), Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan juga sepertimana Akta 172.

GPP Kawasan Lapang pula mendefinisikan tanah lapang sebagai:

“Tanah atau suatu ruwang khas yang telah dirizabkan atau diperuntukkan yang berfungsi sebagaimana ditafsirkan sebagai tanah lapang menurut subseksyen 2(1) Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 (Akta 172), meliputi sebarang bentuk aktiviti rekreasi sama ada aktif atau pasif bagi mewujudkan persekitaran yang berkualiti, rendah karbon, mampan dan memberikan keselesaan serta selamat untuk dinikmati”.





Secara terperinci, ia meliputi dua (2) kategori berikut:

01

Tanah lapang di dalam skim-skim pembangunan yang diserahkan kepada PBN di peringkat kelulusan permohonan kebenaran merancang ataupun semasa kelulusan permohonan pecah sempadan; dan

02

Tanah lapang dan kawasan rekreasi dalam hierarki tertentu iaitu daripada taman nasional sehingga hierarki lot permainan seperti padang bola sepak, gelanggang permainan dan sebagainya yang di bawakan oleh PBT atau agensi-agensi yang berkenaan.

Sehubungan itu, Manual GIS Rancangan Pemajuan mendefinisikan tanah lapang dan rekreasi sebagai:

**‘Kawasan / ruang serta zon penampakan dan kemudahan rekreasi yang disediakan oleh pihak kerajaan/ pihak berkuasa tempatan/ pihak swasta bertujuan untuk aktiviti riadah / rekreasi.’**

### Klasifikasi Tanah Lapang dan Rekreasi

Tanah lapang dan rekreasi diklasifikasikan kepada tiga (3) kategori tanah lapang dan rekreasi iaitu:

#### i. Tanah Lapang

Mana-mana tanah sama ada dikepung atau tidak yang disusun atau dirizabkan untuk keseluruhannya atau sebahagiannya sebagai suatu taman bunga awam, taman awam, padang sukan dan rekreasi awam, sebagai suatu tempat awam.

#### ii. Kemudahan Sukan dan Rekreasi

Kemudahan sukan dan rekreasi merangkumi tempat, infrastruktur dan peralatan yang disediakan untuk aktiviti fizikal, sukan, serta riadah. Ia boleh disediakan oleh kerajaan, pihak swasta, institusi pendidikan dan komuniti bagi meningkatkan gaya hidup sihat masyarakat.

#### iii. Kawasan Hijau

Kawasan terbuka yang disediakan untuk tujuan pemuliharaan alam semula jadi atau untuk kemudahan dan tujuan visual. Ia tidak diambilkira sebagai kawasan lapang mengikut peruntukan penyediaan kawasan lapang. Contoh seperti zon penampakan, kawasan lebih pembangunan, kawasan hijau antara kawasan bukit dan kawasan pembangunan dan sebagainya.



Contoh Tanah Lapang dan Rekreasi

## Perincian Klasifikasi Tanah Lapang dan Rekreasi

Jadual 3.11: Perincian Klasifikasi Tanah Lapang dan Rekreasi

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
TANAH LAPANG DAN REKREASI			TLR000	Kawasan / ruang serta zon penampakan dan kemudahan rekreasi yang disediakan oleh pihak kerajaan/ pihak berkuasa tempatan/ pihak swasta bertujuan untuk aktiviti riadah/rekreasi.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	130	230	0	
Tanah Lapang dan Rekreasi	Tanah Lapang		TLR100	Mana-mana tanah sama ada dikepung atau tidak yang disusun atur atau dirizabkan untuk disusun atur keseluruhannya atau sebahagiannya sebagai suatu taman bunga awam, taman awam, padang sukan dan rekreasi awam, sebagai suatu tempat awam.	Malaysia (1976). Akta Perancangan Bandar dan Desa. (Akta 172).	173	255	47	
Tanah Lapang dan Rekreasi	Tanah Lapang	Taman Wilayah	TLR101	Kawasan rekreasi yang berfungsi untuk memenuhi keperluan penduduk sesebuah wilayah untuk tujuan aktiviti rekreasi, riadah, sukan, interaksi sosial dan menikmati keindahan alam semula jadi dengan keluasan 10 hektar dan ke atas. Contoh : Taman Persekutuan Bukit Kiara, Taman Tasik Metropolitan Kepong, Taman Alam Selangor)	PLANMalaysia (2021), GPP Kawasan Lapang	173	255	47	TW
Tanah Lapang dan Rekreasi	Tanah Lapang	Taman Bandaran	TLR102	Kawasan rekreasi yang menjadi tumpuan penduduk bandar untuk aktiviti rekreasi, sukan dan menikmati keindahan semulajadi. (Contoh : Taman Tasik Cempaka Bangi)	PLANMalaysia (2021), GPP Kawasan Lapang	173	255	47	TB
Tanah Lapang dan Rekreasi	Tanah Lapang	Taman Tempatan	TLR103	Kawasan rekreasi yang menampung beberapa unit kejurangan untuk aktiviti rekreasi, sukan dan kegiatan sosial penduduk setempat	PLANMalaysia (2021), GPP Kawasan Lapang	173	255	47	TM
Tanah Lapang dan Rekreasi	Tanah Lapang	Taman Kejurangan	TLR104	Kawasan rekreasi di dalam sesebuah kawasan kejurangan untuk aktiviti rekreasi, sukan dan kegiatan sosial penduduk setempat.	PLANMalaysia (2021), GPP Kawasan Lapang	173	255	47	PJ
Tanah Lapang dan Rekreasi	Tanah Lapang	Padang Permainan	TLR105	Kawasan rekreasi yang menampung keperluan 3 sub kejurangan untuk aktiviti rekreasi aktif dan sukan bagi kegunaan kanak-kanak, remaja dan orang dewasa.	PLANMalaysia (2021), GPP Kawasan Lapang	173	255	47	PPM
Tanah Lapang dan Rekreasi	Tanah Lapang	Lot Permainan	TLR106	Kawasan rekreasi aktif di sesebuah kawasan sub-kejurangan untuk kanak-kanak peringkat umur persekolahan rendah.	PLANMalaysia (2021), GPP Kawasan Lapang	173	255	47	LP
Tanah Lapang dan Rekreasi	Tanah Lapang	Tanah Lapang Lain	TLR107	Tanah lapang lain (yang aktiviti tidak tersenarai di atas).	PLANMalaysia (2021), GPP Kawasan Lapang	173	255	47	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Tanah Lapang dan Rekreasi	Kemudahan Sukan dan Rekreasi		TLR200	Kemudahan sukan dan rekreasi merangkumi tempat, infrastruktur, dan peralatan yang disediakan untuk aktiviti fizikal, sukan, serta riadah. Ia boleh disediakan oleh kerajaan, pihak swasta, institusi pendidikan, dan komuniti bagi meningkatkan gaya hidup sihat masyarakat.	PLANMalaysia. (2021). GPP Kawasan lapang	209	226	49	
Tanah Lapang dan Rekreasi	Kemudahan Sukan dan Rekreasi	Stadium	TLR201	Bangunan konkrit dengan ruang yang luas sama ada terbuka atau berbumbung dengan tempat duduk bertingkat untuk tujuan arena sukan.	Jabatan Perangkaan Malaysia (2009), Piawain Klasifikasi Industri Malaysia	209	226	49	ST
Tanah Lapang dan Rekreasi	Kemudahan Sukan dan Rekreasi	Kompleks Sukan	TLR202	Kawasan yang terdiri lebih daripada satu bangunan atau premis khusus dibina untuk digunakan bagi pelbagai tujuan sukan.	Jabatan Perangkaan Malaysia (2009), Piawain Klasifikasi Industri Malaysia	209	226	49	KS
Tanah Lapang dan Rekreasi	Kemudahan Sukan dan Rekreasi	Kompleks Renang	TLR203	Kawasan terdiri daripada beberapa kolam renang untuk tujuan latihan dan berenang.	Jabatan Perangkaan Malaysia (2009), Piawain Klasifikasi Industri Malaysia	209	226	49	
Tanah Lapang dan Rekreasi	Kemudahan Sukan dan Rekreasi	Kemudahan Sukan dan Rekreasi Lain	TLR204	Aktiviti kemudahan sukan dan rekreasi yang lain (yang aktivitiinya tidak tersenarai di atas).	Jabatan Perangkaan Malaysia (2009), Piawain Klasifikasi Industri Malaysia	209	226	49	
Tanah Lapang dan Rekreasi	Kawasan Hijau		TLR300	Kawasan terbuka yang disediakan untuk tujuan pemuliharaan alam semula jadi atau untuk kemudahan dan tujuan visual. Ia tidak diambil kira sebagai kawasan lapang mengikut peruntukan penyediaan kawasan lapang. Contoh: zon penamparan, kawasan lebihan pembangunan, kawasan hijau antara kawasan bukit dan kawasan pembangunan dan sebagainya.	PLANMalaysia (2021), Rancangan Fizikal Negara Keempat (RFN4)	140	182	0	
Tanah Lapang dan Rekreasi	Kawasan Hijau	Zon Penamparan	TLR301	Zon penamparan lazimnya dalam bentuk kawasan hijau, yang memisahkan dua (2) aktiviti guna tanah yang tidak melengkapkan seperti kawasan perumahan dan kawasan perindustrian.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	140	182	0	
Tanah Lapang dan Rekreasi	Kawasan Hijau	Kawasan Hijau	TLR302	Aktiviti kawasan hijau yang lain (yang aktivitiinya tidak tersenarai di atas).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	140	182	0	

### 3.2.6 TANAH PEMBANGUNAN

Tanah pembangunan merujuk kepada kawasan tanah/lot (dalam/sekitar kawasan pembangunan) yang diperuntukkan untuk aktiviti pembangunan tertentu seperti perumahan, komersial, perindustrian, infrastruktur dan lain-lain guna tanah. Guna tanah ini memainkan peranan penting dalam pertumbuhan ekonomi dan kesejahteraan masyarakat.

Penggunaan tanah pembangunan perlu dirancang dengan teliti bagi memastikan pembangunan yang mampan dan berkesan. Sehubungan itu, penyedia data perlu mengemaskini maklumat guna tanah pembangunan ini bagi memastikan tanah/lot yang berkaitan diambil kira dalam setiap cadangan pembangunan masa hadapan.

#### Definisi Tanah Pembangunan

Manual GIS Rancangan Pemajuan ini mentafsirkan tanah pembangunan sebagai:

**“Tanah milik atau tanah kerajaan di kawasan pembangunan yang masih belum dibangunkan (komited), lot yang telah dibangunkan tetapi terbengkalai, lot untuk pembangunan masa hadapan sama ada dalam keadaan asal atau telah/sedang dijalankan kerja tanah.”**

#### Klasifikasi Tanah Pembangunan

Tanah pembangunan diklasifikasikan kepada dua (2) kategori iaitu:

##### i. Tanah Untuk Pembangunan

Tanah atau lot yang berpotensi untuk pembangunan masa hadapan.



Contoh Tanah Pembangunan Kategori Tanah Untuk Pembangunan

##### ii. Tanah Belum dibangunkan

Tanah dalam zon pembangunan yang masih belum dibangunkan (tiada aktiviti).



Contoh Tanah Pembangunan Kategori Tanah Belum Dibangunkan

## Perincian Klasifikasi Tanah Pembangunan

Jadual 3.12: Perincian Klasifikasi Tanah Pembangunan

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
<b>TANAH PEMBANGUNAN</b>			<b>TP000</b>	Tanah milik atau tanah kerajaan di kawasan pembangunan yang masih belum dibangunkan (komited), lot yang telah dibangunkan tetapi terbengkalai, lot untuk pembangunan masa hadapan sama ada dalam keadaan asal atau telah/sedang dijalankan kerja tanah.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	106	106	0	
<b>Tanah Pembangunan</b>	<b>Tanah Untuk Pembangunan</b>		<b>TP100</b>	<b>Tanah atau lot yang berpotensi untuk pembangunan masa hadapan.</b>	<b>PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3</b>	<b>128</b>	<b>128</b>	<b>0</b>	
Tanah Pembangunan	Tanah Untuk Pembangunan	Tapak Projek dalam Pembinaan	TP101	Tanah yang melibatkan kerja tanah, pengubahsuaian, mendirikan bangunan baru atau struktur pasang siap dan pembinaan sementara termasuk pembinaan tempat tinggal, bangunan utiliti lain.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	128	128	0	
Tanah Pembangunan	Tanah Untuk Pembangunan	Tapak <i>Infill</i>	TP102	Pembangunan di atas tanah kosong sedia ada atau bangunan sedia ada bersifat sementara yang membolehkannya dirobuhkan dan pembangunan baru dilakukan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	128	128	0	
Tanah Pembangunan	Tanah Untuk Pembangunan	Tapak <i>Brownfield</i>	TP103	Kawasan yang telah dibangunkan tetapi ditinggalkan atau terbiar atau mempunyai struktur bangunan yang usang atau kawasan pembangunan yang tidak siap sepenuhnya dan terbengkalai. Kawasan ini mungkin tercemar atau tidak tercemar. Tanah kawasan <i>brownfield</i> ini juga termasuk tanah kerajaan atau tanah persendirian. Istilah <i>brownfield</i> juga meliputi bangunan yang telah lama terbengkalai atau bangunan yang telah siap tetapi tidak terjual. Tafsiran ini juga merujuk kepada projek-projek terbengkalai yang tidak siap dalam tempoh pelaksanaan pembangunan melebihi 10 tahun.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	128	128	0	
<b>Tanah Pembangunan</b>	<b>Tanah Belum Dibangunkan</b>		<b>TP200</b>	<b>Tanah dalam zon pembangunan yang masih belum dibangunkan (tiada aktiviti).</b>	<b>PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3</b>	<b>108</b>	<b>84</b>	<b>30</b>	
Tanah Pembangunan	Tanah Belum Dibangunkan	Semak Samun/Belukar/ Tanah Terbiar	TP201	Tanah atau tiada sebarang aktiviti yang ketara di tapak untuk tempoh enam (6) bulan secara berterusan; atau kosong melebihi sesuatu tempoh yang ditetapkan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	108	84	30	

### 3.2.7 PENGANGKUTAN

Guna tanah pengangkutan memainkan peranan penting dalam meningkatkan aksesibiliti serta merangsang pertumbuhan ekonomi sesebuah negara. Sistem pengangkutan yang efisien dapat mempercepat pembangunan bandar dan meningkatkan daya tarikan antara kawasan bandar dan luar bandar.

#### Definisi Pengangkutan

Menurut kamus Dewan Edisi Keempat, pengangkutan ditakrifkan sebagai pembawaan (barang-barang dan lain-lain) dari satu tempat ke tempat lain.

Walau bagaimanapun, dalam konteks guna tanah perancangan, guna tanah pengangkutan didefinisikan sebagai:

**“Infrastruktur yang disediakan bertujuan untuk membawa/memindahkan sesuatu (barangan/ manusia, dan lain-lain) dari satu tempat ke tempat lain melalui darat, udara dan air.”**

#### Klasifikasi Pengangkutan

Guna tanah pengangkutan diklasifikasikan kepada empat (4) kategori iaitu:

##### i. Pengangkutan Darat

Pengangkutan penumpang dan muatan melalui jalan raya atau rel. Aktiviti ini turut termasuk aktiviti pergudangan dan aktiviti sokongan untuk pengangkutan darat.



Contoh Pengangkutan Kategori Pengangkutan Darat

##### ii. Pengangkutan Air

Pengangkutan penumpang atau muatan merentasi air, sama ada berjadual atau tidak. Meliputi operasi tunda atau tolak bot, rombongan, *cruise* atau bot persiaran, feri, teksi air dan lain-lain. Aktiviti ini termasuk aktiviti pergudangan dan aktiviti sokongan untuk pengangkutan air.



Contoh Pengangkutan Kategori Pengangkutan Air

### iii. Pengangkutan Udara

Pengangkutan penumpang atau muatan melalui udara atau ruang angkasa. Ianya turut meliputi aktiviti sokongan seperti operasi lapangan terbang dan pengendalian kargo.



Kuala Lumpur International Airport (KLIA) Terminal 2

**Contoh Pengangkutan Kategori Pengangkutan Udara**

### iv. Jalan

Mana-mana jalan awam dan mana-mana jalan lain yang mana orang awam mempunyai akses dan termasuklah jambatan, terowong, hentian sebelah, kemudahan feri, jalan bertingkat, bulatan jalan, pulau lalu lintas, pembahagi jalan, segala lorong lalu lintas, lorong laju, lorong perlahan, bahu jalan, garis tengah, jejambat, jalan tembok, jalan tuju, landasan masuk dan keluar, plaza tol, kawasan khidmat dan struktur dan lekapan lain bagi memberi kesan sepenuh kepada penggunaannya.



Lebuhraya



Jalan Persekutuan

**Contoh Pengangkutan Kategori Jalan**

## Perincian Klasifikasi Pengangkutan

Jadual 3.13: Perincian Klasifikasi Pengangkutan

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
<b>PENGANGKUTAN</b>			<b>IPG000</b>	<b>Infrastruktur yang disediakan bertujuan untuk membawak/memindahkan sesuatu (barangan/ manusia,dll) dari satu tempat ke tempat lain melalui darat, udara dan air.</b>	<b>PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3</b>	<b>255</b>	<b>225</b>	<b>0</b>	
<b>Pengangkutan</b>	<b>Pengangkutan Darat</b>		<b>IPG100</b>	<b>Pengangkutan penumpang dan muatan melalui jalan raya atau rel. Aktiviti ini turut termasuk aktiviti pergudangan dan aktiviti sokongan untuk pengangkutan darat.</b>	<b>PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3</b>	<b>255</b>	<b>255</b>	<b>205</b>	
Pengangkutan	Pengangkutan Darat	Depoh Bas	IPG101	Kawasan atau premis meletak bas yang tidak beroperasi; pusat penyelenggaraan dan membaik pulih bas; tempat menunggu dan berehat pemandu.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	255	205	
Pengangkutan	Pengangkutan Darat	Depoh Keretapi/Rel	IPG102	Kawasan atau premis untuk menyimpan, membaiki dan baik pulih keretapi/ LRT/ MRT/ HSR/ ECRL/Monorail.	Jabatan Perangkaan Malaysia (2009), Piaw aian Klasifikasi Industri Malaysia, Ver.1.0	255	255	205	
Pengangkutan	Pengangkutan Darat	Depoh Lori/Jentera Berat	IPG103	Tempat atau kawasan persinggahan yang menghubungkan lori-lori perkhidmatan pengangkutan jarak jauh antara bandar (intra-city ine-haul) dengan lori-lori perkhidmatan pengumpulan dan penghantaran dalam bandar atau dengan rangkaian lalu lintas pagedaran di luar bandar.	JPBD Semenanjung Malaysia (2012), GPP Terminal Kenderaan Berat	255	255	205	
Pengangkutan	Pengangkutan Darat	Landasan Keretapi/Rel	IPG104	Kawasan atau premis bagi perkhidmatan keretapi/ LRT/ MRT/ HSR/ ECRL/ Monorail; di mana pengguna boleh mendapatkan perkhidmatan asas, tentang pembelian dan penempahan tiket, jadual ketibaan dan berlepas, dan sebagainya yang berkaitan dengan sistem pengangkutan keretapi/ LRT/ MRT/ HSR/ ECRL/ Monorail.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	255	205	
Pengangkutan	Pengangkutan Darat	Pelabuhan Darat	IPG105	Kawasan atau premis yang dilengkapi dengan kemudahan untuk memuatkan dan memunggah kargo.	Jabatan Perangkaan Malaysia (2009), Piaw aian Klasifikasi Industri Malaysia, Ver.1.0	255	255	205	



GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Pengangkutan	Pengangkutan Darat	Tempat Letak Kenderaan	IPG106	Ruang atau kawasan khas atau lot atau petak yang disediakan secara terancang dan tersusun sebagai tempat untuk meletak kenderaan	PLANMalaysia (2018), GPP Tempat Letak Kenderaan	255	255	205	
Pengangkutan	Pengangkutan Darat	Terminal Pengangkutan Bersepadu	IPG107	Kawasan atau premis bagi perkhidmatan pelbagai mod pengangkutan awam iaitu bas, teksi, dan keretapi. Menawarkan perkhidmatan tempat pembelian dan tempahan tiket, jadual ketibaan dan berlepas serta lain-lain perkhidmatan pengangkutan awam.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	255	205	
Pengangkutan	Pengangkutan Darat	Terminal/Stesen Bas	IPG108	Kawasan atau premis bagi perkhidmatan bas di mana pengguna bas boleh mendapatkan perkhidmatan asas, tentang pembelian dan penempahan tiket, jadual ketibaan dan berlepas, dan sebagainya yang berkaitan dengan sistem pengangkutan bas awam.	Dewan Bahasa dan Pustaka (2005), Kamus Dewan Edisi Keempat	255	255	205	
Pengangkutan	Pengangkutan Darat	Terminal/Stesen Keretapi/Rel	IPG109	Kawasan atau premis bagi perkhidmatan keretapi/ LRT/ MRT/HSR/ ECRL/Monorail; di mana pengguna boleh mendapatkan perkhidmatan asas, tentang pembelian dan penempahan tiket, jadual ketibaan dan berlepas, dan sebagainya yang berkaitan dengan sistem pengangkutan keretapi/ LRT/ MRT/HSR/ ECRL/ Monorail.	Dewan Bahasa dan Pustaka (2005), Kamus Dewan Edisi Keempat	255	255	205	
Pengangkutan	Pengangkutan Darat	Terminal/Stesen Teksi	IPG110	Kawasan atau premis bagi perkhidmatan teksi; di mana pengguna teksi boleh mendapatkan perkhidmatan asas, tentang pembelian dan penempahan tiket, jadual ketibaan dan berlepas, dan sebagainya yang berkaitan dengan sistem pengangkutan teksi.	Dewan Bahasa dan Pustaka (2005), Kamus Dewan Edisi Keempat	255	255	205	
Pengangkutan	Pengangkutan Darat	Pengangkutan Darat Lain	IPG111	Aktiviti pengangkutan darat yang lain (yang aktiviti tidak tersenarai di atas)	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	255	205	
<b>Pengangkutan</b>	<b>Pengangkutan Air</b>		<b>IPG200</b>	<b>Pengangkutan penumpang atau muatan merentasi air, sama ada berjadual atau tidak. Turut meliputi operasi tunda atau tolak bot, rombongan, cruise atau bot persiaran, feri, teksi air dll. Aktiviti ini termasuk aktiviti pengudangan dan aktiviti sokongan untuk pengangkutan air.</b>	<b>PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3</b>	<b>255</b>	<b>216</b>	<b>0</b>	
Pengangkutan	Pengangkutan Air	Jeti	IPG201	Binaan yg menganjur ke laut atau sungai (tempat kapal, bot dan sebagainya singgah).	Dewan Bahasa dan Pustaka (2005), Kamus Dewan Edisi Keempat	255	216	0	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Pengangkutan	Pengangkutan Air	Marina	IPG202	Pangkalan khas tempat kapal layar, bot persiaran dsb berlabuh.	Dew an Bahasa dan Pustaka (2005), Kamus Dew an Edisi Keempat	255	216	0	
Pengangkutan	Pengangkutan Air	Pelabuhan Laut	IPG203	Tempat kapal berlabuh, persinggahan kapal, pangkalan kapal.	Dew an Bahasa dan Pustaka (2005), Kamus Dew an Edisi Keempat	255	216	0	
Pengangkutan	Pengangkutan Air	Stesen Pemindahan Kargo	IPG204	Perhentian untuk kerja-kerja pemunggahan dan pemindahan kargo atau barang-barang yang dibawa oleh kapal laut.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	216	0	
Pengangkutan	Pengangkutan Air	Terminal Feri/Bot	IPG205	Tempat bermula atau berakhir perkhidmatan feri dan bot; di mana pengguna feri dan bot boleh mendapatkan perkhidmatan asas, tentang pembelian dan penempahan tiket, jadual ketibaan dan berlepas, dan sebagainya.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	216	0	
Pengangkutan	Pengangkutan Air	Pengangkutan Air Lain	IPG206	Aktiviti pengangkutan air yang lain (yang aktiviti tidak tersenarai di atas).	PLANMalaysia, (2025) . Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	216	0	
<b>Pengangkutan</b>	<b>Pengangkutan Udara</b>		<b>IPG300</b>	<b>Pengangkutan penumpang atau muatan melalui udara atau ruang angkasa. Ianya turut meliputi aktiviti sokongan seperti operasi lapangan terbang dan pengendalian kargo.</b>	<b>PLANMalaysia, (2025) . Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3</b>	<b>255</b>	<b>216</b>	<b>0</b>	
Pengangkutan	Pengangkutan Udara	Lapangan Terbang	IPG301	Tanah dan bangunan yang terkandung dalam sesuatu padang terbang.	PLANMalaysia, (2025) . Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	216	0	
Pengangkutan	Pengangkutan Udara	Terminal Kargo	IPG302	Kawasan atau tempat persinggahan kapal kargo; tempat perletakan kapal kargo bermuatan atau kosong.	PLANMalaysia, (2025) . Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	216	0	
Pengangkutan	Pengangkutan Udara	Lapangan Terbang Kecil (Airstrip)	IPG303	Kaw asan darat atau air untuk memberikan kemudahan bagi kapal udara mendarat dan berlepas.	Malaysia. 1969. Akta Penerbangan Awam. (Akta 3).	255	216	0	
Pengangkutan	Pengangkutan Udara	Pengangkutan Udara Lain	IPG304	Aktiviti pengangkutan udara yang lain (yang aktiviti tidak tersenarai di atas).	PLANMalaysia, (2025) . Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	216	0	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Pengangkutan	Jalan		IPG400	Mana-mana jalan awam dan mana-mana jalan lain yang mana orang awam mempunyai akses dan termasuklah jambatan, terowong, hentian sebelah, kemudahan feri, jalan bertingkat, bulatan jalan, pulau lalu lintas, pembahagi jalan, segala lorong lalu lintas, lorong laju, lorong perlahan, bahu jalan, garis tengah, jejambat, jalan tembok, jalan tuju, landasan masuk dan keluar, plaza tol, kawasan khidmat dan struktur dan lekapan lain bagi memberi kesan sepenuhnya kepada penggunaannya.	Malaysia. 1969. Akta Penerbangan Awam. (Akta 3).	255	216	0	
Pengangkutan	Jalan	Lebuhraya	IPG401	Lebuhraya termasuk semua lorong lalu lintas, lorong laju, lorong perlahan, bahu jalan, garis tengah, jambatan, jejambat, jalan tembok, jalan bertingkat, jalan tuju, landasan masuk dan keluar, plaza tol, kawasan rawat, kawasan senggara, perabot lebuhraya, papan tanda dan lain-lain struktur dan lekapan dan mana-mana kawasan lain yang berdekatan dengannya di bawah kawalan dan pengurusan Lembaga Lebuhraya Malaysia.	Malaysia. 1969. Akta Penerbangan Awam. (Akta 3).	255	216	0	
Pengangkutan	Jalan	Jalan Persekutuan	IPG402	Jalan yang dibina dan diselenggara oleh JKR Persekutuan yang berfungsi untuk menghubungkan bandar utama dan pintu masuk negara atau negeri-negeri.  Lima (5) jenis jalan persekutuan adalah: i. Jalan Persekutuan Utama; ii. Lebu Raya Bertol; iii. Jalan Persekutuan FELDA; iv. Jalan Industri; dan v. Jalan Masuk ke Institusi Persekutuan.	PLANMalaysia, (2025) . Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	216	0	
Pengangkutan	Jalan	Jalan Negeri	IPG403	Jalan yang dibina dan diselenggara oleh JKR Negeri untuk meningkatkan perhubungan dalam negeri.	PLANMalaysia, (2025) . Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	216	0	
Pengangkutan	Jalan	Jalan Bandaran	IPG404	Jalan yang diselenggara oleh Pihak Berkuasa Tempatan termasuk jalan-jalan yang dibina oleh pihak pemaju.	PLANMalaysia, (2025) . Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	216	0	
Pengangkutan	Jalan	Jalan Lain	IPG405	Aktiviti jalan yang lain (yang aktivitiya tidak tersenarai di atas).	PLANMalaysia, (2025) . Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	216	0	

### 3.2.8 INFRASTRUKTUR DAN UTILITI

Pembangunan yang pesat di Malaysia telah meningkatkan keperluan terhadap penyediaan kemudahan infrastruktur dan utiliti yang mencukupi terutamanya bekalan elektrik, telekomunikasi, bekalan air, pelupusan sisa pepejal dan perkhidmatan pembetulan. Infrastruktur dan utiliti ini disediakan bagi memberikan perkhidmatan yang diperlukan untuk menyokong kehidupan seharian masyarakat serta memastikan pembangunan yang mampan dan teratur.

#### Definisi Infrastruktur dan Utiliti

Secara umumnya infrastruktur merujuk kepada kemudahan asas yang diperlukan untuk menyokong kehidupan masyarakat dan perkembangan ekonomi sesebuah negara. Manakala utiliti pula merangkumi perkhidmatan asas yang disediakan untuk memenuhi keperluan rakyat. Kebiasaannya kemudahan ini bercirikan struktur teknikal seperti jalan, jambatan, terowong, pembentung, grid elektrik, telekomunikasi dan sebagainya.

Selain itu, ia boleh ditakrifkan sebagai komponen fizikal sistem saling berkaitan yang menyediakan pembangunan fizikal lain seperti perumahan, komersial, industri, institusi dan kemudahan masyarakat serta lain-lain guna tanah.

Sehubungan itu, Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3 ini mendefinisikan infrastruktur dan utiliti sebagai:

**“Keseluruhan kemudahan asas yang perlu bagi pembangunan dan pemajuan.”**

#### Klasifikasi Infrastruktur dan Utiliti

Guna tanah infrastruktur dan utiliti diklasifikasikan kepada 10 kategori iaitu:

**i. Bekalan Elektrik**

Mana-mana talian bekalan voltan tinggi yang atau voltan amat tinggi bagi menghantar tenaga daripada suatu stesen janakuasa ke stesen janakuasa yang lain atau ke pencawang dan termasuklah apa-apa bangunan atau bahagian suatu bangunan yang digunakan berkaitan dengan talian bekalan sedemikian.

**ii. Bekalan Gas dan Petroleum**

Aktiviti penghantaran, pengangkutan, pengagihan atau penyeliratan gas melalui talian paip.

**iii. Bekalan Air**

Berhubung dengan pengagihan atau pembekalan air, ertinya air yang telah dirawat.

**iv. Pengairan dan Perparitan**

Kemudahan pengairan dan perparitan.

**v. Telekomunikasi**

Aktiviti yang menyediakan perkhidmatan telekomunikasi dan aktiviti berkaitan seperti transmisi suara, data, teks, audio dan video.

**vi. Pengurusan Sisa Pepejal**

Mana-mana tanah yang digunakan bagi mengendalikan, menstor, mengasingkan, mengangkut, memindahkan, memproses, mengitar semula, mengolah dan melupuskan sisa pepejal terkawal dan termasuklah stesen pemindahan, tapak pelupusan, tambak tanah kebersihan, loji penunu dan loji pengolahan haba lain, loji pengitar semula dan loji pengkomposan.



Incinerator

Contoh Pengurusan Sisa Pepejal

**vii. Pelupusan Sisa Berjadual**

Buangan terjadual adalah apa-apa buangan yang termasuk dalam kategori buangan yang disenaraikan dalam Jadual Pertama, Peraturan-Peraturan Kualiti Alam Sekeliling (Buangan Terjadual) 2005.

**viii. Pembetungan**

Sistem yang mengandungi pembetung, paip pelupusan, stesen pengepam atau tempat rawatan kumbahan atau apa-apa kombinasinya dan segala struktur, kelengkapan dan perlengkapan lain (selain perpaipan pembetungan dalaman individu, perpaipan pembetungan dalaman bersama atau tangki septik) yang digunakan atau dimaksudkan untuk digunakan bagi pengumpulan, pembawaan, pengepaman atau perawatan kumbahan dan enap cemar kumbahan atau pelupusan efluen kumbahan terawat atau enap cemar kumbahan terawat.

**ix. Empangan**

Struktur binaan yang dibina merentangi sungai atau aliran air untuk menahan, menyimpan dan mengawal aliran air.



Contoh Empangan

**x. Laluan Kemudahan Utiliti**

Laluan kemudahan utiliti merujuk kepada ruang tanah yang khusus disediakan untuk pembinaan dan penyelenggaraan infrastruktur utiliti, seperti saluran elektrik, paip air, saluran gas, kabel telekomunikasi dan sistem pengurusan sisa.



Contoh Laluan Kemudahan Utiliti

## Perincian Klasifikasi Infrastruktur dan Utiliti

Jadual 3.14: Perincian Klasifikasi Infrastruktur dan Utiliti

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
<b>INFRASTRUKTUR DAN UTILITI</b>			<b>IFU000</b>	Keseluruhan kemudahan asas yang perlu bagi pembangunan dan pemajuan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	255	255	
<b>Infrastruktur dan Utiliti</b>	<b>Bekalan Elektrik</b>		<b>IFU100</b>	Mana-mana talian bekalan voltan tinggi atau voltan amat tinggi bagi menghantar tenaga daripada suatu stesen janakuasa ke stesen janakuasa yang lain atau ke pencawang dan termasuklah apa-apa bangunan atau bahagian suatu bangunan yang digunakan berkaitan dengan talian bekalan sedemikian.	Malaysia. 1998. Olahan Akta Bekalan Elektrik. (Akta 447).	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Elektrik	Laluan Rentis 500 kv	IFU101	Talian penghantaran (transmission line) elektrik berkuasa 500kv.	Suruhanjaya Tenaga. 2014. Izinlalu Talian Pembekalan Elektrik, Hak Dan Keselamatan Anda.	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Elektrik	Laluan Rentis 275 kv	IFU102	Talian penghantaran (transmission line) elektrik berkuasa 275kv.	Suruhanjaya Tenaga. 2014. Izinlalu Talian Pembekalan Elektrik, Hak Dan Keselamatan Anda.	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Elektrik	Laluan Rentis 132 kv	IFU103	Talian penghantaran (transmission line) elektrik berkuasa 132kv.	Suruhanjaya Tenaga. 2014. Izinlalu Talian Pembekalan Elektrik, Hak Dan Keselamatan Anda.	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Elektrik	Laluan Rentis 32 kv	IFU104	Talian penghantaran (transmission line) elektrik berkuasa 32kv.	Suruhanjaya Tenaga. 2014. Izinlalu Talian Pembekalan Elektrik, Hak Dan Keselamatan Anda.	255	255	255	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Elektrik	Laluan Rentis 22 kv	IFU105	Talian penghantaran (transmission line) elektrik berkuasa 22kv.	Suruhanjaya Tenaga. 2014. IzinIalu Talian Pembekalan Elektrik, Hak Dan Keselamatan Anda.	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Elektrik	Loji Janakuasa Elektrik	IFU106	Loji janakuasa menggunakan gas/fosil untuk penjanaan tenaga elektrik.	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Elektrik	Loji Janakuasa Hidro	IFU107	Loji janakuasa menggunakan air daripada empangan sebagai penggerak utama untuk memusingkan turbin bagi penjanaan tenaga elektrik.	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Elektrik	Pencawang Masuk Utama (PMU)	IFU108	Tempat atau stesen di mana voltan tinggi 132kv atau 275kv direndahkan ke voltan pembahagian.	Tenaga Nasional Berhad. 2001. <i>Electricity Supply Application Handbook</i> (ESAH)	255	255	255	PMU
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Elektrik	Pencawang Pembahagi Utama (PPU)	IFU109	Tempat atau stesen di mana voltan tinggi pembahagian 33 kv atau 22 kv direndahkan ke rangkaian 11 kv.	Tenaga Nasional Berhad. 2001. <i>Electricity Supply Application Handbook</i> (ESAH)	255	255	255	PPU
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Elektrik	Pencawang Elektrik (PE)	IFU110	Tempat di mana voltan tinggi pembahagian 33kv, 22kv atau 11kv diturunkan ke voltan yang lebih rendah iaitu 400v atau 230v.	Tenaga Nasional Berhad. 2001. <i>Electricity Supply Application Handbook</i> (ESAH)	255	255	255	PE
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Elektrik	Loji Janakuasa Arang Batu	IFU111	Loji janakuasa menggunakan arang batu untuk penjanaan tenaga elektrik.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Elektrik	Loji Janakuasa Kincir Angin	IFU112	Kincir angin (turbin angin) digunakan untuk menghasilkan tenaga elektrik dengan menggunakan kekuatan angin.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Elektrik	Loji Janakuasa Solar	IFU113	Tapak atau kawasan tanah yang dibina dengan panel solar untuk penjanaan tenaga elektrik daripada tenaga boleh baharu iaitu matahari.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Elektrik	Bekalan Elektrik Lain	IFU114	Aktiviti bekalan elektrik yang lain (yang aktiviti nya tidak tersenarai di atas).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	255	255	
<i>Outline Border</i>						255	0	0	—

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
<b>Infrastruktur dan Utiliti</b>	<b>Bekalan Gas dan Petroleum</b>		<b>IFU200</b>	<b>Aktiviti penghantaran, pengangkutan, pengagihan atau penyeliratan gas melalui talian paip.</b>	<b>Malaysia. 1993. Akta Bekalan Gas. (Akta 501).</b>	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Gas dan Petroleum	<i>City Gates</i>	IFU201	Stesen yang dilengkapi dengan meter pelaras tekanan yang berfungsi untuk menurunkan kadar tekanan gas kepada tekanan yang selamat dari PGU kepada Stesen Pengagih.	Gas Malaysia (2018). Supply Concept. <a href="http://gasmalaysia.com/index.php/our-services/natural-gas/supply-concept">http://gasmalaysia.com/index.php/our-services/natural-gas/supply-concept</a>	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Gas dan Petroleum	Laluan Paip Gas (PGU I, PGU II, PGU III)	IFU202	Paip penghantaran (transmission pipeline) bekalan gas dari loji pemprosesan gas untuk kegunaan stesen tenaga, industri, isi rumah dan lain-lain pengguna	Petronas (2018). Peninsular Gas Utilisation Project. <a href="http://www.petronas.com.my/our-business/gaspower/gas-processing-transmission/">http://www.petronas.com.my/our-business/gaspower/gas-processing-transmission/</a>	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Gas dan Petroleum	Stesen Pengagihan Gas	IFU203	Stesen pengagihan gas yang berfungsi untuk menurunkan kadar tekanan gas kepada tekanan yang selamat dan diagihkan kepada pengguna dari <i>feeder line</i> ke laluan paip pengagih.	Gas Malaysia (2018). Supply Concept. <a href="http://gasmalaysia.com/index.php/our-services/natural-gas/supply-concept">http://gasmalaysia.com/index.php/our-services/natural-gas/supply-concept</a>	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Gas dan Petroleum	Bekalan Gas/Petroleum lain	IFU204	Aktiviti bekalan gas dan petroleum yang lain (yang aktiviti nya tidak tersenarai di atas).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	255	255	
<i>Outline Border</i>						0	79	39	
<b>Infrastruktur dan Utiliti</b>	<b>Bekalan Air</b>		<b>IFU300</b>	<b>Berhubung dengan pengagihan atau pem bekalan air, ertinya air yang telah dirawat.</b>	<b>Olahan daripada: Malaysia. 2006. Akta Industri Perkhidmatan Air. (Akta 655).</b>	<b>135</b>	<b>207</b>	<b>250</b>	
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Air	Loji Rawatan Air	IFU301	Pusat merawat air melalui proses membuang bahan cemar daripada air mentah bagi menghasilkan air yang selamat.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	135	207	250	
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Air	Paip Pengairan Air Antara Negara/Negeri/ Daerah	IFU302	Paip pengagihan air untuk tujuan bekalan air antara negara, negeri dan daerah.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	135	207	250	
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Air	Rumah Pam Bekalan Air	IFU304	Bangunan untuk menempatkan kemudahan mekanikal dan elektrik untuk pengagihan air.	Jabatan Perangkaan Malaysia. (2024), Peta Klasifikasi Industri Malaysia	135	207	250	



GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Air	Takat Pengambilan Air	IFU305	Struktur kejuruteraan yang dibina untuk pengekstrakan air sungai.	Jabatan Perangkaan Malaysia. (2024), Piaw aian Klasifikasi Industri Malaysia	135	207	250	
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Air	Tangki Air	IFU306	Tangki bagi menakung atau menyimpan air bersih sebelum diagihkan kepada pengguna.	Jabatan Perangkaan Malaysia. (2024) . Piaw aian Klasifikasi Industri Malaysia	135	207	250	
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Air	Bekalan Air Lain	IFU307	Aktiviti bekalan air yang lain (yang aktiviti nya tidak tersenarai di atas).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	135	207	250	
<b>Infrastruktur dan Utiliti</b>	<b>Pengairan dan Perparitan</b>		<b>IFU400</b>	<b>Kem udahan pengairan dan perparitan</b>	<b>PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3</b>	<b>135</b>	<b>207</b>	<b>250</b>	
Infrastruktur dan Utiliti	Pengairan dan Perparitan	Benteng Pemecah Ombak	IFU401	Struktur binaan yang dibina untuk mengurangkan tindakan ombak di kaw asan pantai bagi menstabilkan bahagian pantai semula jadi atau buatan daripada hakisan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	135	207	250	
Infrastruktur dan Utiliti	Pengairan dan Perparitan	Kolam Takungan	IFU402	Kolam yang digunakan untuk menahan air bagi beberapa jam supaya saliran perparitan dan sungai sempat mengalirkan air larian (surface run-off) ke lautan	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	135	207	250	
Infrastruktur dan Utiliti	Pengairan dan Perparitan	Rangkaian Sistem Perparitan/ <i>Monsun Drain</i>	IFU403	Parit atau longkang yang berfungsi sebagai sistem saliran sekunder dan tributari.	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	135	207	250	
Infrastruktur dan Utiliti	Pengairan dan Perparitan	Saliran Pertanian	IFU404	Parit atau terusan yang digunakan untuk mengawal kadar air di kawasan pertanian serta menyalurkan lebihan air larian dari kawasan pertanian ke sungai / laut	Jabatan Perangkaan Malaysia (2009), Piaw aian Klasifikasi Industri Malaysia, 2008 Ver.1.0	135	207	250	
Infrastruktur dan Utiliti	Pengairan dan Perparitan	Stesen Pam	IFU405	Bangunan atau tempat operasi dua atau lebih pam untuk membekalkan air dengan tekanan yang mencukupi kepada sistem pengagihan.	Dewan Bahasa Pustaka (2005) Kamus Dewan Edisi Ke-4.	135	207	250	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Infrastruktur dan Utiliti	Pengairan dan Perparitan	Tali Air dan Jalan	IFU406	Rizab tali air yang digunakan bersama jalan penghubung.	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	135	207	250	
Infrastruktur dan Utiliti	Pengairan dan Perparitan	Pengairan dan Perparitan Lain	IFU407	Aktiviti pengairan dan perparitan yang lain (yang aktivitiya tidak tersenarai di atas).	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	135	207	250	
<i>Outline Border</i>						255	255	0	
<b>Infrastruktur dan Utiliti</b>	<b>Telekomunikasi</b>		<b>IFU500</b>	<b>Aktiviti yang menyediakan perkhidmatan telekomunikasi dan aktiviti berkaitan seperti transmisi suara, data, teks, audio dan video.</b>	<b>Jabatan Perangkaan Malaysia (2009), Piaw aian Klasifikasi Industri Malaysia, 2008 Ver.1.0</b>	<b>255</b>	<b>255</b>	<b>255</b>	
Infrastruktur dan Utiliti	Telekomunikasi	Satelit Bumi	IFU501	Stesen gelombang mikro yang menampung antena parabola untuk menerima atau memancar isyarat dari atau ke satelit.	Jabatan Standard Malaysia (2024), MS1759:2024	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Telekomunikasi	Bangunan Ibu Saw at	IFU502	Bangunan yang menempatkan pusat suis atau penguasaan yang merangkaikan atau menghubungkan talian telefon atau komunikasi.	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Telekomunikasi	IT Hub	IFU503	Pusat Teknologi Maklumat (Information Technology/ IT) yang terlibat dengan penggunaan komputer dan perisian untuk mengubah, menyimpan, melindungi, memproses, memindah, melihat, dan mendapatkan maklumat	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Telekomunikasi	Menara Pemancar Telekomunikasi	IFU504	Struktur menara atau antena untuk operasi telekomunikasi	Jabatan Standard Malaysia (2024), MS1759:2024	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Telekomunikasi	Menara Radar/Antena	IFU505	Menara yang menempatkan radar atau antena yang berfungsi untuk memancar dan menerima gelombang radio.	Jabatan Standard Malaysia (2024), MS1759:2024	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Telekomunikasi	Rizab Telekomunikasi	IFU506	Kabel telekomunikasi milik operator telekomunikasi.	Jabatan Standard Malaysia (2024), MS1759:2024	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Telekomunikasi	Stesen Bukit	IFU507	Stesen <i>microwave</i> bagi permulaan dan akhir isyarat gelombang mikro.	Jabatan Standard Malaysia (2024), MS1759:2024	255	255	255	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Infrastruktur dan Utiliti	Telekomunikasi	Stesen Radio	IFU508	Bangunan atau premis stesen radio termasuk struktur dan kemudahan yang menyokong aktiviti.	Jabatan Standard Malaysia (2024), MS1759:2024	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Telekomunikasi	Stesen Radio Selular	IFU509	Stesen pangkalan gelombang mikro yang berfungsi untuk menerima dan menghantar isyarat radio.	Jabatan Standard Malaysia (2024), MS1759:2024	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Telekomunikasi	Stesen VSAT	IFU510	Stesen gelombang mikro yang menampung antena parabola untuk kawasan luar bandar.	Jabatan Standard Malaysia (2024), MS1759:2024	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Telekomunikasi	Telekomunikasi Lain	IFU511	Aktiviti telekomunikasi yang lain (yang aktiviti tidak tersenarai di atas).	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi3	255	255	255	
<b>Infrastruktur dan Utiliti</b>	<b>Pengurusan Sisa Pepejal</b>		<b>IFU600</b>	<b>Mana-mana tanah yang digunakan bagi mengendalikan, menstor, mengasingkan, mengangkut, memindahkan, memproses, mengitar semula, mengolah dan melupuskan sisa pepejal terkawal dan termasuklah stesen pemindahan, tapak pelupusan,tambak tanah kebersihan, loji penunu dan loji pengolahan haba lain, loji pengitar semula dan loji pengkomposan.</b>	<b>Malaysia. 2007. Akta Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam. (Akta 672).</b>	<b>255</b>	<b>255</b>	<b>255</b>	
Infrastruktur dan Utiliti	Pengurusan Sisa Pepejal	Pusat Rawatan Sisa Pepejal	IFU601	Tempat/ kemudahan di mana sisa pepejal terkawal dipunggah dari kenderaan pungutan sisa, dan dimuatkan semula ke dalam kenderaan angkut jauh berkapasiti besar, baj atau pengangkutan rel bagi penghantaran laluan darat atau air ke kemudahan pengolahan dan pelupusan.	Warta Kerajaan Persekutuan. 2011. Peraturan-Peraturan Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam (Kemudahan Pengurusan Sisa Pepejal yang Ditetapkan dan Kelulusan bagi Pembinaan, Pengubahan dan Penutupan Kemudahan)	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Pengurusan Sisa Pepejal	Pusat Pemindahan Sisa Pepejal	IFU602	Tempat/ kemudahan di mana sisa pepejal terkawal dipunggah dari kenderaan pungutan sisa, dan dimuatkan semula ke dalam kenderaan angkut jauh berkapasiti besar, baj atau pengangkutan rel bagi penghantaran laluan darat atau air ke kemudahan pengolahan dan pelupusan.	Warta Kerajaan Persekutuan. 2011. Peraturan-Peraturan Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam (Kemudahan Pengurusan Sisa Pepejal yang Ditetapkan dan Kelulusan bagi Pembinaan, Pengubahan dan Penutupan Kemudahan)	255	255	255	SPP

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Infrastruktur dan Utiliti	Pengurusan Sisa Pepejal	Loji Rawatan Termal (Incinerator)	IFU603	Tempat atau alat untuk memproses bahan-bahan buangan melalui proses pembakaran.	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Pengurusan Sisa Pepejal	Tapak Pelupusan Sisa Pepejal Sanitari	IFU604	Tempat pembuangan sampah yang dilengkapi sistem pengumpulan gas metana dan air larut resap, loji rawatan air larut resap dan penutupan liner.	Jabatan Pengurusan Sisa Pepejal Negara (2018). Soalan Lazim. <a href="http://jpspn.kpkt.gov.my/index.php/pages/view/44">http://jpspn.kpkt.gov.my/index.php/pages/view/44</a>	255	255	255	SPTP
Infrastruktur dan Utiliti	Pengurusan Sisa Pepejal	Tapak Pusat Pengumpulan/ Pemindahan	IFU605	Tapak atau tempat untuk mengumpul sisa bagi tempoh sementara waktu sebelum aktiviti berikutnya dijalankan. Aktiviti atau proses mungkin termasuk pengumpulan, pengangkutan, pemindahan, pemrosesan dan kitar semula. Aktiviti pengumpulan turut boleh dilakukan di tempat khas atau bangunan bagi menyimpan bahan-bahan buangan dan tidak terhad kepada gudang tertutup, bangunan terbuka, bekas atau container perkapalan.	Jabatan Pengurusan Sisa Pepejal Negara. 2012.	255	255	255	PP
Infrastruktur dan Utiliti	Pengurusan Sisa Pepejal	Pusat Kitar Semula	IFU606	Tempat untuk meletak atau menjual sisa pepejal yang boleh dikitar semula.	Malaysia. 2007. Akta Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam. (Akta 672).	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Pengurusan Sisa Pepejal	Tapak Pelupusan Sisa Pepejal Bukan Sanitari	IFU607	Tempat pembuangan sampah yang terbuka serta tidak dilengkapi sistem pengumpulan gas metana dan air larut resap, loji rawatan air larut resap dan penutupan liner.	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Pengurusan Sisa Pepejal	Tapak Pelupusan Sisa Pepejal Bersepadu	IFU608	Tempat untuk merawat dan melupus sisa buangan yang menyediakan kemudahan loji pembakaran untuk rawatan haba dan pelupusan sisa buangan berjadual termasuk sisa patalogi dan klinikal.	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Pengurusan Sisa Pepejal	Tapak Pelupusan Sisa Pepejal Yang Telah Ditutup	IFU609	Tempat pembuangan sampah yang telah tidak beroperasi atau telah ditutup.	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Pengurusan Sisa Pepejal	Pelupusan Sisa Pepejal Lain	IFU610	Aktiviti pelupusan sisa pepejal yang lain (yang aktiviti tidak tersenarai di atas).	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	255	255	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Infrastruktur dan Utiliti	Pelupusan Sisa Berjadual		IFU700	Buangan terjadual adalah apa-apa buangan yang termasuk dalam kategori buangan yang disenaraikan dalam Jadual Pertama, Peraturan Peraturan Kualiti Alam Sekeliling (Buangan Terjadual) 2005.	Jabatan Alam Sekitar (2018). Soalan Lazim Mengenai Buangan Terjadual. <a href="https://www.doe.gov.my/portalv1/infountuk-industri/maklumat-um-buangan-terjadual/soalan-lazim-mengenai-buangan-terjadual/392">https://www.doe.gov.my/portalv1/infountuk-industri/maklumat-um-buangan-terjadual/soalan-lazim-mengenai-buangan-terjadual/392</a>	255	153	0	
Infrastruktur dan Utiliti	Pelupusan Sisa Berjadual	Pusat Pengurusan Bahan Kimia/ Berbahaya	IFU701	Pusat ini dilengkapi dengan kemudahan untuk mengendalikan bahan kimia/berbahaya yang dihasilkan dalam negara.	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi3	255	153	0	
Infrastruktur dan Utiliti	Pelupusan Sisa Berjadual	Pusat Pengurusan Sisa Klinikal	IFU702	Pusat ini dilengkapi dengan kemudahan untuk mengendalikan sisa klinikal yang dihasilkan dalam negara.	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi3	255	153	0	
Infrastruktur dan Utiliti	Pelupusan Sisa Berjadual	Pusat Pengurusan Sisa Radioaktif	IFU703	Pusat ini dilengkapi dengan kemudahan untuk mengendalikan sisa radioaktif yang dihasilkan dalam negara.	Agensi Nuklear Malaysia (Nuklear Malaysia). 2018. Pengurusan Sisa Radioaktif Kebangsaan. <a href="https://www.nuclearmalaysia.gov.my/malay/PnS/services/wastec/radioactiveWasteMgtCenter.php">https://www.nuclearmalaysia.gov.my/malay/PnS/services/wastec/radioactiveWasteMgtCenter.php</a>	255	153	0	
Infrastruktur dan Utiliti	Pelupusan Sisa Berjadual	Buangan Terjadual Lain	IFU704	Aktiviti pelupusan sisa berjadual yang lain (yang aktivitiya tidak tersenarai di atas).	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi3	255	153	0	
					<i>Outline Border</i>	255	0	0	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Infrastruktur dan Utiliti	Pembetulan		IFU800	Sistem yang mengandungi pembetulan, paip pelupusan, stesen pengepam atau tempat rawatan kumbahan atau apaapa kombinasinya dan segala struktur, kelengkapan dan perlengkapan lain (selain perpaipan pembetulan dalam individu, perpaipan pembetulan dalam bersama atau tangki septik) yang digunakan atau dimaksudkan untuk digunakan bagi pengumpulan, pembawaan, pengepaman atau perawatan kumbahan dan enap cemar kumbahan atau pelupusan efluen kumbahan terawat atau enap cemar kumbahan terawat.	Malaysia. 2006. Olahan Akta Industri Perkhidmatan Air. (Akta 655).	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Pembetulan	Kolam Oksidasi	IFU801	Kolam pengumpulan/pemprosesan air buangan (kolam pengoksidaan/ penstabilan).	Indah Water Konsortium Sdn Bhd. 2012	255	255	255	KO
Infrastruktur dan Utiliti	Pembetulan	Loji Rawatan Kumbahan	IFU802	Loji rawatan kumbahan mekanikal.	Indah Water Konsortium Sdn Bhd. 2012	255	255	255	RK
Infrastruktur dan Utiliti	Pembetulan	Stesen Pam Rangkaian	IFU803	Tempat yang berfungsi untuk mengalirkan kumbahan daripada kawasan rendah daripada kawasan loji rawatan kumbahan.	Indah Water Konsortium Sdn Bhd. 2012	255	255	255	SPR
Infrastruktur dan Utiliti	Pembetulan	Pembetulan Lain	IFU804	Aktiviti pembetulan yang lain (yang aktivitiya tidak tersenarai di atas).	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Empangan		IFU900	Struktur binaan yang dibina merentangi sungai atau aliran air untuk menahan, menyimpan, dan mengawal aliran air.	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	137	207	250	
Infrastruktur dan Utiliti	Empangan	Struktur Empangan	IFU901	Struktur binaan yang dibina merentangi sungai atau aliran air untuk menahan, menyimpan, dan mengawal aliran air.	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	137	207	250	
Infrastruktur dan Utiliti	Laluan Kemudahan Utiliti		IFU1000	Laluan kemudahan utiliti merujuk kepada ruang tanah yang khusus disediakan untuk pembinaan dan penyelenggaraan infrastruktur utiliti, seperti saluran elektrik, paip air, saluran gas, kabel telekomunikasi, dan sistem pengurusan sisa.	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Laluan Kemudahan Utiliti	Rizab Utiliti Bersepadu	IFU1001	Kawasan tanah yang ditetapkan untuk menyediakan pelbagai jenis kemudahan utiliti dalam satu ruang yang sama, seperti saluran elektrik, paip air, saluran gas, serta sistem telekomunikasi dan pengurusan sisa.	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	255	255	

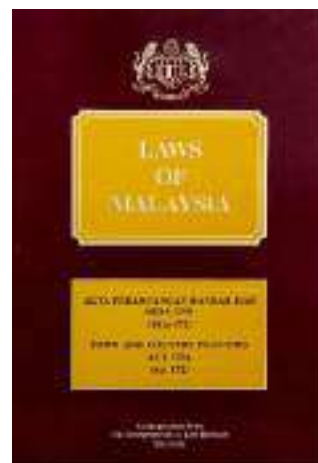
### 3.2.9 PERTANIAN

Pertanian merupakan salah satu sektor utama dalam ekonomi Malaysia yang penting dalam menyumbang kepada pembangunan negara bukan sahaja penting dari segi ekonomi, tetapi juga untuk kelestarian makanan dan pembangunan luar bandar. Seiring dengan pemodenan dan penggunaan teknologi, sektor ini turut berkembang dan wujudnya pelbagai kategori dan aktiviti pertanian.

#### Definisi Pertanian

Definisi pertanian merujuk kepada Akta Perancangan Bandar dan Desa (Akta 172), ialah:

“Pertanian” termasuklah hortikultur, perladangan, penanaman tanaman, pokok buah-buahan, sayur-sayuran, atau pokok, penanaman tumbuh-tumbuhan untuk digunakan sebagai makanan binatang, perladangan tenusu, pembiakan dan pemeliharaan ternakan, ikan atau lebah, dan menggunakan tanah bagi maksud tambahan pada mana-mana kegiatan itu atau pada mana-mana kegiatan itu atau pada mana-mana kegiatan pertanian yang lain; tetapi tidak termasuk menggunakan tanah sebagai sebuah taman untuk digunakan bersama dengan suatu bangunan yang bercantum pada tanah itu; dan “pertanian” hendaklah ditafsirkan dengan sewajarnya.”



#### Klasifikasi Pertanian

Guna tanah pertanian dalam Manual GIS ini diklasifikasikan kepada tujuh (7) kategori iaitu:

##### i. Tanaman Makanan

Merangkumi guna tanah pertanian yang menyokong aktiviti pengeluaran makanan.



Contoh Pertanian Kategori Tanaman Makanan

##### ii. Komoditi

Tanaman komoditi merupakan tanaman berskala besar yang bertujuan untuk pasaran komoditi tanpa mempunyai jurang perbezaan harga di pasaran. Tanaman komoditi ialah hasil tanaman yang bernilai, seragam dan ditanam secara besar-besaran oleh pengeluar yang berbeza.



Contoh Pertanian Kategori Komoditi

##### iii. Tanaman Lain

Kawasan tanaman lain yang tidak termasuk dalam tanaman makanan dan tanaman komoditi.

#### iv. Pertanian Campuran

Merangkumi guna tanah pertanian yang bercampur elemen pertanian (tanaman, penternakan dan perikanan) dalam satu kawasan yang sama bagi menyokong aktiviti pengeluaran makanan.



Contoh Pertanian Kategori Pertanian Campuran

#### v. Penternakan

Penternakan (ladang) dan pembiakan semua haiwan kecuali haiwan akuatik.



Contoh Pertanian Kategori Penternakan

#### vi. Perikanan/Akuakultur

Proses pengeluaran melibatkan pengkulturan (termasuk tuaian) organisma akuatik (ikan, moluska, krustasia, tumbuhan, buaya, aligator dan amfibia) menggunakan teknik yang direka bentuk untuk meningkatkan pengeluaran organisma tersebut melebihi kapasiti persekitaran semula jadi.



Contoh Pertanian Kategori Perikanan

#### vii. Tanah Tidak Diusahakan

Tanah pertanian yang tiada sebarang aktiviti yang ketara di tapak untuk tempoh enam (6) bulan secara berterusan atau kosong melebihi sesuatu tempoh yang ditetapkan.



Contoh Pertanian Kategori Tanah Tidak Diusahakan



## Perincian Klasifikasi Pertanian

Jadual 3.15: Perincian Klasifikasi Pertanian

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
PERTANIAN			PT000	Pertanian termasuklah hortikultur, perladangan, penanaman tanaman, pokok buah-buahan, sayur sayuran, atau pokok, penanaman tumbuh-tumbuhan untuk digunakan sebagai makanan binatang, perladangan tenusu, pembiakan dan pemeliharaan ternakan, ikan, atau lebah, dan menggunakan tanah bagi maksud tambahan pada mana-mana kegiatan itu atau pada mana-mana kegiatan pertanian yang lain; tetapi tidak termasuk menggunakan tanah sebagai sebuah taman untuk digunakan bersama dengan suatu bangunan yang bercantum pada tanah itu.	Malaysia (1976), Akta Perancangan Bandar dan Desa. (Akta172)	112	192	102	
Pertanian	Tanaman Makanan		PT100	Merangkumi guna tanah pertanian yang menyokong aktiviti pengeluaran makanan.	Pelan Induk Perancangan Guna Tanah Kawasan Sumber Makanan Negara, KAGUMN (2023)	147	197	114	
Pertanian	Tanaman Makanan	Buah-buahan	PT101	Kawasan yang diliputi oleh penanaman pokok yang menghasilkan buah-buahan, kacang atau produk lain.	Jabatan Perangkaan Malaysia (2024), Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia	147	197	114	
Pertanian	Tanaman Makanan	Padi	PT102	Kawasan yang ditanam dengan padi.	Jabatan Perangkaan Malaysia (2024), Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia	153	255	153	
Pertanian	Tanaman Makanan	Sayur-sayuran	PT103	Kawasan yang ditanam dengan sayur-sayuran berdaun atau berbatang.	Jabatan Perangkaan Malaysia (2024), Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia	147	197	114	
Pertanian	Tanaman Makanan	Tanaman Makanan Lain	PT104	Aktiviti pertanian yang lain (yang aktivitinya tidak tersenarai).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	147	197	114	
Pertanian	Komoditi		PT200	Tanaman komoditi merupakan tanaman berskala besar yang bertujuan untuk pasaran komoditi tanpa mempunyai jurang perbezaan harga di pasaran. Tanaman komoditi ialah hasil tanaman yang bernilai, seragam dan ditanam secara besar-besaran oleh pengeluaran yang berbeza.	Jabatan Perangkaan Malaysia. (2024). Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia	147	197	114	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Pertanian	Komoditi	Getah	PT201	Kawasan yang ditanam dengan pokok getah.	Jabatan Perangkaan Malaysia. (2024) . Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia	147	197	114	
Pertanian	Komoditi	Kelapa	PT202	Kawasan yang ditanam dengan pokok kelapa.	Jabatan Perangkaan Malaysia. (2024), Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia	147	197	114	
Pertanian	Komoditi	Kelapa Sawit	PT203	Kawasan yang ditanam dengan pokok kelapa sawit.	Jabatan Perangkaan Malaysia. (2024) . Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia	147	197	114	
Pertanian	Komoditi	Koko	PT204	Kawasan yang ditanam dengan pokok koko.	Jabatan Perangkaan Malaysia. (2024) . Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia	147	197	114	
Pertanian	Komoditi	Komoditi Lain	PT205	Aktiviti pertanian yang lain seperti lada, kayu-kayan, kenaf dan tembakau.	Dokumen Dasar Agrokomoditi Negara 2021-2030 (2021)	147	197	114	
<b>Pertanian</b>	<b>Tanaman Lain</b>		<b>PT300</b>	<b>Kawasan tanaman lain yang tidak termasuk dalam tanaman makanan dan tanaman komoditi.</b>	<b>PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3</b>	<b>147</b>	<b>197</b>	<b>114</b>	
Pertanian	Tanaman Lain	Bunga-bunga	PT301	Kawasan yang ditanam dengan bunga-bunga.	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	147	197	114	
Pertanian	Tanaman Lain	Rempah Ratus/Herba	PT302	Kawasan yang ditanam dengan rempah ratus/herba.	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	147	197	114	
Pertanian	Tanaman Lain	Teh	PT303	Kawasan yang ditanam dengan teh.	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	147	197	114	
Pertanian	Tanaman Lain	Tembakau	PT304	Kawasan yang ditanam dengan tembakau.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	147	197	114	
Pertanian	Tanaman Lain	Tanaman Lain	PT305	Aktiviti tanaman yang lain (yang aktiviti tidak tersenarai).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	147	197	114	
<b>Pertanian</b>	<b>Pertanian Campuran</b>		<b>PT400</b>	<b>Merangkumi guna tanah pertanian yang bercampur elemen pertanian (tanaman, penternakan dan perikanan) dalam satu kawasan yang sama bagi menyokong aktiviti pengeluaran makanan.</b>	<b>Pelan Induk Perancangan Guna Tanah Kawasan Sumber Makanan Negara, KAGUMN (2023)</b>	<b>189</b>	<b>219</b>	<b>169</b>	
Pertanian	Pertanian Campuran	Campuran Tanaman Makanan-Penternakan	PT401	Kawasan pertanian yang ditanam tanaman makanan dan temakan haiwan. (Contoh: aktiviti menanam jagung boleh digabungkan dengan penternakan lembu, di mana batang jagung yang tinggal selepas tuaian dapat dijadikan makanan temakan).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	189	219	169	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Pertanian	Pertanian Campuran	Campuran Tanaman Makanan-Penternakan-Perikanan	PT402	Kawasan pertanian yang ditanam tanaman makanan, ternakan haiwan dan juga menjalankan aktiviti perikanan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	189	219	169	
Pertanian	Pertanian Campuran	Tanaman Makanan Campuran	PT403	Kawasan taman yang mengandungi lebih daripada satu jenis tanaman makanan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	189	219	169	
Pertanian	Pertanian Campuran	Pertanian Campuran Lain	PT404	Aktiviti pertanian campuran yang lain (yang aktiviti nya tidak tersenarai).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	189	219	169	
<b>Pertanian</b>	<b>Penternakan</b>		<b>PT500</b>	<b>Penternakan (ladang) dan pembiakan semua haiwan kecuali haiwan akuatik.</b>	<b>Jabatan Perangkaan Malaysia (2024), Piaw aian Klasifikasi Industri Malaysia</b>	<b>54</b>	<b>94</b>	<b>59</b>	
Pertanian	Penternakan	Ayam	PT501	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran ayam termasuk pengeluar telur ayam.	Jabatan Perangkaan Malaysia (2024), Piaw aian Klasifikasi Industri Malaysia	54	94	59	
Pertanian	Penternakan	Babi	PT502	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran babi.	Jabatan Perangkaan Malaysia (2024), Piaw aian Klasifikasi Industri Malaysia	54	94	59	
Pertanian	Penternakan	Burung	PT503	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran burung termasuk sarang burung walid dan lain-lain hasil daripada penternakan burung.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	54	94	59	
Pertanian	Penternakan	Itik/Angsa	PT504	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran itik/angsa termasuk pengeluar telur itik/angsa.	Jabatan Perangkaan Malaysia (2024), Piaw aian Klasifikasi Industri Malaysia	54	94	59	
Pertanian	Penternakan	Kambing/Biri-biri	PT505	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran kambing/biri-biri.	Jabatan Perangkaan Malaysia (2024), Piaw aian Klasifikasi Industri Malaysia	54	94	59	
Pertanian	Penternakan	Lembu/Kerbau	PT506	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran lembu atau kerbau.	Jabatan Perangkaan Malaysia (2024), Piaw aian Klasifikasi Industri Malaysia	54	94	59	
Pertanian	Penternakan	Padang Ragut	PT507	Tanah yang dirizabkan untuk kegunaan awam bagi maksud tujuan penternakan oleh Jabatan Veterinar. Tanah rizab padang ragut ialah tanah kerajaan yang diwartakan di bawah Seksyen 62 Kanun Tanah Negara dengan Pengarah Veterinar Negeri sebagai Pegawai Pengawal. Pemilik tanah ialah kerajaan, cuma dijaga oleh Pegawai Pengawal.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	54	94	59	
Pertanian	Penternakan	Penternakan Campuran	PT508	Aktiviti penternakan yang menggabungkan dua atau lebih jenis haiwan ternakan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	54	94	59	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Pertanian	Penternakan	Penternakan Lain	PT509	Aktiviti penternakan yang lain (yang aktivitiya tidak tersenarai).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	54	94	59	
Pertanian	Perikanan/Akuakultur		PT600	Proses pengeluaran melibatkan pengkulturan (termasuk tuaian) organisma akuatik (ikan, moluska, krustasia, tumbuhan, buaya, aligator dan amfibia) menggunakan teknik yang direka bentuk untuk meningkatkan pengeluaran organisma tersebut melebihi kapasiti persekitaran semula jadi.	Jabatan Perangkaan Malaysia. (2024). Piaw aian Klasifikasi Industri Malaysia	102	205	170	
Pertanian	Perikanan/ Akuakultur	Ikan	PT601	Penternakan ikan air taw ar/air masin	Jabatan Perangkaan Malaysia. (2024) . Piaw aian Klasifikasi Industri Malaysia	102	205	170	
Pertanian	Perikanan/ Akuakultur	Kolam Pancing	PT602	Kolam pancing merujuk kepada kawasan berair buatan atau semula jadi yang disediakan khas untuk aktiviti memancing. Ia boleh dibina untuk tujuan rekreasi, pertandingan, atau komersial bagi menarik pemancing dari pelbagai peringkat.	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	102	205	170	
Pertanian	Perikanan/ Akuakultur	Penternakan Ikan Hiasan	PT603	Aktiviti pembiakan, penjagaan, dan pemasaran pelbagai spesies ikan yang digunakan untuk tujuan hiasan dalam akuarium atau kolam. (Contoh: Ikan Koi, Ikan Guppy, Ikan Betta (Laga) Ikan Arowana dll)	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	102	205	170	
Pertanian	Perikanan/ Akuakultur	Udang	PT604	Penternakan udang air taw ar/air masin	Jabatan Perangkaan Malaysia. (2024) . Piaw aian Klasifikasi Industri Malaysia	102	205	170	
Pertanian	Perikanan/ Akuakultur	Akuakultur Lain	PT605	Aktiviti akuakultur yang lain (yang aktivitiya tidak tersenarai di atas)	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	102	205	170	
Pertanian	Tanah Tidak Diusahakan		PT700	Tanah pertanian yang tiada sebarang aktiviti yang ketara di tapak untuk tempoh enam (6) bulan secara berterusan; atau kosong melebihi sesuatu tempoh yang ditetapkan.	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	201	196	0	
Pertanian	Tanah Tidak Diusahakan	Dibersihkan Untuk Pertanian	PT701	Tanah pertanian yang telah ditebang/dihilangkan tumbuhan semula jadi seperti pokok, semak, dan rumput bagi menyediakan kawasan untuk aktiviti pertanian	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	201	196	0	
Pertanian	Tanah Tidak Diusahakan	Semak Samun /Belukar/ Tanah Terbiar Pertanian	PT702	Tanah pertanian yang ditumbuhi tumbuh-tumbuhan yg kecil-kecil dan rendah	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	201	196	0	

### 3.2.10 HUTAN

Guna tanah hutan merupakan khazanah alam yang berharga dan sebahagian daripada ekosistem global yang memainkan peranan penting dalam menyumbang kepada pembangunan negara.

Kepentingan guna tanah hutan bukan sahaja berfungsi sebagai habitat kepada variasi flora dan fauna malahan juga berpotensi untuk dieksploitasi sebagai sumber kepada pembangunan sosioekonomi negara, pemeliharaan sumber tanah dan air serta kestabilan alam sekitar.

#### Definisi Hutan

Guna tanah hutan secara umumnya boleh ditafsirkan sebagai kawasan yang ditumbuhi pokok-pokok liar (terbiar) menurut Kamus Dewan Edisi Keempat.

PLANMalaysia, melalui Kamus Perancangan Bandar dan Desa pula mendefinisikan guna tanah hutan sebagai 'sesuatu kawasan merangkumi keluasan melebihi 0.5 hektar termasuk hutan semula jadi/asli dan ladang hutan tetapi tidak termasuk pokok-pokok yang ditanam bagi tujuan pertanian atau penggunaan tanah bandar *urban land use*. Pokok-pokok yang terdapat di kawasan tersebut juga hendaklah mampu mencapai ketinggian sekurang-kurangnya lima meter dan dilitupi oleh silara pokok melebihi 10%'.



Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia pula mentakrifkan hutan sebagai kawasan yang ditumbuhi pokok secara meliar dan bercampur-campur yang menjadi habitat semula jadi. Hutan juga merupakan sebahagian tanah yang lebih besar dari setengah hektar (5000m<sup>2</sup>) dan mempunyai pokok yang lebih tinggi dari 5 meter dan penutup kanopi pokok melebihi dari 10%, atau dengan pokok yang dapat memenuhi kriteria ini.

Sehubungan itu, Manual GIS Rancangan Pemajuan ini akan menggunakan definisi guna tanah hutan sepertimana yang digariskan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia iaitu:

**”Kawasan yang ditumbuhi pokok secara meliar dan bercampur-campur yang menjadi habitat semula jadi. Hutan juga merupakan sebahagian tanah yang lebih besar dari setengah hektar (5000m<sup>2</sup>) dan mempunyai pokok yang lebih tinggi dari 5 meter dan penutup kanopi pokok melebihi dari 10%, atau dengan pokok yang dapat memenuhi kriteria ini.”**

## Klasifikasi Hutan

Guna tanah hutan diklasifikasikan kepada dua (2) kategori iaitu:

### i. Hutan Simpanan Kekal (HSK)

Hutan Simpanan Kekal ertinya mana mana tanah yang dijadikan atau disifatkan telah dijadikan HSK di bawah Akta ini, Kawasan tersebut ditadbir sepenuhnya oleh Jabatan Perhutanan Negeri dan semua hasil hutan dalam kawasan ini adalah milik Kerajaan Negeri.



Contoh Hutan Kategori Hutan Simpanan Kekal (HSK)

### ii. Bukan Hutan Simpanan Kekal (Bukan HSK)

Kawasan hutan selain daripada Hutan Simpanan Kekal (HSK).



Contoh Hutan Kategori Bukan Hutan Simpanan Kekal (Bukan HSK)

## Perincian Klasifikasi Hutan

Jadual 3.16: Perincian Klasifikasi Hutan

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
HUTAN			HTN000	Kawasan yang ditumbuhi pokok secara meliar dan bercampur-campur yang menjadi habitat semula jadi. Hutan juga merupakan sebahagian tanah yang lebih besar dari setengah hektar (5000m <sup>2</sup> ) dan mempunyai pokok yang lebih tinggi dari 5 meter dan penutup kanopi pokok melebihi dari 10%, atau dengan pokok yang dapat memenuhi kriteria ini.	Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia <a href="https://www.facebook.com/jpsm.official/photos/hutan-hutan-an-merujuk-kepada-kawasan-yang-ditumbuhi-pokok-secara-meliar-dan-bercampur/4308048545936477/">https://www.facebook.com/jpsm.official/photos/hutan-hutan-an-merujuk-kepada-kawasan-yang-ditumbuhi-pokok-secara-meliar-dan-bercampur/4308048545936477/</a>	0	125	0	
Hutan	Hutan Simpanan Kekal (HSK)		HTN100	Hutan Simpanan Kekal (ertinya mana mana tanah yang dijadikan atau disifatkan telah dijadikan HSK di bawah Akta ini Kawasan tersebut ditadbir sepenuhnya oleh Jabatan Perhutanan Negeri dan semua hasil hutan dalam kawasan ini adalah milik Kerajaan Negeri	Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia (JPSM)	34	139	34	
Hutan	Hutan Simpanan Kekal (HSK)	Hutan Darat	HTN101	Hutan Darat adalah hutan yang berada di tanah daratan yang selain dari Hutan Paya Laut dan Hutan Paya Gambut (Darat) dan mencapai sehingga 1000 meter dari paras laut.	Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia (JPSM)	34	139	34	
Hutan	Hutan Simpanan Kekal (HSK)	Hutan Paya Gambut	HTN102	Antara spesies yang biasa terdapat di hutan ini adalah <i>Koompassia</i> (Kempas), <i>Calophyllum</i> spp (Bintangor), <i>Shorea platycarpa</i> (Meranti paya), <i>Gonystylus</i> spp (Ramin), <i>Sapotaceae</i> sp (nyatuh), <i>Cratoxylum</i> spp (Geronggang) dan <i>Vatica</i> spp (Resak).	Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia (JPSM)	34	139	34	
Hutan	Hutan Simpanan Kekal (HSK)	Hutan Paya Laut	HTN103	Hutan ini terbentuk di kawasan yang berlumpur di pantai, lagun dan muara sungai yang mengalami air pasang surut. Spesies pokok pokok utama hanya terhad pada habitat ini dan lazimnya bercirikan pembentukan akar unik seperti akar jangkang (Bakau) dan pneumatofor (Berus, Perepat, Berembang, Gedabu, Nyireh).	Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia (JPSM)	34	139	34	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Hutan	Bukan Hutan Simpanan Kekal (Bukan HSK)		HTN200	Kawasan hutan selain daripada Hutan Simpanan Kekal (HSK),	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	46	164	4	
Hutan	Bukan Hutan Simpanan Kekal (Bukan HSK)	Cadangan HSK	HTN201	Merujuk kawasan hutan yang di luar Kawasan HSK tetapi mempunyai ciri-ciri sepertimana HSK / bersebelahan dengan Kawasan HSK.	Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia (JPMS)	46	164	4	
Hutan	Bukan Hutan Simpanan Kekal (Bukan HSK)	Taman Negara/Taman Negeri/Rizab Hidupan Liar	HTN202	Kawasan hutan di bawah perlindungan Jabatan PERHILITAN.	Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia (JPMS)	46	164	4	
Hutan	Bukan Hutan Simpanan Kekal (Bukan HSK)	Hutan Tanah Kerajaan	HTN203	Tafsiran tanah Kerajaan menurut Seksyen 5, Kanun Tanah Negara 1965 (Akta 56/1965) ialah semua tanah di dalam negeri itu (termasuk sebanyak mana dasar mana-mana sungai dan tepi pantai laut, seperti yang termasuk di dalam wilayah negeri itu atau batas perairan wilayah) selain daripada: <ul style="list-style-type: none"> <li>• tanah bermilik;</li> <li>• tanah rizab;</li> <li>• tanah lombong; dan</li> <li>• mana-mana tanah yang, di bawah peruntukan mana-mana undang-undang yang berkaitan dengan hutan (sama ada diluluskan sebelum atau permulaan Akta ini), pada masa itu adalah hutan simpanan.</li> </ul>	Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia (JPMS)	46	164	4	
Hutan	Bukan Hutan Simpanan Kekal (Bukan HSK)	Kawasan Berhutan/Tanah Bermilik	HTN204	Tanah hutan yang berada di luar Kawasan HSK dan mempunyai ciri-ciri hutan dan tidak dikategorikan dalam mana-mana kategori cadangan HSK, Taman Negara/ Taman Negeri/ Rizab Hidupan Liar, Tanah Kerajaan atau tanah hak milik.	Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia (JPMS)	53	187	5	



### 3.2.11 BADAN AIR

Guna tanah badan air merupakan sumber penting dalam menyokong kehidupan manusia serta guna tanah lain seperti pertanian, perindustrian, perikanan dan penjanaan sumber tenaga elektrik dan sebagainya.

#### Definisi Badan Air

Definisi badan air menurut Kamus Dewan Edisi Keempat, Dewan Bahasa dan Pustaka, merupakan kawasan sungai, tasik, kolam, tanah lembab, paya pesisir pantai, air tanah dan badan air yang lain sama ada semula jadi atau buatan termasuk tebing dan lapisan atau mana-mana bahagian tersebut atau persekitarannya.

Selain kamus dewan, MS1759:2024 keluaran Jabatan Standard Malaysia mentafsirkan badan air (water body) sebagai kawasan air terbuka yang dikelilingi oleh tanah sama ada secara semula jadi atau buatan manusia.

Walau bagaimanapun, Manual GIS Rancangan Pemajuan mendefinisikan guna tanah badan air sebagai:

**“Mana-mana kawasan di mana air menutup permukaan bumi secara semula jadi atau buatan manusia.”**

#### Klasifikasi Badan Air

Guna tanah badan air diklasifikasikan kepada tiga (3) kategori badan air iaitu:

**i. Badan Air Semula Jadi**

Kawasan di mana air menutup permukaan bumi seperti lautan, sungai, tasik, lagun dan tanah bencah (wetlands).



Contoh Badan Air Kategori Badan Air Semula Jadi

**ii. Badan Air Buatan**

Kawasan di mana air terkumpul hasil dari buatan manusia (manmade) seperti lombong dan empangan.



Contoh Badan Air Kategori Badan Air Buatan

**iii. Kegunaan Khusus Badan Air**

Aktiviti lain yang dijalankan di atas badan air.



Contoh Badan Air Kategori Kegunaan Khusus Badan Air

## Perincian Klasifikasi Badan Air

Jadual 3.17: Perincian Klasifikasi Badan Air

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
BADAN AIR			BA000	Mana-mana kawasan di mana air menutup permukaan bumi secara semula jadi atau buatan manusia.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	0	255	255	
Badan Air	Badan Air Semula Jadi		BA100	Kawasan di mana air menutup permukaan bumi seperti lautan, sungai, tasik, lagun dan tanah bencah (wetlands).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	0	255	255	
Badan Air	Badan Air Semula Jadi	Sungai	BA101	Mana-mana sungai, anak sungai, caruk atau lain-lain aliran air semulajadi, dan apa-apa cawangan sungai, alur-delta atau lencongan buatan.	Malaysia. (1995). Kanun Tanah Negara (Akta 56)	0	255	255	
Badan Air	Badan Air Semula Jadi	Tasik	BA102	Kawasan badan air yang besar dikelilingi oleh tanah sama ada terbentuk secara semula jadi.	Jabatan Perangkaan Malaysia. (2024), Pw aian Klasifikasi Industri Malaysia.	0	255	255	
Badan Air	Badan Air Semula Jadi	Paya/Tanah Bencah	BA103	Kawasan tanah bencah (digenang air) yg ditumbuhi berbagai-bagai jenis tumbuhan.	Dewan Bahasa Pustaka (2005) Kamus Dewan Edisi Ke-4	0	255	255	
Badan Air	Badan Air Semula Jadi	Lagun	BA104	Kawasan air yang cetek seperti kolam atau tasik yang biasanya bersambung ke laut.	Jabatan Perangkaan Malaysia. (2024), Pw aian Klasifikasi Industri Malaysia.	0	255	255	
Badan Air	Badan Air Semula Jadi	Laut	BA105	Satu kumpulan air masin yg menggenangi sebahagian besar muka bumi.	Dewan Bahasa Pustaka (2005) Kamus Dewan Edisi Ke-4	0	255	255	
Badan Air	Badan Air Semula Jadi	Badan Air Semula Jadi Lain	BA106	Aktiviti badan air semula jadi yang lain (yang aktiviti nya tidak tersenarai di atas).	PLANMalaysia.(2025). Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	0	255	255	

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
Badan Air	Badan Air Buatan		BA200	Kawasan di mana air terkumpul hasil dari buatan manusia ( <i>manmade</i> ) seperti lombong dan empangan.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	0	255	255	
Badan Air	Badan Air Buatan	Lombong/Bekas Lombong	BA201	Bekas kawasan yang telah diterokai untuk mengeluarkan hasil mineral.	Jabatan Perangkaan Malaysia. (2024) . Paw aian Klasifikasi Industri Malaysia.	0	255	255	
Badan Air	Badan Air Buatan	Tasik	BA202	Kawasan badan air yang dikelilingi oleh tanah hasil dari buatan manusia	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	0	255	255	
Badan Air	Badan Air Buatan	Tasik Empangan	BA203	Kawasan yang dibina dengan struktur berkaitan untuk tujuan penyimpanan, kawalan dan lencongan air.	Jabatan Perangkaan Malaysia. (2024) . Paw aian Klasifikasi Industri Malaysia.	0	255	255	
Badan Air	Badan Air Buatan	Badan Air Buatan Lain	BA204	Aktiviti badan air buatan yang lain (yang aktivitiya tidak tersenarai di atas).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	0	255	255	
Badan Air	Kegunaan Khusus Badan Air		BA300	Aktiviti lain yang dijalankan di atas badan air.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	255	255	
Badan Air	Kegunaan Khusus Badan Air	Solar Terapung (Floating Solar)	BA301	Solar terapung merujuk kepada sistem panel solar yang dipasang di atas permukaan air, seperti tasik, empangan, atau laut.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	255	255	
Badan Air	Kegunaan Khusus Badan Air	Lain-lain Kegunaan Badan Air	BA302	Lain-lain kegunaan badan air (yang aktivitiya tidak tersenarai di atas).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	255	255	255	

### 3.2.12 PANTAI

Guna tanah pantai merupakan antara guna tanah utama yang memainkan peranan penting dalam mengimbangi ekosistem serta menyediakan pelbagai fungsi yang bermanfaat kepada manusia. Ciri-ciri fizikal guna tanah pantai berdasarkan kepada Garis Panduan Perancangan (GPP) kawasan pantai adalah delta, muara, laguna, kukup, pantai berpasir, anak tanjong, beting pasir, permatang pasir dan tebing tinggi.

#### Definisi Pantai

“Pantai” didefinisikan sebagai tebing atau tepi laut yang diliputi pasir (batu bata kecil atau besar) oleh Kamus Dewan Edisi Keempat, Dewan Bahasa dan Pustaka.

Berdasarkan kepada Garis Panduan Perancangan (GPP) Kawasan Pantai yang dikeluarkan oleh PLANMalaysia sepertimana Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS) mentafsirkan guna tanah pantai sebagai satu kawasan pesisiran meliputi kawasan bersempadan 5 kilometer ke barat darat (shore) dan 16.1 batu nautika ke arah laut dari paras purata air pasang perbani (shorefront). Kawasan di sebelah darat termasuk sungai dan rizab air hingga ke kawasan yang dipengaruhi oleh air masin.

Pantai dalam Rancangan Fizikal Zon Pesisiran Pantai Negara (RFZPPN) 2 pula digambarkan sebagai ‘sebahagian daripada kawasan sensitif alam sekitar yang perlu dilindungi kerana nilai warisan semula jadi yang tinggi’.

Sehubungan itu, guna tanah pantai yang digunapakai dalam Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3 adalah:

**“Tebing atau tepi laut yg diliputi pasir (batu-batu kecil atau besar).”**

#### Klasifikasi Pantai

Guna tanah pantai dikategorikan kepada dua (2) kategori pantai iaitu:

**i. Pantai Semula Jadi**

Jaluran tanah semula jadi yang berhubung secara langsung dengan laut yang termasuk antara zon garisan air pasang rendah dan tinggi.



**Contoh Pantai Kategori Pantai Semula Jadi**

**ii. Pantai Buatan**

Kawasan pantai buatan manusia (man-made) seperti kawasan tambak dan lain-lain yang berkaitan.



**Contoh Pantai Kategori Pantai Buatan**

## Perincian Klasifikasi Pantai

Jadual 3.18: Perincian Klasifikasi Pantai

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	DEFINISI	SUMBER	R	G	B	SKTN / WARNA
<b>PANTAI</b>			<b>PN000</b>	Tebing atau tepi laut yg diliputi pasir (batu-batu kecil atau besar)	Dewan Bahasa Pustaka (2005) Kamus Dewan Edisi Ke-4	166	232	255	
<b>Pantai</b>	<b>Pantai Semula Jadi</b>		<b>PN100</b>	<b>Jaluran tanah semula jadi yang berhubung secara langsung dengan laut yang termasuk antara zon garisan air pasang rendah dan tinggi.</b>	<b>Jabatan Perangkaan Malaysia. (2024). Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia.</b>	<b>166</b>	<b>232</b>	<b>255</b>	
Pantai	Pantai Semula Jadi	Pantai Berpasir	PN101	Pantai yang mana kawasanya terdiri daripada kawasan pasir, kawasanya bebas daripada air dan sering kali dijadikan sebagai tempat pelbagai aktiviti rekreasi yang bersesuaian	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	166	232	255	
Pantai	Pantai Semula Jadi	Pantai Berbatu	PN102	Pantai yang struktur tanah di kawasanya berbatu dan sangat stabil kerana ombak tidak mampu menghakis batu-batu.	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	166	232	255	
Pantai	Pantai Semula Jadi	Pantai Berlumpur	PN103	Pantai berlumpur merupakan kawasan tanah paya atau berlumpur yang kebiasaan ditumbuhi pokok bakau.	Jabatan Perangkaan Malaysia. (2024). Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia.	166	232	255	
Pantai	Pantai Semula Jadi	Pantai Semula Jadi Lain	PN104	Aktiviti pantai semula jadi yang lain (yang aktiviti tidak tersenarai di atas).	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	166	232	255	
<b>Pantai</b>	<b>Pantai Buatan</b>		<b>PN200</b>	<b>Kawasan pantai buatan manusia (man-made) seperti kawasan tambak dan lain-lain yang berkaitan</b>	<b>PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3</b>	<b>166</b>	<b>232</b>	<b>255</b>	
Pantai	Pantai Buatan	Kawasan Tambak	PN201	Kawasan yang sebelum ini ditenggelami air dan di tingkat bawah garis air pasang yang telah ditambak	Jabatan Perangkaan Malaysia. (2024). Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia.	166	232	255	
Pantai	Pantai Buatan	Pantai Buatan Lain	PN202	Aktiviti pantai buatan yang lain (yang aktiviti tidak tersenarai di atas)	PLANMalaysia (2025), Manual GIS Rancangan Pemajuan Versi 3	166	232	255	

### 3.3 GUNA TANAH KOMITED

Guna tanah komited merujuk kepada penggunaan tanah berkenaan dengan pembangunan seperti berikut:



Telah diberi Kebenaran Merancang dalam tempoh sah laku; dan



Telah memulakan kerja tanah atau pembinaan, tetapi belum dikeluarkan Sijil Siap dan Pematuhan (CCC).

Maklumat dalam guna tanah komited ini bertujuan untuk:

- i. Memaparkan/merekodkan penggunaan tanah mengikut permohonan Kebenaran Merancang (KM);
- ii. Merekodkan jenis pembangunan sama ada pembangunan perumahan, komersial, perindustrian, infrastruktur dan utiliti serta lain-lain guna tanah; dan
- iii. Merekodkan status sesuatu pembangunan sama ada di tahap lulus permohonan KM, dalam pembinaan atau siap dibina.

#### 3.3.1 JENIS GUNA TANAH KOMITED

Terdapat 11 jenis guna tanah komited iaitu:



Perumahan



Komersial



Industri



Institusi dan Kemudahan Masyarakat



Tanah Lapang dan Rekreasi



Tanah Pembangunan



Pengangkutan



Infrastruktur dan Utiliti



Pertanian



Badan Air



Pantai

### 3.3.2 METADATA GUNA TANAH KOMITED

Metadata guna tanah komited menerangkan mengenai maklumat guna tanah bagi setiap lot. Bagi menyeragamkan dan memudahkan penyimpanan maklumat kepada data guna tanah komited, struktur pangkalan data guna tanah komited perlu mematuhi sepertimana metadata di Jadual 3.19.

Jadual 3.19: Metadata Guna Tanah Komited

Medan Data	Jenis Data			Catatan
	ArcGIS	MapInfo	QGIS	
UPI	Text_16	Character_16	String_16	Unique Parcel Identifier (UPI) berdasarkan National Digital Cadastral Database (NDCDB)
gtn1	Text_50	Character_50	String_50	Jenis guna tanah 1
gtn2	Text_50	Character_50	String_50	Kategori guna tanah 2
gtn3	Text_150	Character_150	String_150	Perincian aktiviti guna tanah 3
nama	Text_150	Character_150	String_150	Nama Khas (Cth: Sek. Ren. Seksyen 13, Shah Alam)
kemaskini	Date	Date	Date	Tarikh pengemaskinian dijalankan
pemajuan	Text_250	Character_250	String_250	Cadangan pemajuan yang diluluskan (cth : cadangan pembinaan 2 blok bangunan 20 tingkat (150 unit) kondominium)
pemaju	Text_250	Character_250	String_250	Nama pemaju
no_sijil	Text_50	Character_50	String_50	No Sijil Kebenaran Merancang (C1)
thn_lulus	Short_4	Integer_4	Integer_4	Tahun Permohonan KM diluluskan
peringkat	Text_150	Character_150	String_150	Peringkat pembangunan (lulus kebenaran merancang/ dalam pembinaan/ siap dibina)
no_fail	Text_50	Character_50	String_50	No fail permohonan kebenaran merancang
luas_h	Double_12,4	Decimal_12,4	Real_12,4	Luas dalam unit hektar
fcode	Text_6	Character_6	String_6	Merujuk kepada Malaysia Standard MS1759:2024 (DD2000 – komited)
kod_gtn	Text_7	Character_7	String_7	Kod guna tanah
negeri_id	Text_2	Character_2	String_2	Kod negeri merujuk kepada kod yang disediakan oleh JUPEM
daerah_id	Text_4	Character_4	String_4	Kombinasi kod Negeri dan kod Daerah yang disediakan oleh pihak JUPEM
mukim_id	Text_6	Character_6	String_6	Kombinasi kod Negeri, kod Daerah dan Kod Mukim yang disediakan oleh JUPEM
seksyen_id	Text_9	Character_9	String_9	Kombinasi kod Negeri, kod Daerah, Kod Mukim dan kod Seksyen yang disediakan oleh JUPEM
no_lot	Text_10	Character_10	String_10	No lot
pbt_id	Text_6	Character_6	String_6	Kod PBT merujuk kepada Data Dictionary Sektor Awam (DDSA)
tahun_data	Short_4	Integer_4	Integer_4	Tahun data dikemaskini / Tahun semasa data disediakan

### 3.3.3 PANDUAN PENGISIAN MAKLUMAT GUNA TANAH KOMITED

Penyedia data perlu mematuhi panduan pengisian guna tanah komited seperti Jadual 3.20.

Jadual 3.20: Panduan Pengisian Maklumat Guna Tanah Komited

<b>METADATA GUNA TANAH KOMITED</b>		
Medan Data	Catatan	Panduan Pengisian Maklumat Guna Tanah Komited
UPI	<i>Unique Parcel Identifier (UPI)</i> berdasarkan <i>National Digital Cadastral Database (NDCDB)</i>	UPI merupakan gabungan kod negeri, daerah, mukim, seksyen dan nombor lot. - dimasukkan sekiranya ada maklumat no lot.
gtn1	Jenis guna tanah 1	<b>Wajib dipenuhkan</b>
gtn2	Kategori guna tanah 2	Perlu diisi sekiranya maklumat disertakan dalam Kelulusan Kebenaran Merancang (C1)
gtn3	Perincian aktiviti guna tanah 3	
nama	Nama Khas (Cth: Sek. Ren. Seksyen 13, Shah Alam)	Perlu diisi sekiranya maklumat disertakan dalam Kelulusan Kebenaran Merancang (C1)
kemaskini	Tarikh pengemaskinian dijalankan	<b>Wajib dipenuhkan</b>
pemajuan	Cadangan pemajuan yang diluluskan (cth : cadangan pembinaan 2 blok bangunan 20 tingkat (150 unit) kondominium)	<b>Wajib dipenuhkan</b>
pemaju	Nama pemaju	<b>Wajib dipenuhkan</b>
no_sijil	No Sijil Kebenaran Merancang (C1)	<b>Wajib dipenuhkan</b>
thn_lulus	Tahun Permohonan KM diluluskan	<b>Wajib dipenuhkan</b>
peringkat	Peringkat pembangunan (lulus kebenaran merancang/ dalam pembinaan/ siap dibina)	<b>Wajib dipenuhkan</b>
no_fail	No fail permohonan kebenaran merancang	Perlu diisi sekiranya maklumat diberikan oleh penyedia data (PBT)
luas_h	Luas dalam unit hektar	<b>Wajib dipenuhkan</b>
fcode	Merujuk kepada Malaysia Standard MS1759:2024 (DD2000 – komited)	<b>Wajib dipenuhkan</b>
kod_gtn	Kod guna tanah	<b>Wajib dipenuhkan</b> (mengikut tahap pengisian sama ada kod bagi gtn1, gtn2 atau gtn3)
negeri_id	Kod negeri merujuk kepada kod yang disediakan oleh JUPEM	<b>Wajib dipenuhkan</b>
daerah_id	Kombinasi kod Negeri dan kod Daerah yang disediakan oleh JUPEM	<b>Wajib dipenuhkan</b>
mukim_id	Kombinasi kod Negeri, kod Daerah dan Kod Mukim yang disediakan oleh JUPEM	<b>Wajib dipenuhkan</b>
seksyen_id	Kombinasi kod Negeri, kod Daerah, Kod Mukim dan kod Seksyen yang disediakan oleh JUPEM	<b>Wajib dipenuhkan</b>
no_lot	No lot	Perlu diisi sekiranya maklumat disertakan dalam Kelulusan Kebenaran Merancang (C1)
pbt_id	Kod PBT merujuk kepada Data <i>Dictionary Sektor Awam (DDSA)</i>	<b>Wajib dipenuhkan</b>
tahun_data	Tahun data dikemaskini / Tahun semasa data disediakan	<b>Wajib dipenuhkan</b>



## 3.4 GUNA TANAH ZONING

Guna tanah zoning merujuk kepada pembahagian atau pengelasan sesuatu kawasan kepada zon tertentu berdasarkan jenis penggunaan tanah yang dipersetujui oleh Pihak Berkuasa Tempatan (PBT). Zoning guna tanah bertujuan untuk mengawal dan mengurus pembangunan bagi memastikan keseimbangan antara pertumbuhan ekonomi, keperluan penduduk, dan pemeliharaan alam sekitar.

Guna tanah zoning dijadikan panduan bagi penyediaan peta cadangan guna tanah dalam setiap kajian Rancangan Tempatan (RT) dan juga turut digunakan dalam penyediaan kajian Rancangan Kawasan Khas (RKK).

### 3.4.1 JENIS GUNA TANAH ZONING

Terdapat 12 jenis guna tanah zoning iaitu:

 <b>1</b> Perumahan	 <b>7</b> Pengangkutan
 <b>2</b> Komersial	 <b>8</b> Infrastruktur dan Utiliti
 <b>3</b> Industri	 <b>9</b> Pertanian
 <b>4</b> Institusi dan Kemudahan Masyarakat	 <b>10</b> Hutan
 <b>5</b> Tanah Lapang dan Rekreasi	 <b>11</b> Badan Air
 <b>6</b> Pembangunan Bercampur	 <b>12</b> Pantai

Secara umumnya, kategori guna tanah zoning merujuk kepada jenis zoning sahaja (gtn1) tanpa melibatkan pecahan aktiviti yang lain. Walau bagaimanapun, bagi memastikan analisis keperluan penyediaan kemudahan dan keperluan asas penduduk yang mencukupi, tiga (3) guna tanah perlu dilengkapkan sehingga aktiviti guna tanah 3 seperti berikut:

- i. Tanah Lapang dan Rekreasi;
- ii. Institusi dan kemudahan masyarakat; dan
- iii. Infrastruktur dan utiliti.

Sehubungan itu, kod warna guna tanah zoning adalah merujuk kepada guna tanah 1 sahaja tanpa melibatkan pecahan aktiviti yang lain kecuali kategori guna tanah tanah lapang dan rekreasi, institusi dan kemudahan masyarakat dan infrastruktur dan utiliti sehingga aktiviti guna tanah 3.

### 3.4.2 METADATA GUNA TANAH ZONING

Metadata guna tanah zoning menerangkan mengenai maklumat guna tanah bagi setiap lot. Bagi menyeragamkan dan memudahkan penyimpanan maklumat kepada data guna tanah zoning, struktur pangkalan data guna tanah zoning perlu mematuhi metadata sepertimana di Jadual 3.21.

Jadual 3.21: Metadata Guna Tanah Zoning

<b>METADATA GUNA TANAH ZONING</b>				
Medan Data	Jenis Data			Catatan
	ArcGIS	MapInfo	QGIS	
<b>UPI</b>	Text_16	Character_16	String_16	<i>Unique Parcel Identifier</i> (UPI) berdasarkan <i>National Digital Cadastral Database</i> (NDCDB)
<b>gtn1</b>	Text_50	Character_50	String_50	Jenis guna tanah 1
<b>gtn2</b>	Text_50	Character_50	String_50	Kategori guna tanah 2
<b>gtn3</b>	Text_150	Character_150	String_150	Perincian aktiviti guna tanah 3
<b>kod_gtn</b>	Text_7	Character_7	String_7	Kod gtn 1 dan gtn 3 (institusi dan kemudahan masyarakat, tanah lapang dan rekreasi serta infrastruktur dan utiliti)
<b>status</b>	Text_50	Character_50	String_50	Status guna tanah zoning sama ada: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Sedia ada (semasa)</li> <li>• Cadangan (cadangan baharu)</li> </ul>
<b>nama</b>	Text_150	Character_150	String_150	Nama Khas (Cth: Sek. Ren. Seksyen 13, Shah Alam)
<b>no_lot</b>	Text_10	Character_10	String_10	No lot
<b>luas_h</b>	Double_12,4	Decimal_12,4	Real_12,4	Luas dalam unit hektar
<b>fcode</b>	Text_6	Character_6	String_6	Berdasarkan kepada MS1759:2024 DD3000 – guna tanah zoning
<b>negeri_id</b>	Text_2	Character_2	String_2	Kod negeri merujuk kepada kod yang disediakan oleh JUPEM
<b>daerah_id</b>	Text_4	Character_4	String_4	Kombinasi kod Negeri dan kod Daerah yang disediakan oleh JUPEM
<b>mukim_id</b>	Text_6	Character_6	String_6	Kombinasi kod Negeri, kod Daerah dan Kod Mukim yang disediakan oleh JUPEM
<b>seksyen_id</b>	Text_9	Character_9	String_9	Kombinasi kod Negeri, kod Daerah, Kod Mukim dan kod Seksyen yang disediakan oleh JUPEM
<b>pbt_id</b>	Text_6	Character_6	String_6	Kod PBT merujuk kepada Data <i>Dictionary</i> Sektor Awam (DDSA)
<b>parlim_id</b>	Text_5	Character_5	String_5	Kod Parlimen
<b>dun_id</b>	Text_5	Character_5	String_5	Kod Dun

...Sambungan Jadual 3.21: Metadata Guna Tanah Zoning

### METADATA GUNA TANAH ZONING

Medan Data	Jenis Data			Catatan
	ArcGIS	MapInfo	QGIS	
<b>nama_rt</b>	Text _254	Character _254	String _254	Nama RT perubahan/penggantian
<b>trkh_warta</b>	Date	Date	Date	Tarikh rancangan pemajuan diwartakan (Pembaharuan/Penggantian)
<b>nama_bp</b>	Text _254	Character _254	String _254	Nama Blok Perancangan merujuk kepada Kod yang disediakan di dalam Rancangan Tempatan
<b>bp_id</b>	Text _6	Character _6	String _6	Kod Blok Perancangan merujuk kepada Kod yang disediakan di dalam Rancangan Tempatan (Contoh: BP1)
<b>nama_bpk</b>	Text _254	Character _254	String _254	Nama Blok Perancangan Kecil merujuk kepada Kod yang disediakan di dalam Rancangan Tempatan
<b>bpk_id</b>	Short _10	Integer _10	Integer _10	Kod Blok Perancangan Kecil merujuk kepada Kod yang disediakan di dalam Rancangan Tempatan.
<b>densiti</b>	Short _3	Integer _3	Integer _3	Densiti Unit Per Ekar (UPE) di dalam Rancangan Tempatan
<b>nisb_plot</b>	Short _3	Integer _3	Integer _3	Nisbah Plot yang ditetapkan di dalam Rancangan Tempatan (Contoh 1:3 – masukkan angka 3 sahaja)
<b>kaw_plinth</b>	Short _3	Integer _3	Integer _3	Peratus kawasan <i>plinth</i> yang ditetapkan dalam Rancangan Tempatan (Contoh : 60% - masukkan angka 60 sahaja)
<b>had_tinggi</b>	Short _3	Integer _3	Integer _3	Had ketinggian (Bilangan tingkat) yang ditetapkan di dalam Rancangan Tempatan. Purata ketinggian 1 tingkat kediaman bersamaan 10 kaki (3.048 m)
<b>kwln_khas</b>	Text _254	Character _254	String _254	Kawasan yang mempunyai zon/kawalan perancangan khas (contoh: Zon Warisan/Kawasan Warisan Diraja/KSAS dll.)
<b>kemaskini</b>	Date	Date	Date	Tarikh pengemaskinian dijalankan (yyyy-mm-dd)
<b>tahun_data</b>	Short _4	Integer _4	Integer _4	Tahun data dikemaskini / Tahun semasa data disediakan

### 3.4.3 PANDUAN PENGISIAN MAKLUMAT GUNA TANAH ZONING

Penyedia data perlu mematuhi panduan pengisian maklumat guna tanah zoning seperti Jadual 3.22.

Jadual 3.22: Panduan Pengisian Maklumat Guna Tanah Zoning

<b>METADATA GUNA TANAH ZONING</b>		
Medan Data	Catatan	Panduan Pengisian Maklumat Guna Tanah Zoning
<b>UPI</b>	<i>Unique Parcel Identifier</i> (UPI) berdasarkan <i>National Digital Cadastral Database</i> (NDCDB)	UPI merupakan gabungan kod negeri, daerah, mukim, seksyen dan nombor lot. (Perlu dimasukkan sekiranya ada maklumat no lot).
<b>gtn1</b>	Jenis guna tanah 1	<b>Wajib dipenuhkan</b>
<b>gtn2</b>	Kategori guna tanah 2	<b>Wajib dipenuhkan bagi guna tanah:</b> i. Institusi dan kemudahan masyarakat; ii. Infrastruktur dan utiliti; dan iii. Tanah lapang dan rekreasi
<b>gtn3</b>	Perincian aktiviti guna tanah 3	<b>Wajib dipenuhkan bagi guna tanah:</b> i. Institusi dan kemudahan masyarakat; ii. Infrastruktur dan utiliti; dan iii. Tanah lapang dan rekreasi
<b>kod_gtn</b>	Kod gtn 1 dan gtn 3 (institusi dan kemudahan masyarakat, tanah lapang dan rekreasi serta infrastruktur dan utiliti)	<b>Wajib dipenuhkan</b> (mengikut tahap pengisian sama ada kod bagi gtn1, gtn2 atau gtn3)
<b>status</b>	Status guna tanah zoning sama ada: • Sedia ada (semasa) • Cadangan (cadangan baharu)	<b>Wajib dipenuhkan</b>
<b>nama</b>	Nama Khas (Cth: Sek. Ren. Seksyen 13, Shah Alam)	Perlu diisi sekiranya maklumat disertakan dalam Kelulusan Kebenaran Merancang (C1)
<b>no_lot</b>	No lot	Perlu diisi sekiranya maklumat disertakan dalam Kelulusan Kebenaran Merancang (C1)
<b>luas_h</b>	Luas dalam unit hektar	<b>Wajib dipenuhkan</b>
<b>fcode</b>	Berdasarkan kepada MS1759:2024 DD3000 – guna tanah zoning	<b>Wajib dipenuhkan</b>
<b>negeri_id</b>	Kod negeri merujuk kepada kod yang disediakan oleh JUPEM	<b>Wajib dipenuhkan</b>
<b>daerah_id</b>	Kombinasi kod Negeri dan kod Daerah yang disediakan oleh JUPEM	<b>Wajib dipenuhkan</b>
<b>mukim_id</b>	Kombinasi kod Negeri, kod Daerah dan Kod Mukim yang disediakan oleh JUPEM	<b>Wajib dipenuhkan</b>

...Sambungan Jadual 3.22: Panduan Pengisian Maklumat Guna Tanah Zoning

### METADATA GUNA TANAH ZONING

Medan Data	Catatan	Panduan Pengisian Maklumat Guna Tanah Zoning
<b>pbt_id</b>	Kod PBT merujuk kepada Data <i>Dictionary</i> Sektor Awam (DDSA)	<b>Wajib dipenuhkan</b>
<b>parlim_id</b>	Kod Parlimen	<b>Wajib dipenuhkan</b>
<b>dun_id</b>	Kod Dun	<b>Wajib dipenuhkan</b>
<b>nama_rt</b>	Nama RT pengubahan/penggantian	<b>Wajib dipenuhkan</b>
<b>trkh_warta</b>	Tarikh rancangan pemajuan diwartakan (Pengubahan/Penggantian)	<b>Wajib dipenuhkan</b>
<b>nama_bp</b>	Nama Blok Perancangan merujuk kepada Kod yang disediakan di dalam Rancangan Tempatan	<b>Wajib dipenuhkan</b>
<b>bp_id</b>	Kod Blok Perancangan merujuk kepada Kod yang disediakan di dalam Rancangan Tempatan (Contoh: BP1)	<b>Wajib dipenuhkan</b>
<b>nama_bpk</b>	Nama Blok Perancangan Kecil merujuk kepada Kod yang disediakan di dalam Rancangan Tempatan	<b>Wajib dipenuhkan</b>
<b>bpk_id</b>	Kod Blok Perancangan Kecil merujuk kepada Kod yang disediakan di dalam Rancangan Tempatan.	<b>Wajib dipenuhkan</b>
<b>densiti</b>	Densiti Unit Per Ekar (UPE) di dalam Rancangan Tempatan	<b>Wajib dipenuhkan</b>
<b>nisb_plot</b>	Nisbah Plot yang ditetapkan di dalam Rancangan Tempatan (Contoh 1:3 – masukkan angka 3 sahaja)	<b>Wajib dipenuhkan</b>
<b>kaw_plinth</b>	Peratus kawasan <i>plinth</i> yang ditetapkan dalam Rancangan Tempatan (Contoh : 60% - masukkan angka 60 sahaja)	<b>Wajib dipenuhkan</b>
<b>had_tinggi</b>	Had ketinggian (Bilangan tingkat) yang ditetapkan di dalam Rancangan Tempatan. Purata ketinggian 1 tingkat kediaman bersamaan 9 kaki (2.74m)	<b>Wajib dipenuhkan</b>
<b>kwln_khas</b>	Kawasan yang mempunyai zon/kawalan perancangan khas (contoh: Zon Warisan/ Kawasan Warisan Diraja/ KSAS dll.)	<b>Wajib dipenuhkan</b>
<b>kemaskini</b>	Tarikh pengemaskinian dijalankan (yyyy-mm-dd)	<b>Wajib dipenuhkan</b>
<b>tahun_data</b>	Tahun data dikemaskini / Tahun semasa data disediakan	<b>Wajib dipenuhkan</b>

### 3.4.4 PERINCIAN KLASIFIKASI GUNA TANAH ZONING

Bahagian ini akan menerangkan perincian kepada setiap 12 guna tanah zoning merangkumi guna tanah 1, guna tanah 2, guna tanah 3, status, kod gtn serta R, G dan B bagi penggunaan warna.

#### i. ZONING PERUMAHAN

Zoning perumahan merujuk kawasan yang telah ditetapkan oleh pihak berkuasa tempatan untuk pembangunan perumahan dan aktiviti berkaitan tempat tinggal. Zon ini dikhususkan untuk pembangunan perumahan serta kemudahan sokongan lain seperti taman permainan, sekolah, dan kedai keperluan harian serta guna tanah lain yang dibenarkan dalam Jadual Kelas Guna Tanah setiap Kajian Rancangan Pemajuan.

Jadual 3.23: Klasifikasi Zoning Perumahan

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	STATUS	R	G	B	SKTN / WARNA
Perumahan	-	-	TRM000	Sedia Ada / Cadangan	233	133	100	

#### ii. ZONING KOMERSIAL

Zoning komersial merujuk kepada kawasan yang diperuntukkan untuk aktiviti perniagaan dan perdagangan. Kawasan ini dibangunkan khusus untuk operasi perniagaan seperti pejabat, kedai runcit, pusat membeli-belah, hotel, restoran, dan perkhidmatan lain yang menyokong aktiviti ekonomi.

Jadual 3.24: Klasifikasi Zoning Komersial

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	STATUS	R	G	B	SKTN / WARNA
Komersial	-	-	TPK000	Sedia Ada / Cadangan	0	0	255	

#### iii. ZONING INDUSTRI

Zoning industri merujuk kepada kawasan yang diperuntukkan khas untuk aktiviti perkilangan, pemprosesan, penyimpanan, dan logistik. Guna tanah ini diwujudkan bagi memastikan aktiviti industri tidak mengganggu kawasan kediaman atau komersial serta mematuhi peraturan alam sekitar dan keselamatan.

Jadual 3.25: Klasifikasi Zoning Industri

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	STATUS	R	G	B	SKTN / WARNA
Industri	-	-	TPI000	Sedia Ada / Cadangan	174	34	174	

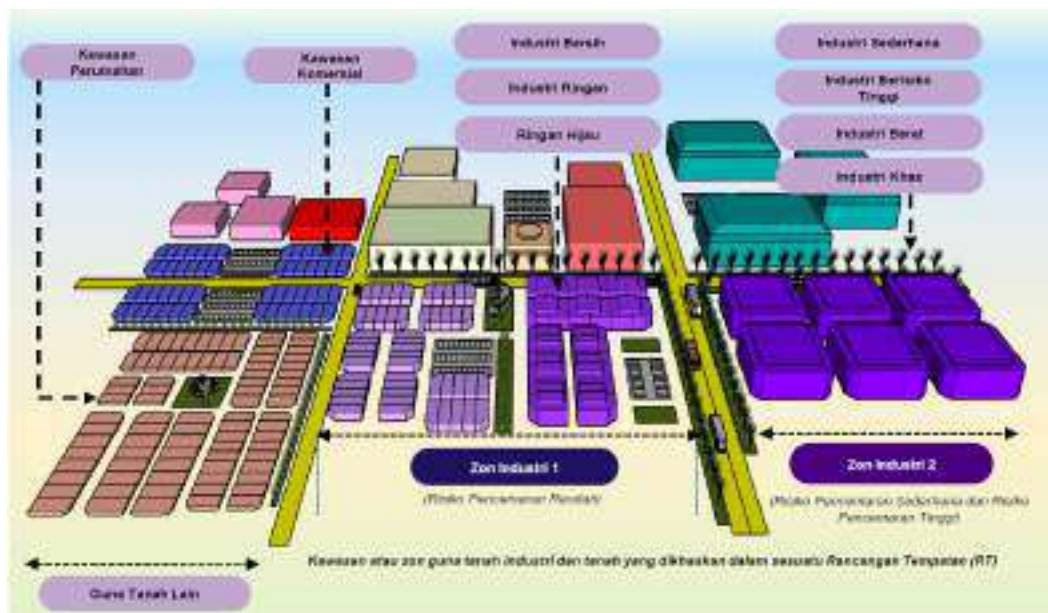
Berdasarkan kepada Garis Panduan Perancangan Perindustrian, zon industri dikelaskan kepada dua (2) iaitu:

- i. Zon Industri 1: Industri Bersih, Industri Ringan, Industri Hijau; dan
- ii. Zon Industri 2: Industri Sederhana, Industri Berisiko Tinggi, Industri Berat, Industri Khas

Zon industri 1 ini berperanan mengurangkan konflik aktiviti industri berat di Zon Industri 2 dengan kawasan yang lebih sensitif seperti perumahan atau komersial. Sehubungan itu, kesesuaian perletakan antara pelbagai jenis industri dan antara industri dengan guna tanah lain yang bersebelahan dapat diteliti dan dirancang secara harmoni dari peringkat penentuan zoning.

Zon industri mesti ditempatkan pada jarak yang sesuai daripada kawasan sensitif bagi meminimumkan risiko pencemaran bunyi, udara atau gangguan visual yang boleh menjejaskan kualiti hidup masyarakat berhampiran.

Sekiranya terdapat keperluan dalam perkelasan zon industri 1 atau zon industri 2 sepertimana GPP Perindustrian, maklumat boleh dimasukkan di bawah *column* guna tanah 2 sebagai maklumat tambahan.



Sumber: PLANMalaysia (2024), GPP Perindustrian

#### iv. ZONING INSTITUSI DAN KEMUDAHAN MASYARAKAT

Zoning institusi dan kemudahan masyarakat merujuk kepada kawasan yang diperuntukkan untuk pembangunan institusi pendidikan, kesihatan, keagamaan, keselamatan serta kemudahan awam yang menyokong kesejahteraan masyarakat. Guna tanah ini bertujuan untuk menyediakan perkhidmatan asas kepada penduduk serta memastikan perancangan bandar yang lebih sistematik dan mampan.

Pengemaskinian maklumat bagi zon guna tanah institusi dan kemudahan masyarakat perlu dikemaskini sehingga aktiviti guna tanah 3 dalam zoning institusi dan kemudahan masyarakat kerana maklumat ini diperlukan dalam membuat analisis keperluan penyediaan kemudahan bagi setiap kajian perancangan dan rancangan pemajuan.

Jadual 3.26: Klasifikasi Zoning Institusi dan Kemudahan Masyarakat

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	STATUS	R	G	B	SKTN / WARNA
INSTITUSI DAN KEMUDAHAN MASYARAKAT			TIS000		247	107	97	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Pendidikan		TIS100		233	255	219	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Pendidikan	Asrama	TIS101	Sedia Ada/ Cadangan	233	255	219	
		Institut Pengajian Tinggi/Kolej/ Politeknik/Maktab/ Institut Perguruan	TIS102		233	255	219	
		Kolej Vokasional/ Pusat Latihan Teknikal dan Vokasional	TIS103		233	255	219	
		Kompleks Sekolah Wawasan	TIS104		233	255	219	
		Maahad Tahfiz	TIS105		233	255	219	MT
		Maktab Rendah Sains Mara (MRSM)	TIS106		233	255	219	
		Sekolah Berasrama Penuh	TIS107		233	255	219	
		Sekolah Bersepadu/Model Khas	TIS108		233	255	219	SB
		Sekolah Jenis Kebangsaan Cina (SJKC)	TIS109		233	255	219	SJKC
		Sekolah Jenis Kebangsaan Tamil (SJKT)	TIS110		233	255	219	SJKT
		Sekolah Menengah Agama	TIS111		233	255	219	SMA
		Sekolah Menengah Kebangsaan	TIS112		233	255	219	SM
		Sekolah Pendidikan Khas	TIS113		233	255	219	SK
		Sekolah Rendah Agama	TIS114		233	255	219	SRA
		Sekolah Rendah Kebangsaan	TIS115		233	255	219	SR
		Tadika / Pra Sekolah	TIS116		233	255	219	TDK
Tabika	TIS117	233	255	219	TBK			
Taska	TIS118	233	255	219				
Kemudahan Pendidikan Lain	TIS119	233	255	219				



...Sambungan Jadual 3.26: Klasifikasi Zoning Institusi dan Kemudahan Masyarakat

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	STATUS	R	G	B	SKTN / WARNA
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kesihatan		TIS200		255	135	140	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kesihatan	Hospital	TIS201	Sedia Ada/ Cadangan	255	135	140	H
		Hospital Pakar	TIS202		255	135	140	HP
		Klinik Kesihatan/Poliklinik	TIS203		255	135	140	KK
		Klinik Desa	TIS204		255	135	140	KD
		Klinik Ibu dan Anak	TIS205		255	135	140	
		Klinik Komuniti	TIS206		255	135	140	
		Klinik Gigi	TIS207		255	135	140	
		Kemudahan Kesihatan Lain	TIS208		255	135	140	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keagamaan		TIS300	Sedia Ada/ Cadangan	255	203	164	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keagamaan	Masjid	TIS301	Sedia Ada/ Cadangan	255	203	164	M
		Surau	TIS302		255	203	164	S
		Tokong	TIS303		255	203	164	T
		Kuil	TIS304		255	203	164	K
		Gereja	TIS305		255	203	164	G
		Gurdwara	TIS306		255	203	164	
		Wat	TIS307		255	203	164	
		Kemudahan Keagamaan Lain	TIS308		255	203	164	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Perkuburan		TIS400	Sedia Ada/ Cadangan	168	168	168	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Perkuburan	Perkuburan Islam	TIS401	Sedia Ada/ Cadangan	168	168	168	PI
		Perkuburan Buddha/Tao	TIS402		168	168	168	JC
		Perkuburan Hindu	TIS403		168	168	168	H
		Perkuburan Kristian	TIS404		168	168	168	PK
		Krematorium/Dewan Pengurusan Mayat	TIS405		168	168	168	CMT
		Kolumbarium	TIS406		168	168	168	
		Tempat Perkuburan Bersepadu Bukan Islam	RIS407		168	168	168	
		Perkuburan Lain	TIS408		168	168	168	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keselamatan		TIS500	Sedia Ada/ Cadangan	255	0	0	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keselamatan	Angkatan Pertahanan Awam Malaysia	TIS501	Sedia Ada/ Cadangan	255	0	0	APM
		Balai Bomba dan Penyelamat	TIS502		255	0	0	BBP
		Balai Polis	TIS503		255	0	0	BP
		Balai Polis Komuniti/Pondok Polis	TIS504		255	0	0	

...Sambungan Jadual 3.26: Klasifikasi Zoning Institusi dan Kemudahan Masyarakat

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	STATUS	R	G	B	SKTN / WARNA
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Keselamatan	Cure & Care Vocational Centre (CCVC)	TIS505	Sedia Ada/ Cadangan	255	0	0	PSD
		Depoh Tahanan Imigresen/Khas	TIS506		255	0	0	PTI
		Ibu Pejabat Jabatan Bomba dan Penyelamat	TIS507		255	0	0	IPB
		Ibu Pejabat Polis Daerah (IPD)	TIS508		255	0	0	IPD
		Ibu Pejabat Polis Kontinjen (IPK)	TIS509		255	0	0	IPK
		Kem Tentera	TIS510		255	0	0	
		Kem/Markas Pasukan Gerakan Am (PGA)	TIS511		255	0	0	
		Padang Lapar Sasar	TIS512		255	0	0	
		Pangkalan/Markas/Depoh Polis Marin	TIS513		255	0	0	
		Penjara/Pusat Tahanan Sementara	TIS514		255	0	0	PJ
		Pusat Latihan Tentera/Polis/Bomba/Rela/APM/Kastam/KPDNKK/JPJ	TIS515		255	0	0	PL
	Keselamatan Lain	TIS516	255	0	0			
<b>Institusi dan Kemudahan Masyarakat</b>	<b>Rumah Kebajikan</b>		<b>TIS600</b>	<b>Sedia Ada/ Cadangan</b>	<b>248</b>	<b>131</b>	<b>121</b>	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Rumah Kebajikan	Rumah Anak Yatim	TIS601		248	131	121	RAY
		Pusat Pemulihan Akhlak	TIS602		248	131	121	PPA
		Pusat Transit Gelandangan	TIS603		248	131	121	
		Rumah Orang Kelainan Upaya	TIS604		248	131	121	RI
		Rumah Warga Emas	TIS605		248	131	121	RWE
		Rumah Kebajikan Lain	TIS606		248	131	121	
<b>Institusi dan Kemudahan Masyarakat</b>	<b>Kegunaan Kerajaan/Badan Berkanun</b>		<b>TIS700</b>	<b>Sedia Ada/ Cadangan</b>	<b>255</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kegunaan Kerajaan/ Badan Berkanun	Badan Berkanun	TIS701	Sedia Ada/ Cadangan	255	0	0	
		Galeri/Memorial	TIS702		255	0	0	
		Institut Latihan	TIS703		255	0	0	
		Istana	TIS704		255	0	0	IS
		Mahkamah	TIS705		255	0	0	
		Muzium	TIS706		255	0	0	MZ
		Pejabat Kerajaan/Agensi Kerajaan	TIS707		255	0	0	PK
		Pejabat Penghulu	TIS708		255	0	0	
		Stesen Kaji Cuaca	TIS709		255	0	0	
		Kegunaan Kerajaan/Badan Berkanun Lain	TIS710		255	0	0	

...Sambungan Jadual 3.26: Klasifikasi Zoning Institusi dan Kemudahan Masyarakat

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	STATUS	R	G	B	SKTN / WARNA
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kemudahan Awam		TIS800	Sedia Ada/Cadangan	255	166	201	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Kegunaan Kerajaan/ Badan Berkanun	Balai Raya/Pusat Komuniti	TIS801	Sedia Ada/Cadangan	255	166	201	BR
		Dewan Orang Ramai	TIS802		255	166	201	DOR
		Dewan Serbaguna Awam	TIS803		255	166	201	DS
		Perpustakaan	TIS804		255	166	201	PA
		Tandas Awam	TIS805		255	166	201	TA
		Kemudahan Awam lain	TIS806		255	166	201	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Rumah Persatuan/Pertubuhan		TIS900	Sedia Ada/Cadangan	248	131	121	
Institusi dan Kemudahan Masyarakat	Rumah Persatuan/ Pertubuhan	Rumah Persatuan/ Pertubuhan	TIS901	Sedia Ada/Cadangan	248	131	121	
		Bomba Sukarela	TIS902		248	131	121	

#### v. ZONING TANAH LAPANG DAN REKREASI

Zoning tanah lapang dan rekreasi merujuk kepada kawasan yang diperuntukkan untuk aktiviti riadah, sukan, dan rekreasi bagi kegunaan masyarakat.

Jadual 3.27: Klasifikasi Zoning Tanah Lapang dan Rekreasi

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	STATUS	R	G	B	SKTN / WARNA
TANAH LAPANG DAN REKREASI			TLR000		130	230	0	
Tanah Lapang dan Rekreasi	Tanah Lapang		TLR100		173	255	47	
Tanah Lapang dan Rekreasi	Tanah Lapang	Taman Wilayah	TLR101	Sedia Ada/Cadangan	173	255	47	TW
		Taman Bandaran	TLR102		173	255	47	TB
		Taman Tempatan	TLR103		173	255	47	TM
		Taman Kejiranan	TLR104		173	255	47	PJ
		Padang Permainan	TLR105		173	255	47	PPM
		Lot Permainan	TLR106		173	255	47	LP
		Tanah Lapang Lain	TLR107		173	255	47	

...Sambungan Jadual 3.27: Klasifikasi Zoning Tanah Lapang dan Rekreasi

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	STATUS	R	G	B	SKTN / WARNA
Tanah Lapang dan Rekreasi	Kemudahan Sukan dan Rekreasi		TLR200	Sedia Ada/ Cadangan	209	226	49	
Tanah Lapang dan Rekreasi	Kemudahan Sukan dan Rekreasi	Stadium	TLR201	Sedia Ada/ Cadangan	209	226	49	ST
		Kompleks Sukan	TLR202		209	226	49	KS
		Kompleks Renang	TLR203		209	226	49	
		Kemudahan Sukan dan Rekreasi Lain	TLR204		209	226	49	
Tanah Lapang dan Rekreasi	Kawasan Hijau		TLR300	Sedia Ada/ Cadangan	140	182	0	
Tanah Lapang dan Rekreasi	Kawasan Hijau	Zon Penamparan	TLR301	Sedia Ada/ Cadangan	140	182	0	
		Kawasan Hijau	TLR302		140	182	0	

#### vi. ZONING PEMBANGUNAN BERCAMPUR

Zoning pembangunan bercampur merujuk kepada kawasan pembangunan yang menggabungkan pelbagai jenis aktiviti guna tanah utama dalam satu kawasan seperti perumahan, komersial, industri, institusi, rekreasi dan lain-lain guna tanah. Zon pembangunan bercampur ini juga boleh dirujuk sebagai kawasan perancangan yang tidak ditetapkan secara khusus untuk aktiviti kegunaan tertentu dalam rancangan pemajuan. Sebagai contoh: zoning 'white zone' boleh dikategorikan sebagai pembangunan bercampur lain.

Jadual 3.28: Klasifikasi Zoning Pembangunan Bercampur

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	STATUS	R	G	B	SKTN / WARNA
Pembangunan Bercampur			PB000					
Pembangunan Bercampur	Perumahan-Komersial	-	PB100	Cadangan	255	205	205	
	Komersial-Industri	-	PB200		255	205	205	
	Komersial-Perumahan-Industri	-	PB300		255	205	205	
	Pembangunan Bercampur Lain	-	PB400		255	205	205	

#### vii. ZONING PENGANGKUTAN

Zoning pengangkutan merujuk kepada kawasan yang diperuntukkan khas untuk infrastruktur pengangkutan awam dan persendirian, termasuk jalan raya, landasan kereta api, lapangan terbang, terminal bas, pelabuhan, dan hab logistik.

Jadual 3.29: Klasifikasi Zoning Pengangkutan

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	STATUS	R	G	B	SKTN / WARNA
Pengangkutan	-	-	TPB000	Sedia Ada / Cadangan	255	225	0	

**viii. ZONING INFRASTRUKTUR DAN UTILITI**

Zoning infrastruktur dan utiliti merujuk kepada kawasan yang diperuntukkan khas untuk kemudahan asas dan sistem sokongan bagi memastikan kelancaran kehidupan masyarakat. Zon ini merangkumi kemudahan seperti bekalan air, elektrik, telekomunikasi, sistem kumbahan, pengurusan sisa dan lain-lain.

Zoning infrastruktur dan utiliti perlu dikemaskini sehingga aktiviti guna tanah 3 kerana maklumat ini diperlukan dalam membuat analisis keperluan penyediaan infrastruktur dan utiliti bagi setiap kajian perancangan dan rancangan pemajuan.

**Jadual 3.30: Klasifikasi Zoning Infrastruktur dan Utiliti**

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	STATUS	R	G	B	SKTN / WARNA
<b>INFRASTRUKTUR DAN UTILITI</b>			<b>IFU000</b>	<b>Sedia Ada/ Cadangan</b>	<b>255</b>	<b>255</b>	<b>255</b>	
<b>Infrastruktur dan Utiliti</b>	<b>Bekalan Elektrik</b>		<b>IFU100</b>	<b>Sedia Ada/ Cadangan</b>	<b>255</b>	<b>255</b>	<b>255</b>	
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Elektrik	Laluan Rentis 500 kv	IFU101	Sedia Ada/ Cadangan	255	255	255	
		Laluan Rentis 275 kv	IFU102		255	255	255	
		Laluan Rentis 132 kv	IFU103		255	255	255	
		Laluan Rentis 32 kv	IFU104		255	255	255	
		Laluan Rentis 22 kv	IFU105		255	255	255	
		Loji Janakuasa Elektrik	IFU106		255	255	255	
		Loji Janakuasa Hidro	IFU107		255	255	255	
		Pencawang Masuk Utama (PMU)	IFU108		255	255	255	
		Pencawang Pembahagi Utama (PPU)	IFU109		255	255	255	
		Pencawang Elektrik (PE)	IFU110		255	255	255	
		Loji Janakuasa Arang Batu	IFU111		255	255	255	
		Loji Janakuasa Kincir Angin	IFU112		255	255	255	
		Loji Janakuasa Solar	IFU113		255	255	255	
		Bekalan Elektrik Lain	IFU114		255	255	255	

...Sambungan Jadual 3.30: Klasifikasi Zoning Infrastruktur dan Utiliti

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	STATUS	R	G	B	SKTN / WARNA
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Gas dan Petroleum		IFU200	Sedia Ada/ Cadangan	0	79	39	
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Gas dan Petroleum	City Gates	IFU201	Sedia Ada/ Cadangan	0	79	39	
		Laluan Paip Gas (PGU I, PGU II, PGU III)	IFU202		255	255	255	
		Stesen Pengagihan Gas	IFU203		255	255	255	
		Bekalan Gas/Petroleum lain	IFU204		255	255	255	
		Outline Border				0	79	39
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Air		IFU300	Sedia Ada/ Cadangan	135	207	250	
Infrastruktur dan Utiliti	Bekalan Air	Loji Rawatan Air	IFU301	Sedia Ada/ Cadangan	135	207	250	
		Paip Pengairan Air Antara Negara/Negeri /Daerah	IFU302		135	207	250	
		Rumah Pam Bekalan Air	IFU303		135	207	250	
		Takat Pengambilan Air	IFU304		135	207	250	
		Tangki Air	IFU305		135	207	250	
		Bekalan Air Lain	IFU306		135	207	250	
Infrastruktur dan Utiliti	Pengairan dan Perparitan		IFU400	Sedia Ada/ Cadangan	135	207	250	
Infrastruktur dan Utiliti	Pengairan dan Perparitan	Benteng Pemecah Ombak	IFU401	Sedia Ada/ Cadangan	135	207	250	
		Kolam Takungan	IFU402		135	207	250	
		Rangkaian Sistem Perparitan/ Monsun Drain	IFU403		135	207	250	
		Saliran Pertanian	IFU404		135	207	250	
		Stesen Pam	IFU405		135	207	250	
		Tali Air dan Jalan	IFU406		135	207	250	
		Pengairan dan Perparitan Lain	IFU407		135	207	250	

...Sambungan Jadual 3.30: Klasifikasi Zoning Infrastruktur dan Utiliti

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	STATUS	R	G	B	SKTN / WARNA
Infrastruktur dan Utiliti	Telekomunikasi		IFU500	Sedia Ada/ Cadangan	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Telekomunikasi	Satelit Bumi	IFU501	Sedia Ada/ Cadangan	255	255	255	
		Bangunan Ibu Saw at	IFU502		255	255	255	
		IT Hub	IFU503		255	255	255	
		Menara Pemancar Telekomunikasi	IFU504		255	255	255	
		Menara Radar/Antena	IFU505		255	255	255	
		Rizab Telekomunikasi	IFU506		255	255	255	
		Stesen Bukit	IFU507		255	255	255	
		Stesen Radio	IFU508		255	255	255	
		Stesen Radio Selular	IFU509		255	255	255	
		Stesen VSAT	IFU510		255	255	255	
		Telekomunikasi Lain	IFU511		255	255	255	
<i>Outline Border</i>					255	0	0	—
Infrastruktur dan Utiliti	Pengurusan Sisa Pepejal		IFU600	Sedia Ada/ Cadangan	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Pengurusan Sisa Pepejal	Pusat Raw atan Sisa Pepejal	IFU601	Sedia Ada/ Cadangan	255	255	255	
		Pusat Pemindahan Sisa Pepejal	IFU602		255	255	255	
		Loji raw atan termal (Incinerator)	IFU603		255	255	255	
		Tapak Pelupusan Sisa Pepejal Sanitari	IFU604		255	255	255	
		Tapak Pusat Pengumpulan/ Pemindahan	IFU605		255	255	255	
		Pusat Kitar Semula	IFU606		255	255	255	
		Tapak Pelupusan Sisa Pepejal Bukan Sanitari	IFU607		255	255	255	
		Tapak Pelupusan Sisa Pepejal Bersepadu	IFU608		255	255	255	
		Tapak Pelupusan Sisa Pepejal Yang Telah Ditutup	IFU609		255	255	255	
		Pelupusan Sisa Pepejal Lain	IFU610		255	255	255	
<i>Outline Border</i>					255	0	0	—

...Sambungan Jadual 3.30: Klasifikasi Zoning Infrastruktur dan Utiliti

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	STATUS	R	G	B	SKTN / WARNA
Infrastruktur dan Utiliti	Pelupusan Sisa Berjadual		IFU700	Sedia Ada/Cadangan	255	153	0	
Infrastruktur dan Utiliti	Telekomunikasi	Pusat Pengurusan Bahan Kimia/ Berbahaya	IFU701	Sedia Ada/Cadangan	255	255	255	
		Pusat Pengurusan Sisa Klinikal	IFU702		255	255	255	
		Pusat Pengurusan Sisa Radioaktif	IFU703		255	255	255	
		Buangan Terjadual Lain	IFU704		255	255	255	
		Outline Border				255	0	0
Infrastruktur dan Utiliti	Pembetulan		IFU800	Sedia Ada/Cadangan	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Pembetulan	Kolam Oksidasi	IFU801		255	255	255	
		Loji Rawatan Kumbahan	IFU802		255	255	255	
		Stesen Pam Rangkaian	IFU803		255	255	255	
		Pembetulan Lain	IFU804		255	255	255	
		Outline Border				255	0	0
Infrastruktur dan Utiliti	Empangan		IFU900	Sedia Ada/Cadangan	137	207	250	
Infrastruktur dan Utiliti	Empangan	Struktur Empangan	IFU901		137	207	250	
		Outline Border				255	0	0
Infrastruktur dan Utiliti	Laluan Kemudahan Utiliti		IFU1000	Sedia Ada/Cadangan	255	255	255	
Infrastruktur dan Utiliti	Laluan Kemudahan Utiliti	Rizab Utiliti Bersepadu	IFU1001		255	255	255	
		Outline Border				255	255	0

ix. PERTANIAN

Zoning pertanian merujuk kepada kawasan yang diperuntukkan khusus untuk aktiviti pertanian, seperti penanaman tanaman makanan, tanaman komoditi, tanaman campuran, penternakan dan akuakultur. Zon ini penting dalam memastikan kestabilan bekalan makanan, sokongan kepada sektor pertanian serta pemeliharaan tanah untuk pertanian jangka panjang.

Jadual 3.31: Klasifikasi Zoning Pertanian

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	STATUS	R	G	B	SKTN / WARNA
Pertanian	-	-	PT000	Sedia Ada / Cadangan	112	192	102	



**x. ZONING HUTAN**

Zoning hutan merujuk kepada kawasan yang diperuntukkan untuk pemeliharaan dan perlindungan hutan semula jadi, yang berfungsi sebagai habitat biodiversiti, sumber kayu, serta memainkan peranan penting dalam ekosistem dan perubahan iklim. Zon ini termasuk kawasan HSK dan Bukan HSK bertujuan untuk mengelakkan penerokaan atau pembangunan yang tidak terkawal bagi menjaga keseimbangan alam sekitar.

**Jadual 3.32: Klasifikasi Zoning Hutan**

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	STATUS	R	G	B	SKTN / WARNA
Hutan	-	-	HTN000	Sedia Ada	0	125	0	

**xi. ZONING BADAN AIR**

Zoning badan air merujuk kepada kawasan yang diperuntukkan untuk perlindungan dan pemeliharaan badan air semula jadi seperti sungai, tasik, kolam, paya, dan laut dan juga buatan seperti lombong/bekas lombong, tasik dan tasik empangan. Zon ini bertujuan untuk mengenal pasti lokasi badan air dan aspek kelestarian serta memastikan kualiti air yang baik, melindungi ekosistem akuatik, dan menyediakan sumber air yang mencukupi untuk kegunaan manusia dan alam sekitar. (Contoh: tasik buatan)

**Jadual 3.33: Klasifikasi Zoning Badan Air**

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	STATUS	R	G	B	SKTN / WARNA
Badan Air	-	-	BA000	Sedia Ada/ Cadangan	0	255	255	

**xii. ZONING PANTAI**

Zoning pantai merujuk kepada kawasan yang meliputi pesisir pantai dan kawasan bersebelahan laut, termasuk dataran pasang surut, bakau, terumbu karang dan bukit pasir. Zon ini memainkan peranan penting dalam ekosistem marin, perlindungan daripada hakisan pantai serta menyokong aktiviti ekonomi dan rekreasi. (Contoh: tambakan laut)

**Jadual 3.34: Klasifikasi Zoning Pantai**

GUNA TANAH 1	GUNA TANAH 2	GUNA TANAH 3	KOD GTN	STATUS	R	G	B	SKTN / WARNA
Pantai	-	-	PN000	Sedia Ada/ Cadangan	166	232	255	